

ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ

ΤΕΥΧΟΣ 3027

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ 06 ΙΟΥΝΙΟΥ 2025

ΔΙΑΒΑΣΤΕ ΣΗΜΕΡΑ

στην καθημερινή ηλεκτρονική ενημέρωση του ΤΕΕ (Newsletter) ΤΕΕ:

Σελ 1 και 4, 5

ΥΠΕΘΟ: Σε διαβούλευση το νέο νομοσχέδιο για τη Μεταρρύθμιση του Πλαισίου Δημοσιονομικής Διαχείρισης - Περιλαμβάνει επίσης την αύξηση κατά 500 εκατ. του Εθνικού Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων και μέτρα στήριξης πολιτών

Σελ 1 και 6

ΥΠΕΝ: Ολοκληρώθηκε η 1η αναθεώρηση των Σχεδίων Διαχείρισης Κινδύνων Πλημμύρας

Σελ 1 και 7

Στροφή στη βιωσιμότητα για τα ελληνικά ξενοδοχεία - Το 20% των επενδύσεων κατευθύνεται σε πράσινες δράσεις σύμφωνα με έρευνα ΙΤΕΠ

Σελ 1 και 9

Δίκτυα οπτικών ινών FTTH: Η Ελλάδα προχωρά, με τη διείσδυση να έχει ξεπεράσει το 50%

- Παραμένει όμως μακριά από το μέσο ευρωπαϊκό όρο

Σελ 3

ΥΠΠΟ και ΤΕΕ: Εκδήλωση παρουσίασης του βιβλίου των Θεόδωρου Π. Τάσιου και Ανδρονίκου Μιλτιάδου-Fezans

Σελ 8

Κυκλική οικονομία στους ΟΤΑ: Επενδύσεις, προκλήσεις και αλλαγή νοοτροπίας απέναντι στη διαχείριση αποβλήτων

Σελ 9, 10

Η δυναμική των περιφερειακών οικοσυστημάτων καινοτομίας και οι «καίμονες» τους

Σελ 11, 12

Τι μπορούμε να μάθουμε για την οικοδόμηση ενός ανθεκτικού ενεργειακού δικτύου από τη διακοπή ρεύματος στην Ιβηρική

- Μπορεί η σύγχρονη κοινωνία να λειτουργήσει σε έναν κόσμο χωρίς ηλεκτρικό ρεύμα;

Σελ 13

Στο επίκεντρο τα Περιφερειακά Επιχειρησιακά Προγράμματα και η Πράσινη Μετάβαση

- Τι ειρώθηκε σε εκδήλωση που οργάνωσε η αντιπροσωπεία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής στην Ελλάδα

Σελ 14, 15

Έργα υποδομών, αντιδιαβρωτικά και παρεμβάσεις για πρόσβαση ΑΜΕΑ στις παραλίες της Αττικής από τους δήμους

- Οι προετοιμασίες για την υποδοχή των λουσόμενων

Σελ 16

Εμπόριο: Η εξέλιξη του τζίρου μεταξύ των Α' τριμήνων 2025 και 2024 συνιστά τη χαμηλότερη επίδοση των τελευταίων 4 ετών

- Απατούνται ρυθμίσεις τονίζει η ΣΣΕΕ

Σελ 17

Τουρισμός: Δεύτερο διαδοχικό ρεκόρ επισκεπτών και σημαντική αύξηση στα έσοδα το 2024

- Ο. Κεφαλογιάννης: Έμφαση στον εκσυγχρονισμό των τουριστικών υποδομών

Σελ 17, 18

Στο σταυροδρόμι της αλλαγής η ευρωπαϊκή αγορά εκθέσεων που «μάχεται» με το απρόβλεπτο

- Νέος πρόεδρος της Ένωσης Εκθέσεων Κεντρικής Ευρώπης ο διευθυντής συμβούλος της ΔΕΘ

Σελ 19, 20

Έμφυλες προκαταλήψεις στην τεχνητή νοημοσύνη διαπιστώνει έρευνα με τη συμμετοχή Ελλήνων επιστημόνων

Σελ 2

Προσεκώς

Σελ 21, 22

Πρωτοσέλιδα θέματα και αποκόμματα τύπου

Και πολλές ακόμη τεχνικές και οικονομικές ειδήσεις.

ΥΠΕΘΟ: ΣΕ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΗ ΤΟ ΝΕΟ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟ ΓΙΑ ΤΗ ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΗ ΤΟΥ ΠΛΑΙΣΙΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΗΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Περιλαμβάνει επίσης την αύξηση κατά 500 εκατ. του Εθνικού Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων και μέτρα στήριξης πολιτών

Σε δημόσια διαβούλευση τέθηκε το νομοσχέδιο του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών για τη Μεταρρύθμιση του Πλαισίου Δημοσιονομικής Διαχείρισης. Με τις νέες διατάξεις προβλέπεται ότι οι δαπάνες του κράτους και των φορέων γενικής κυβέρνησης δεν θα πρέπει να αυξάνονται ταχύτερα από έναν συγκεκριμένο ρυθμό μεταβολής, όπως αυτός προσδιορίζεται στο τετραετές Μεσοπρόθεσμο Δημοσιονομικό-Διαρθρωτικό Σχέδιο, ανεξαρτήτως της πορείας των δημοσίων εσόδων που δεν συνδέονται με συγκεκριμένα ενεργητικά μέτρα πολιτικής. Επιπλέον, ισχύουν οι επιπρόσθετες προβλέψεις για το δημοσιονομικό έλλειμμα που πρέπει να παραμένει χαμηλότερο από την τιμή αναφοράς του 3% του ΑΕΠ και η δημοσιονομική θέση του

πρωτογενούς ισοζυγίου της Γενικής Κυβέρνησης που πρέπει να είναι πλεονασματική.

Παράλληλα, στο νέο νομοσχέδιο συμπεριλαμβάνονται ο συμπληρωματικός Προϋπολογισμός ενίσχυσης του Εθνικού Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων ύψους 500 εκατ. ευρώ, η παράταση ισχύος της μείωσης του φόρου εισοδήματος για δαπάνες αναβάθμισης κτιρίων για τα έτη 2025 και 2026, η επιστροφή ενός ενοικίου επτασίου για την κύρια και τη φοιτητική κατοικία, αλλά και η επίσημη οικονομική ενίσχυση ύψους 250 ευρώ για συνταξιούχους, ανασφάλιστους υπερήλικες και άτομα με αναπηρία. Αναλυτικά στις σελ 4, 5

ΥΠΕΝ: ΟΛΟΚΛΗΡΩΘΗΚΕ Η 1^Η ΑΝΑΘΕΩΡΗΣΗ ΤΩΝ ΣΧΕΔΙΩΝ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΚΙΝΔΥΝΩΝ ΠΛΗΜΜΥΡΑΣ

Με επιτυχία ολοκληρώθηκε η 1η Αναθεώρηση των Σχεδίων Διαχείρισης Κινδύνων Πλημμύρας (ΣΔΚΠ) για τις Λεκάνες Απορροής Ποταμών της χώρας, σε εφαρμογή της Οδηγίας 2007/60/ΕΚ «για την αξιολόγηση και τη διαχείριση των κινδύνων πλημμύρας» γνωστοποιεί με ανακοίνωση το υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας.

Η 1η Αναθεώρηση των ΣΔΚΠ ολοκληρώθηκε, σε συνέχεια ευρείας δημόσιας διαβούλευσης με φορείς και το κοινό, τόσο επί του περιεχομένου αυτών, όσο και επί των οικείων Στρα-

τηγικών Μελετών Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων. Όπως υπογραμμίζεται, η ολοκλήρωση της αναθεώρησης συνιστά σημαντικό βήμα για την ενίσχυση της ανθεκτικότητας των περιοχών που πληττονται από πλημμύρες, την προστασία της ανθρώπινης ζωής, της περιουσίας και του φυσικού περιβάλλοντος, και εντάσσεται στον ευρύτερο σχεδιασμό για την αντιμετώπιση των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής. Αναλυτικά στη σελ 6

ΣΤΡΟΦΗ ΣΤΗ ΒΙΩΣΙΜΟΤΗΤΑ ΓΙΑ ΤΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑ

Το 20% των επενδύσεων κατευθύνεται σε πράσινες δράσεις σύμφωνα με έρευνα ΙΤΕΠ

Τα ελληνικά ξενοδοχεία βρίσκονται στη διαδικασία μετάβασης προς ένα βιώσιμότερο μέλλον, επενδύοντας ενεργά σε περιβαλλοντικές δράσεις, τεχνολογίες και υποδομές. Παρότι η πρόοδος δεν είναι ομοιόμορφη, η αυξανόμενη κινητοποίηση του κλάδου αποτελεί θετικό σιγνό για τη βιωσιμότητα του ελληνικού τουριστικού προϊόντος και την περιβαλλοντική ευαισθητοποίηση των επισκεπτών.

Σύμφωνα με έρευνα του Ινστιτούτου Τουριστικών Ερευνών και Προβλέψεων (ΙΤΕΠ) που παρουσιάστηκε πρόσφατα σε συνέδριο του ΞΕ στη Ρόδο, το 20% των συνολικών επεν-

δύσεων, δηλαδή περίπου 200 εκατ. ευρώ από το 1 δις. ευρώ που επενδύθηκε συνολικά, διοχετεύθηκε σε δράσεις βιωσιμότητας.

Πρωταγωνιστές στην προσπάθεια αυτή αναδεικνύονται τα ξενοδοχεία 4 αστέρων, τα οποία απορρόφησαν περίπου 78 εκατ. ευρώ για την υλοποίηση «πράσινων» παρεμβάσεων. Ακολουθούν τα ξενοδοχεία 5 αστέρων με επενδύσεις ύψους 30 εκατ. ευρώ, ενώ κάθε μία από τις υπόλοιπες κατηγορίες ξενοδοχειακών καταλυμάτων επένδυσε περίπου 20 εκατ. ευρώ σε δράσεις βιώσιμης ανάπτυξης. Αναλυτικά στη σελ 7

ΔΙΚΤΥΑ ΟΠΤΙΚΩΝ ΙΝΩΝ FTTH: Η ΕΛΛΑΔΑ ΠΡΟΧΩΡΑ, ΜΕ ΤΗ ΔΙΕΙΣΔΥΣΗ ΝΑ ΕΧΕΙ ΞΕΠΕΡΑΣΕΙ ΤΟ 50%

Παραμένει όμως μακριά από το μέσο ευρωπαϊκό όρο

Η Ελλάδα έχει ανεβάσει ρυθμό στην κατασκευή δικτύων FTTH (οπτική ίνα μέχρι τα σπίτια και τις επιχειρήσεις) με τη διείσδυση να έχει ξεπεράσει το 50% και με τη χρήση της υπηρεσίας να βρίσκεται περίπου στο 15%, χωρίς ωστόσο, να έχει γεφυρώσει την απόσταση με τις υπόλοιπες χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Ειδικότερα, σύμφωνα με ρεπορτάζ της Τέττης Ηγουμενίδης στο economix.gr, ο ΟΤΕ έχει κατασκευάσει (στοιχεία τέλος

Μαρτίου) 1,8 εκατ. γραμμές FTTH με σχεδιασμό στο τέλος του έτους να διαθέτει 2,1 εκατ. και 3 εκατ. μέχρι το 2027.

Η Novia σύμφωνα με τα στοιχεία που επικοινωνεί μέχρι σήμερα έχει δημιουργήσει 650.250 Homes Passed συνδέσεις, οι οποίες στοχεύει να φτάσουν 830.000 στο τέλος του έτους. Αντίστοιχα η Vodafone έχει διαθέσιμες 300.000 με σχεδιασμό για 500.000 μέχρι 31.3.26.

Αναλυτικά στη σελ 9

ΒΑΛΤΕ ΣΤΗΝ ΑΤΖΕΝΤΑ ΣΑΣ

3^ο ΤΕΕ - ΤΜΕΔΕ - BAC ELITE BASKETBALL SUMMER CAMP 2025

Το Τεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδας ανέλαβε την πρωτοβουλία να προσφέρει στα τέκνα αριθμού μελών του τη δυνατότητα να εξασκηθούν συστηματικά κατά τη διάρκεια της καλοκαιρινής περιόδου στην καλαθοσφαίριση. Μετά από δύο απόλυτα επιτυχημένες χρονιές και την αποδοχή που υπήρξε για το ELITE BASKETBALL CAMP, με εισήγηση του Προέδρου, απόφαση της Διοικούσας Επιτροπής, υποστήριξη του ΤΜΕΔΕ και συνδιοργάνωση με την Basketball Academy Club, προσφέρεται και το 2025 η ίδια ευκαιρία, σε ακόμη περισσότερες πόλεις.

Με αυτό το σκεπτικό, προβλέπεται δυνατότητα δωρεάν συμμετοχής στο 3ο ΤΕΕ – ΤΜΕΔΕ – BAC ELITE BASKETBALL SUMMER CAMP 2025 σε Αθήνα, Θεσσαλονίκη, Ρόδο, Πάτρα, Ιωάννινα, Ξάνθη, Λάρισα, Ηράκλειο για έως 370 παιδιά (80 στην Αθήνα, 50 στη Θεσσαλονίκη και από 40 στις άλλες πόλεις).

ΠΡΟΘΕΣΜΙΑ ΥΠΟΒΟΛΗΣ ΑΙΤΗΣΕΩΝ: μέχρι 6 Ιουνίου 2025
Οι αιτήσεις υποβάλλονται στο ΤΕΕ διαδικτυακά στον παρακάτω σύνδεσμο:

<https://web.tee.gr/3o-tee-tmede-bac-elite-basketball-summer-camp/>

ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑΣ ΕΛΕΤΑΕΝ

Στο πλαίσιο των εορτασμών για την Παγκόσμια Ημέρα Αιολικής Ενέργειας – Global Wind Day, 15 Ιουνίου 2025, η Ελληνική Επιστημονική Ένωση Αιολικής Ενέργειας προκηρύσσει διαγωνισμό φωτογραφίας. Στον διαγωνισμό μπορεί να συμμετέχει οποιοσδήποτε επαγγελματίας ή ερασιτέχνης φωτογράφος με αγάπη για την αιολική ενέργεια.

Θεματικές κατηγορίες:

Κατηγορία 1: η Ανεμογεννήτρια στο τοπίο – το τοπίο της Ανεμογεννήτριας

Κατηγορία 2: Ανεμογεννήτριες, Ανάπτυξη και Απασχόληση στην Ελλάδα

Κατηγορία 3: Ανεμογεννήτριες στον Ελληνικό χώρο από ψηλά (αεροφωτογράφιση)

Προθεσμία υποβολής: **Παρασκευή, 6 Ιουνίου 2025**

Περισσότερες πληροφορίες <https://contest.eletaen.gr/>

ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΕΚΔΟΣΗ ΤΟΥ ΓΡΑΦΕΙΟΥ ΤΥΠΟΥ ΤΕΕ

ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ ΤΕΕ

Γιώργος Στασινός

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΣΥΝΤΑΞΗΣ

Αργύρης Δεμερτζής

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ ΕΚΔΟΣΗΣ

Χριστίνα Χατζιορδάνογλου

ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ - ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΕΚΔΟΣΗΣ

Ελένη Τριάντη, Χριστίνα Ντζιόδου

ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ ΕΚΔΟΣΗΣ

Θοδωρής Καραουλάνης

press@central.tee.gr

Προσεχώς

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ	ΗΜΕΡΙΔΕΣ - ΣΥΝΕΔΡΙΑ - ΣΕΜΙΝΑΡΙΑ	ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΕΣ
11 Ιουνίου 2025	Εκδήλωση παρουσίασης Βιβλίου των Α. Μιλτιάδου – Fezans και Θ. Π. Τάσιου	Γενική Διεύθυνση Αναστήλωσης, Μουσείων και Τεχνικών Έργων του ΥΠ.ΠΟ. & Διεύθυνση Έρευνας και Τεχνικής Υποστήριξης Μελετών και Έργων Αναστήλωσης ΥΠ.ΠΟ., Τεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδας (ΤΕΕ)
17-18 Ιουνίου 2025	“Σύνοδος Κορυφής για την Ενεργειακή Μετάβαση: East Med & Southeast Europe”	https://energytransitioneurope.live.ft.com/

SUSTENG 2025

Το «Εργαστήριο Σχεδιασμού Περιβαλλοντικών Διεργασιών» - DEPLab, της Σχολής Χημικών Μηχανικών και Μηχανικών Περιβάλλοντος του Πολυτεχνείου Κρήτης και το Τεχνολογικό Πανεπιστήμιο Κύπρου διοργανώνουν το 4ο Διεθνές Συνέδριο για τη Βιώσιμη Χημική και Περιβαλλοντική Μηχανική (SUSTENG 2025), το οποίο θα πραγματοποιηθεί στη Θεσσαλονίκη, Ελλάδα, από την **1η έως τις 4 Σεπτεμβρίου 2025**, τόσο με φυσική όσο και με εικονική παρουσία.

Στόχος του συνεδρίου είναι η ενθάρρυνση της ανταλλαγής γνώσεων μεταξύ ακαδημαϊκών, επιστημόνων και μηχανικών σε αυτά θέματα και τρέχουσες εξελίξεις στη χημική και περιβαλλοντική μηχανική μέσα από τη βιώσιμη προοπτική. Οι συμμετέχοντες θα έχουν την ευκαιρία να παρουσιάσουν τα πρόσφατα ερευνητικά τους ευρήματα σε ένα διευρυμένο φάσμα θεμάτων του συνεδρίου και να ενημερωθούν για τις νέες προκλήσεις, τις μελλοντικές τάσεις και τις τεχνολογικές καινοτομίες σχετικά με τις βιώσιμες διεργασίες που ακολουθούν τις αρχές της κυκλικής οικονομίας.

Θεματολογία Συνεδρίου

1. Επεξεργασία υγρών αποβλήτων/ Βιοεξυγίανση
2. Επανάχρηση νερού
3. Διαχείριση υδάτινων πόρων
4. Διαχείριση και αξιοποίηση βιοστερεών
5. Διαχείριση στερεών αποβλήτων
6. Ανακύκλωση και επανάχρηση στερεών αποβλήτων
7. Θερμικές διεργασίες για τη διαχείριση στερεών αποβλήτων
8. Βιολογικές διεργασίες για τη διαχείριση στερεών αποβλήτων

9. Μετατροπή αποβλήτων σε ενέργεια
10. Γεωργικά/κτηνοτροφικά απόβλητα
11. Γεωργική μηχανική
12. Διαχείριση βιομηχανικών αποβλήτων
13. Επικίνδυνα απόβλητα
14. Τοξικολογία
15. Αέριες εκπομπές
16. Ποιότητα αέρα
17. Ενεργειακή απόδοση και αποθήκευση
18. Αξιολόγηση κύκλου ζωής
19. Αποτύπωμα άνθρακα και νερού
20. Πολιτικές, ρυθμιστική και κοινωνική αποδοχή
21. Σχεδιασμός και πολιτική για τις ακτές
22. Περιβαλλοντικά οικονομικά
23. Βιομηχανικά Οικονομικά
24. Παγκόσμια κλιματική αλλαγή
25. Αστικός και πολεοδομικός σχεδιασμός
26. Βιοχημική και βιοϊατρική μηχανική/βιοτεχνολογία
27. Βασική και εφαρμοσμένη χημεία
28. Ναυοϊκία
29. Διαχωρισμοί
30. Επεξεργασία τροφίμων
31. Μεταλλουργική και εξορυκτική βιομηχανία
32. Μαθηματική μοντελοποίηση και προσομοίωση
33. Πετροχημική μηχανική
34. Ανόργανα υλικά

Προθεσμία υποβολής περιλήψεων: 14 Ιουνίου 2025

Πληροφορίες: <https://www.susteng2025.tuc.gr/en/home>

ΕΝΗΜΕΡΩΤΙΚΟ ΣΕΜΙΝΑΡΙΟ ΤΕΕ/ΤΚΜ ΣΤΟ ΚΙΛΚΙΣ

Στο Κιλκίς, στην αίθουσα συνεδριάσεων του Επιμελητηρίου Κιλκίς (Στενημάχου 2), θα πραγματοποιηθεί την **Τρίτη 10/6/25 στις 10:00** δωρεάν ενημερωτικό σεμινάριο για τους μηχανικούς του νομού πάνω σε όλες τις τελευταίες

εξελίξεις στην εκτός σχεδίου δόμηση, οικισμούς < 2000 κατοίκων, δηλώσεις αυθαίρετων, e-Άδειες καθώς και για την τρέχουσα νομοθεσία.

ΘΕΜΑΤΑ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ

ΥΠΠΟ ΚΑΙ ΤΕΕ: ΕΚΔΗΛΩΣΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗΣ ΤΟΥ ΒΙΒΛΙΟΥ ΤΩΝ ΘΕΟΔΟΣΗ Π. ΤΑΣΙΟΥ ΚΑΙ ΑΝΔΡΟΝΙΚΗΣ ΜΙΛΤΙΑΔΟΥ-FEZANS

Η Γενική Διεύθυνση Αναστήλωσης Μουσείων και Τεχνικών Έργων και η Διεύθυνση Έρευνας και Τεχνικής Υποστήριξης Μελετών και Έργων Αναστήλωσης σε συνεργασία με το Τεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδας πραγματοποιούν εκδήλωση παρουσίασης του βιβλίου των Θεοδόση Π. Τάσιου, Ομότιμου Καθηγητή Ε.Μ.Π. και Ανδρονίκης Μιλτιάδου-Fezans, Διευθύντριας επί τιμή του ΥΠ.Π.Ο. και τ. Αναπληρώτριας Καθηγήτριας Ε.Μ.Π. με τίτλο: «Σχεδιασμός και εφαρμογή των υδραυλικών ενεμάτων για την ενίσχυση τοιχοποιίας».

Η εκδήλωση θα λάβει χώρα την Τετάρτη 11 Ιουνίου και ώρα 18:00 στο Αμφιθέατρο του Μουσείου της Ακρόπολης «Δημήτριος Παντερμαλής».

Το βιβλίο πραγματεύεται τον ορθολογικό σχεδιασμό και την εφαρμογή των υδραυλικών ενεμάτων, με βάση μια σειρά από συγκεκριμένα δεδομένα (τύπος τοιχοποιίας, ονομαστικό

εύρος του ανοίγματος των εσωτερικών μικροσυνεχειών, απαιτούμενη αντοχή και ανθεκτικότητα, διαθέσιμα υλικά κ.λπ.). Για το σκοπό αυτό, τα βασικά χαρακτηριστικά ενός ενέματος, δηλαδή, η εναισιμότητα, (διδουτικότητα, ρευστότητα, και σταθερότητα), καθώς και αντοχή και ανθεκτικότητα του, λαμβάνονται υπόψη μέσω ορθολογικών προσομοιωμάτων και ποσοτικοποιημένων εμπειρικών σχέσεων όλων των παραμέτρων σχεδιασμού του ενέματος. Προτείνεται μια ολιστική ορθολογική μέθοδος σχεδιασμού για τη βελτιστοποίηση της σύνθεσης του ενέματος που επιτρέπει τον προκαταρκτικό σχεδιασμό του μίγματος, χωρίς να είναι αναγκαία η πραγματοποίηση πολλαπλών δοκιμών εκ των προτέρων. Δίνονται οδηγίες για την εκτέλεση των ελαχίστων αναγκαίων δοκιμών. Επί πλέον, περιλαμβάνονται λεπτομερείς πρακτικές οδηγίες για την εφαρμογή των ενέσεων και τον ποιοτικό έλεγχο, βα-

σιμμένες στην εκτέλεση πολλών έργων. Το βιβλίο επικρατεί να εξορθολογίσει ολόκληρη τη διαδικασία αυτής της πολυπαραμετρικής λήψης αποφάσεων, έχοντας ωστόσο υπόψη την ανάγκη για πρακτικές λύσεις.

Το βιβλίο θα παρουσιάσουν:

-Ελισάβετ Βιντζηλαίου, Ομότιμη Καθηγήτρια Ε.Μ.Π.

-Κώστας Ζάμπας, Δρ Πολιτικός Μηχανικός Ιωάννα Παπαγιάννη, Ομότιμη Καθηγήτρια Α.Π.Θ.

Θα ακολουθήσει αντιφώνηση από τους συγγραφείς και συζήτηση.

Την εκδήλωση θα συντονίσει η Δρ Αμαλία Ανδρουλιδάκη, Γενική Διευθύντρια Αναστήλωσης, Μουσείων και Τεχνικών Έργων.

ΑΡΧΕΣ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗΣ ΩΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΠΡΟΤΥΠΟ

Ευρωπαϊκό Συνέδριο για τις Αρχές Αρχιτεκτονικής (ECAP)

Στο πλαίσιο της Πολωνικής Προεδρίας του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η πόλη του Γκντανσκ (Gdansk), σε συνεργασία με το πολωνικό Υπουργείο Οικονομικής Ανάπτυξης και Τεχνολογίας, θα διοργανώσει το Ευρωπαϊκό Συνέδριο για τις Αρχές Αρχιτεκτονικής στις 11 – 12 Ιουνίου 2025 με τίτλο: "Architectural Policies as a European Standard".

Όπως ενημερώνει ανάρτηση στην ιστοσελίδα του ΤΕΕ, το συνέδριο πραγματοποιείται στο πλαίσιο του τρέχοντος Σχεδίου Εργασίας της ΕΕ για τον Πολιτισμό 2023-2026, το οποίο προβλέπει ότι οι Ευρωπαίοι Διευθυντές Αρχών Αρχιτεκτονικής – European Directors for Architectural Policies (EDAP) συγκεντρώνονται στο πλαίσιο κάθε Προεδρίας του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης για να εξετάσουν πιθανές πρωτοβουλίες για την επίτευξη ενός περιβάλλοντος διαβίωσης υψηλής ποιότητας για όλους, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που ζουν σε αγροτικές και απομακρυσμένες περιοχές.

Οι συναντήσεις αυτές επικεντρώνονται σε θέματα όπως η ποιότητα της κατοίκησης του μέλλοντος, η αποκατάστα-

ση, η ανακαίνιση και η προσαρμοστική επανάχρηση της πολιτιστικής κληρονομιάς. Ακόμα, η βελτίωση των αρχιτεκτονικών διαγωνισμών και των δημοσίων συμβάσεων και η δημιουργία συνεργειών με το Νέο Ευρωπαϊκό Μπάουχαους – New European Bauhaus.

Ένας βασικός στόχος του συνεδρίου είναι να συζητηθεί το πώς θα μπορούσαν και πώς θα έπρεπε οι Αρχές Αρχιτεκτονικής να διαμορφώνονται σε διάφορα επίπεδα, με ιδιαίτερη έμφαση στο τοπικό επίπεδο. Οι Αρχές αυτές, ευθυγραμμισμένες με το Νέο Ευρωπαϊκό Μπάουχαους, θα πρέπει να συμβάλουν στη συνοχή και την ελκυστικότητα του τοπικού αστικού ιστού και ταυτόχρονα να ενισχύουν την ταυτότητα του κάθε τόπου, των πόλεων και των περιφερειών τους.

Θα συζητηθούν επίσης ζητήματα που σχετίζονται με την εφαρμογή των πολιτικών περί αρχιτεκτονικής με ιδιαίτερη έμφαση στους ρόλους και τις θέσεις των εκπροσώπων της τοπικής αυτοδιοίκησης και ιδίως των αρχιτεκτόνων της πόλης και των γραφείων τους, στη συμμετοχή μη κυβερνητικών οργανώσεων, ενώσεων επαγγελματιών και

επιμελητηρίων.

Στις 10 Ιουνίου, θα προηγηθεί η συνάντηση των Ευρωπαίων Διευθυντών Αρχών Αρχιτεκτονικής και μια συνάντηση των αρχιτεκτόνων της πόλης. Η εκδήλωση θα περιλαμβάνει επίσης την έκθεση με τα Ευρωπαϊκά Βραβεία Σύγχρονης Αρχιτεκτονικής 2024 – Mies van der Rohe (EUMies Awards).

Ιστοσελίδα του Συνεδρίου στο σύνδεσμο: <https://www.gdansk.pl/urzed-miejski/biuro-architekta-miasta/architectural-policies-as-a-european-standard,a,282380>
Πηγή: <https://ace-cae.eu/news/architectural-policies-as-a-european-standard-european-conference-on-architectural-policies-ecap-on-11-12-june-in-gdansk-poland/>

Το πρόγραμμα του συνεδρίου θα δημοσιευθεί σύντομα. Η εκδήλωση θα πραγματοποιηθεί με φυσική παρουσία και θα μεταδοθεί ζωντανά για να διασφαλιστεί ευρύτερη προσβασιμότητα.

ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΟΠΙΚΩΝ ΑΡΧΩΝ ΓΙΑ ΠΡΑΣΙΝΕΣ ΑΝΑΚΑΙΝΙΣΕΙΣ

Η Ευρωπαϊκή Κοινότητα Πρακτικής FACILITA για την Ανακαίνιση Δημοσίων Κτηρίων

Η Κοινότητα Πρακτικής του έργου FACILITA (FACILITA's Community of Practice) προσφέρει πολύτιμη υποστήριξη σε όσους επιθυμούν να κάνουν τα δημόσια κτήρια της περιοχής τους πιο πράσινα, να τα ανακαινίσουν πιο γρήγορα και με μικρότερο κόστος, ενημερώνει ανάρτηση στην ιστοσελίδα του ΤΕΕ. Με τη στήριξη της FEDARENE, το έργο φέρνει κοντά ειδικούς, τοπικές αρχές και επαγγελματίες με στόχο να ενισχυθούν οι ανακαινίσεις δημοσίων κτηρίων σε ολόκληρη την Ευρώπη.

Γιατί να συμμετέχει κανείς στην Κοινότητα Πρακτικής του FACILITA;

- Εξοικονόμηση χρόνου και πόρων: Τα μέλη αποκτούν άμεσα πρόσβαση σε εργαλεία που διευκολύνουν κάθε φάση μιας ανακαίνισης.
- Διεύρυνση δικτύου: Μέσα από τη συνεργασία με άλλους επαγγελματίες από διαφορετικές περιοχές, ανταλλάσσονται ιδέες και λύσεις σε κοινές προκλήσεις.
- Ενημέρωση για πολιτικές και χρηματοδότηση: Παρέχονται συνεχώς πληροφορίες για τις ευρωπαϊκές πολιτικές, τα εθνικά

κίνητρα και νέες χρηματοδοτικές ευκαιρίες.

- Ενίσχυση επιτυχίας των έργων: Μέσα από παραδείγματα από την πράξη και μαθήματα που έχουν ήδη διδαχθεί, οι συμμετέχοντες μπορούν να αποφύγουν λάθη και να βελτιώσουν τα αποτελέσματα.
- Ανταλλαγή γνώσης και καλών πρακτικών: Με διαδραστικά σεμινάρια και πρόσβαση σε ενημερωτικά δελτία, ενισχύεται η συνεχής μάθηση και η εφαρμογή επιτυχημένων μοντέλων.

Πώς να ξεκινήσει κάποιος

- Σύνδεση στο LinkedIn: Με την παρακολούθηση της σελίδας του FACILITA ενημερώνεται για νέα, εκδηλώσεις και εξελίξεις.
- Εγγραφή στην Κοινότητα: Μέσα από την ιστοσελίδα της FEDARENE, μπορεί να δηλώσει συμμετοχή και να αποκτήσει πρόσβαση σε υλικό και συναντήσεις.
- Ενεργή συμμετοχή: Οι χρήστες ενθαρρύνονται να μοιράζονται τις εμπειρίες τους, να κάνουν ερωτήσεις και να παρουσιάζουν τα έργα τους. Όσο πιο ενεργή είναι η συμμετοχή, τόσο μεγαλύτερο το όφελος για όλους.

Μέσα από τη συμμετοχή στην Κοινότητα Πρακτικής του FACILITA, οι φορείς συμβάλλουν σε ένα πανευρωπαϊκό δίκτυο που εργάζεται για ένα πιο βιώσιμο μέλλον, με δημόσια κτήρια που εξοικονομούν ενέργεια, μειώνουν τις εκπομπές και προσφέρουν καλύτερες συνθήκες στους πολίτες.

Η FEDARENE (European Federation of Agencies and Regions for Energy and the Environment) είναι η Ευρωπαϊκή Ομοσπονδία Πρακτορείων και Περιφερειών για την Ενέργεια και το Περιβάλλον. Ιδρύθηκε για να προωθήσει τη συνεργασία μεταξύ περιφερειακών και τοπικών φορέων που εργάζονται για τη βιώσιμη ενέργεια και την προστασία του περιβάλλοντος. Μέσα από έργα, δίκτυα και ανταλλαγή καλών πρακτικών, η FEDARENE υποστηρίζει τις περιφέρειες στην επίτευξη των ευρωπαϊκών στόχων για το κλίμα και την ενέργεια.

Για περισσότερες πληροφορίες ακολουθήστε τον σύνδεσμο: <https://fedarene.org/official-europes-one-stop-shop-for-public-building-renovation/>

Για αίτηση συμμετοχής: <https://ec.europa.eu/eusurvey/runner/FacilitaCOP>

ΘΕΜΑΤΑ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ

ΥΠΕΘΟ: ΣΕ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΗ ΤΟ ΝΕΟ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟ ΓΙΑ ΤΗ ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΗ ΤΟΥ ΠΛΑΙΣΙΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΗΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Περιλαμβάνει επίσης την αύξηση κατά 500 εκατ. του Εθνικού Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων και μέτρα στήριξης πολιτών

Σε δημόσια διαβούλευση τέθηκε το νομοσχέδιο του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών για τη Μεταρρύθμιση του Πλαισίου Δημοσιονομικής Διαχείρισης. Η διαβούλευση θα διαρκέσει δύο εβδομάδες, έτσι ώστε κατόπιν το νομοσχέδιο να εισέλθει στο Κοινοβούλιο προς ψήφιση.

Σύμφωνα με την ανακοίνωση του υπουργείου, το νομοσχέδιο με τίτλο «Διασφάλιση δημοσιονομικής ισορροπίας: Μεταρρύθμιση πλαισίου δημοσιονομικής διαχείρισης – Τροποποίηση ν. 4270/2014 για την ενσωμάτωση της Οδηγίας (ΕΕ) 2024/1265 του Συμβουλίου της 29ης Απριλίου 2024 για την τροποποίηση της Οδηγίας 2011/85/ΕΕ σχετικά με τις απαιτήσεις για τα δημοσιονομικά πλαίσια των κρατών μελών», αποτελεί τομή για τη δημοσιονομική πολιτική, τροποποιώντας τις βασικές αρχές του Δημόσιου Λογιστικού και το ισχύον πλαίσιο κανόνων και διαδικασιών για τη δημοσιονομική διαχείριση.

Στα πλαίσια αυτά:

- Τροποποιούνται οι γενικές αρχές δημοσιονομικής διαχείρισης ενσωματώνοντας τον κανόνα καθαρών δαπανών, όπως προβλέπεται στο νέο ευρωπαϊκό πλαίσιο οικονομικής διακυβέρνησης. Πιο συγκεκριμένα, οι δαπάνες του κράτους και των φορέων γενικής κυβέρνησης δεν θα πρέπει να αυξάνονται ταχύτερα από έναν συγκεκριμένο ρυθμό μεταβολής, όπως αυτός προσδιορίζεται στο τετραετές Μεσοπρόθεσμο Δημοσιονομικό-Διαρθρωτικό Σχέδιο, ανεξαρτήτως της πορείας των δημοσίων εσόδων που δεν συνδέονται με συγκεκριμένα ενεργητικά μέτρα πολιτικής.
- Επιπλέον, ισχύουν οι επιπρόσθετες προβλέψεις για το δημοσιονομικό έλλειμμα που πρέπει να παραμένει χαμηλότερο από την τιμή αναφοράς του 3% του ΑΕΠ και η δημοσιονομική θέση του πρωτογενούς ισοζυγίου της Γενικής Κυβέρνησης που πρέπει να είναι πλεονασματική
- Με βάση το νέο Ευρωπαϊκό πλαίσιο οικονομικής διακυβέρνησης, εισάγονται οι περιπτώσεις επιτρεπτών αποκλίσεων από τον κανόνα των καθαρών δαπανών (γενική και εθνική ρήτρα διαφυγής)
- Η αρχιτεκτονική της νέας δημοσιονομικής διαχείρισης βασίζεται σε ένα Μεσοπρόθεσμο Δημοσιονομικό-Διαρθρωτικό Σχέδιο (ΜΔΣ), το οποίο θα συντάσσεται κάθε τέσσερα έτη και εκεί θα αποτυπώνεται ο δεσμευτικός δημοσιονομικός στόχος των καθαρών πρωτογενών δαπανών της χώρας. Την ίδια ώρα, θεσπίζονται κανόνες για τη διασφάλιση της δημοσιονομικής σταθερότητας και διορθωτικός μηχανισμός για την περίπτωση παραβιάσεώς τους
- Οι στόχοι που τίθενται από το ΜΔΣ για τον ρυθμό αύξησης των καθαρών δαπανών, αφού γίνουν αποδεκτοί από το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, είναι δεσμευτικοί τόσο για τον ετήσιο προϋπολογισμό όσο και για τον πολυετή δημοσιονομικό προγραμματισμό

• Πλέον, πριν την κατάθεση του κρατικού προϋπολογισμού, θα συντάσσεται ετησίως και Πολυετής Δημοσιονομικός Προγραμματισμός, έτσι ώστε να υπάρχει η δημόσια πληροφόρηση για το μεσοπρόθεσμο προγραμματισμό

• Επιπροσθέτως, ενσωματώνονται οι προβλέψεις της οδηγίας για την ενίσχυση του ρόλου του Ελληνικού Δημοσιονομικού Συμβουλίου, το οποίο αναβαθμίζεται σε θεσμικό, οργανωτικό και επιχειρησιακό επίπεδο.

Επιπλέον, στο νέο νομοσχέδιο συμπεριλαμβάνονται τα νέα δημοσιονομικά μέτρα ενίσχυσης των πολιτών και των επενδύσεων που ανακοινώθηκαν τον Απρίλιο του 2025:

- Συμπληρωματικός Προϋπολογισμός ενίσχυσης του Εθνικού Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων ύψους 500 εκατ. ευρώ
- Επιστροφή ενός ενοικίου ετησίως για την κύρια και τη φοιτητική κατοικία
- Ετήσια οικονομική ενίσχυση ύψους 250 ευρώ για συνταξιούχους, ανασφάλιστους υπέρηλικες και άτομα με αναπηρία
- Παράταση ισχύος της μείωσης του φόρου εισοδήματος για δαπάνες αναβάθμισης κτιρίων για τα έτη 2025 και 2026 Επιπροσθέτως με το νέο νομοσχέδιο:
- Συστήνεται το «Εθνικό Μητρώο Παροχών» το οποίο θα συγκεντρώνει σε ένα ενιαίο και συνεκτικό μητρώο τις παροχές σε χρήμα και σε είδος που χορηγούνται από το Δημόσιο προς φυσικά πρόσωπα και την παραγωγική αξιοποίηση των δεδομένων του Δημοσίου
- Επεκτείνεται η ετήσια αύξηση της φαρμακευτικής δαπάνης που είχε προβλεφθεί στα πλαίσια του Ταμείου Ανάκαμψης, κατά 100 εκατ. ευρώ ετησίως για τα έτη 2026-2030, με σκοπό τη συγκράτηση των επιστροφών Clawback
- Τροποποιείται η αρμοδιότητα για το πρόγραμμα Εθνικό Πρόγραμμα Απλούστευσης Διαδικασιών και Εθνικό Μητρώο Διοικητικών Διαδικασιών «Μίτος», για το οποίο πλέον θα έχουν συναρμοδιότητα τα Υπουργεία Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών και Εσωτερικών
- Εισάγονται ρυθμίσεις για την ενίσχυση της αποτελεσματικότητας των δημοσιονομικών ελέγχων με επικαιροποίηση της σχετικής μεθοδολογίας και των διαδικασιών που ακολουθούνται
- Καλύπτεται το νομοθετικό κενό που αφορά σε μετακινήσεις υπαλλήλων του δημοσίου με αναπηρία που χρήζουν συνοδού ή/και σκύλου βοηθείας
- Επεκτείνεται το Κέντρο Επitéυξης Δημοσιονομικών Στόχων και στο Ελληνικό Δημοσιονομικό Συμβούλιο και εισάγονται ρυθμίσεις για τις αποσπάσεις υπαλλήλων στη Διεύθυνση Ελέγχου Δράσεων του Μηχανισμού Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας και στον Οργανισμό Διαχείρισης Δημοσίου Χρέους (Ο.Δ.Δ.Χ.).

Το νέο δημοσιονομικό πλαίσιο σε 10 +1 ερωτήσεις και απαντήσεις

Στο ενημερωτικό σημείωμα του υπουργείου Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών περιλαμβάνονται αναλυτικές πληροφορίες για το νέο δημοσιονομικό πλαίσιο με τη μορφή ερωτήσεων και απαντήσεων:

1. Ποια είναι η βασική αλλαγή που εισάγεται;

Τροποποιούνται οι γενικές αρχές δημοσιονομικής διαχείρισης και ενσωματώνεται ο κανόνας των καθαρών δαπανών. Δηλαδή, οι κρατικές δαπάνες δεν θα πρέπει να αυξάνονται ταχύτερα από έναν συγκεκριμένο ρυθμό μεταβολής, όπως αυτός προσδιορίζεται στο τετραετές Μεσοπρόθεσμο Δημοσιονομικό-Διαρθρωτικό Σχέδιο, ανεξαρτήτως της πορείας των δημοσίων εσόδων που δεν συνδέονται με συγκεκριμένα ενεργητικά μέτρα πολιτικής.

2. Ποιες λογίζονται ως κρατικές δαπάνες;

Οι συνολικές δαπάνες του κράτους και των φορέων γενικής κυβέρνησης, συμπεριλαμβανομένων των ΟΤΑ, των Οργανισμών Κοινωνικής Ασφάλισης και των νομικών προσώπων του δημοσίου, αφαιρουμένων των τόκων, των δαπανών που χρηματοδοτούνται από Ευρωπαϊκά προγράμματα (ΕΣΠΑ και Ταμείο Ανάκαμψης) και των έκτακτων δαπανών που συνδέονται κυρίως με φυσικές καταστροφές.

Για τη χώρα μας οι καθαρές πρωτογενείς δαπάνες υπολογίζονται σε περίπου 100 δισ. ευρώ. Για το 2026 ο στόχος που έχει τεθεί από το Μεσοπρόθεσμο, όπως εγκρίθηκε από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, ορίζει ότι δεν μπορούν να αυξηθούν πάνω από 3,6%. Άρα οι καθαρές δαπάνες μπορούν να αυξηθούν μέχρι περίπου 3,6 δισ. ευρώ το 2026 σε σχέση με το 2025. Σημειώνεται ότι περαιτέρω αύξηση πέραν των 3,6 δισ και έως 0,3% του ΑΕΠ είναι δυνατή εφόσον οι καθαρές δαπάνες των προηγούμενων ετών είναι χαμηλότερες από τα όρια που έχουν τεθεί.

3. Αν έχουμε περισσότερα έσοδα, δεν μπορούμε να αλλάξουμε το στόχο των δαπανών;

Μόνο αν τα επιπλέον έσοδα αφορούν ενεργητικά μέτρα πολιτικής αύξησης, όπως είναι για παράδειγμα η καταπολέμηση της φοροδιαφυγής. Αν πρόκειται για έσοδα που προέρχονται, για παράδειγμα, από μία καλή χρονιά στον τουρισμό ή από την αύξηση της κατανάλωσης, ο στόχος των δαπανών δεν μπορεί να αλλάξει.

4. Αν πετύχει μικρότερες δαπάνες;

Μπορείς να χρησιμοποιήσεις το χώρο τα επόμενα έτη, αλλά έως 0,3% του ΑΕΠ επιπλέον σε σχέση με τους ετήσιους στόχους.

Αυτό ακριβώς συνέβη με το καλύτερο πρωτογενές αποτέλεσμα που ανήλθε σε 4,8% το 2024.

Συνέχεια στη σελ 5

ΘΕΜΑΤΑ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ

ΥΠΕΘΟ: ΣΕ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΗ ΤΟ ΝΕΟ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟ ΓΙΑ ΤΗ ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΗ ΤΟΥ ΠΛΑΙΣΙΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΗΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Το νέο δημοσιονομικό πλαίσιο σε 10 +1 ερωτήσεις και απαντήσεις

Συνέχεια από σελ 4

Επειδή δημιουργήθηκε δημοσιονομικός χώρος από τα μέτρα καταπολέμησης της φοροδιαφυγής, μπορέσαμε να προχωρήσουμε σε επιπλέον μόνιμα μέτρα ύψους 1,1, δισ. ευρώ από το 2025 (επιστροφή ενός ενοικίου ετησίως, επίδομα 250 ευρώ σε συνταξιούχους και αύξηση κατά 500 εκατ. του ΠΔΕ). Επιπλέον με αυτόν τον τρόπο, έχουμε τη δυνατότητα να ξεπεράσουμε το όριο του 3,6% και το 2026, έως 0,3% του ΑΕΠ.

5. Σε μια καλή χρονιά για την οικονομία, που πηγαιίνουν τα επιπλέον έσοδα αφού δεν μπορούν να επιστραφούν στην κοινωνία;
Σε περιόδους που η οικονομία αποδίδει καλύτερα του αναμενόμενου τα επιπλέον έσοδα θα πρέπει είτε να αποπληρώνουν χρέος, είτε να αποταμιεύονται.

6. Και σε μια κακή χρονιά; Πρέπει να ληφθούν μέτρα εξοικονόμησης δαπανών;
Όχι. Θα μπορούμε να συνεχίσουμε να αυξάνουμε με τον ίδιο

ρυθμό τις δαπάνες από τα χρήματα που έχουν αποταμιευτεί, έτσι ώστε να εξέλθουμε πιο γρήγορα από την όποια κρίση.

7. Αν μια χώρα υπερβεί τον κανόνα δαπανών, έχει κυρώσεις; Εξαιρέση γίνεται μόνο για έκτακτες δαπάνες που αφορούν καταστάσεις έκτακτης ανάγκης, όπως είναι μια πανδημία ή μεγάλη έκταση φυσική καταστροφή. Στις άλλες περιπτώσεις υπέρβασης των δαπανών κινείται η διαδικασία υπερβολικού ελλείμματος που συνοδεύεται από περιοριστικές πολιτικές.

8. Ο παλιός κανόνας που υπαγόρευε ότι το έλλειμμα δεν πρέπει να ξεπερνά το 3% δεν ισχύει πλέον;

Η πρόβλεψη αυτή εξακολουθεί να ισχύει. Το δημοσιονομικό έλλειμμα πρέπει να παραμένει χαμηλότερο από το 3% του ΑΕΠ και η δημοσιονομική θέση του πρωτογενούς ισοζυγίου της Γενικής Κυβέρνησης που πρέπει να είναι πλεονασματική.

9. Η ρήτρα διαφυγής αποτελεί εξαίρεση στον κανόνα;

Ναι. Η Ελλάδα ενεργοποίησε το αίτημα της για την εξαίρεση των αμυντικών δαπανών από τους στόχους. Είναι μία διαδικασία που επιτρέπει στα κράτη-μέλη δημοσιονομική ευελιξία

για αμυντικές επενδύσεις χωρίς αυτές οι δαπάνες να υπολογίζονται στους δημοσιονομικούς περιορισμούς.

10. Κάθε πότε θα προσδιορίζονται οι στόχοι των δαπανών; Η αρχιτεκτονική της νέας δημοσιονομικής διαχείρισης βασίζεται σε ένα Μεσοπρόθεσμο-Δημοσιονομικό Διαρθρωτικό Σχέδιο (ΜΔΣ), το οποίο θα συντάσσεται κάθε τέσσερα έτη και εκεί θα αποτυπώνεται ο δεσμευτικός στόχος των καθαρών πρωτογενών δαπανών της χώρας. Πλέον, πριν την κατάθεση του κρατικού προϋπολογισμού θα συντάσσεται επίσης και Πολυετής Δημοσιονομικός Προγραμματισμός, έτσι όλοι να γνωρίζουν τον μεσοπρόθεσμο προγραμματισμό, ο οποίο θα κινείται εντός των ορίων που έχουν τεθεί στο τετραετές ΜΔΣ.

11. Τι προβλέπει το νομοσχέδιο για το Ελληνικό Δημοσιονομικό Συμβούλιο;

Προβλέπεται η ενίσχυση του ρόλου του Ελληνικού Δημοσιονομικού Συμβουλίου, το οποίο αναβαθμίζεται σε θεσμικό, οργανωτικό και επιχειρησιακό επίπεδο.

ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΓΙΑ ΦΥΣΙΚΕΣ ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΕΣ: ΙΚΑΝΟΠΟΙΗΣΗ ΕΣΠ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΒΛΕΨΗ ΕΞΑΙΡΕΣΕΩΝ

Ποια ζητήματα παραμένουν ανοιχτά

Ο Εμπορικός Σύλλογος Πειραιώς χαιρετίζει την έκδοση της κοινής υπουργικής απόφασης για την υποχρεωτική ασφάλιση επιχειρήσεων έναντι φυσικών καταστροφών, η οποία περιλαμβάνει -για πρώτη φορά- ρητή πρόβλεψη εξαιρέσεων από την υποχρέωση ασφάλισης για όσες επιχειρήσεις αποδεδειγμένα λαμβάνουν αρνητικές απαντήσεις από δύο ασφαλιστικές εταιρείες.

Σύμφωνα με το ΑΠΕ-ΜΠΕ, όπως αναφέρει η ανακοίνωση, η δυνατότητα μόνιμης εξαιρέσεως μετά από δύο διαδοχικά απορριπτικά αιτήματα δίνει ανάσα σε εκατοντάδες επιχειρήσεις που, είτε λειτουργούν σε κτήρια παλαιότητας (ιδίως προ του 1960), είτε βρίσκονται σε περιοχές ή κλάδους που χαρακτηρίζονται από τις ασφαλιστικές ως «υψηλού κινδύνου».

Ωστόσο, τονίζει ο ΕΣΠ, παραμένουν ανοιχτά κρίσιμα ζητήματα:

Δεν δόθηκε η δυνατότητα εναλλακτικής συμμόρφωσης μέσω υπεύθυνης δήλωσης, με την οποία ο επιχειρηματίας θα μπορούσε να παραιτηθεί από το δικαίωμα κρατικής αποζημίωσης, χωρίς όμως να τιμωρείται. Το αίτημα για επιλογή «αυτοαποκλεισμού» με υπεύθυνη δήλωση παραμένει ανεκπλήρωτο, παρότι αποτελεί πρακτική άλλων ευρωπαϊκών χωρών.

Η επιβολή υψηλού διοικητικού προστίμου 10.000 ευρώ στις επιχειρήσεις και μάλιστα ο διπλασιασμός σε περίπτωση μη τακτοποίησης εντός 30 ημερών, δημιουργεί οικονομική πίεση και πλήττει την μικρομεσαία επιχειρηματικότητα.

Ο Εμπορικός Σύλλογος Πειραιώς ζητά από την πολιτεία να επανεξετάσει το πλαίσιο των διοικητικών προστίμων και να υπάρξει πρόβλεψη για υπεύθυνη δήλωση απαλλαγής από

την κρατική αρωγή, ως μέσο συμμόρφωσης, χωρίς ποινές.

«Η Πολιτεία οφείλει να προστατεύει την επιχειρηματικότητα, αλλά και να αναγνωρίζει τα όρια της πραγματικότητας. Η ασφάλιση έναντι φυσικών καταστροφών είναι αναγκαία, αλλά δεν μπορεί να γίνει τιμωρητική υποχρέωση για όσους δεν έχουν την δυνατότητα να την υλοποιήσουν» υπογραμμίζει ο Εμπορικός Σύλλογος Πειραιώς.

Οι εξαιρέσεις της υποχρεωτικής ασφάλισης επιχειρήσεων έναντι φυσικών καταστροφών

Υπενθυμίζεται ότι με Κοινή Υπουργική Απόφαση που εξέδωσαν τα υπουργεία Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, Ανάπτυξης, Κλιματικής Κρίσης και Πολιτικής Προστασίας και Ψηφιακής Διακυβέρνησης, ρυθμίζονται όλα τα ζητήματα που αφορούν την υποχρέωση ασφάλισης επιχειρήσεων έναντι φυσικών καταστροφών, η οποία τέθηκε σε ισχύ από την 1η Ιουνίου 2025.

Με το άρθρο 5 του ν. 5116/2024, που ψηφίστηκε την 1η Ιουλίου 2024, προβλέφθηκε η υποχρέωση ασφάλισης των εγκαταστάσεων και του εξοπλισμού επιχειρήσεων, τουλάχιστον σε ποσοστό 70% του συνολικού ενεργητικού τους, για τους κινδύνους της δασικής πυρκαγιάς, πλημμυρών και σεισμού.

Η ΚΥΑ προβλέπει τα εξής:

Α) Στο πεδίο εφαρμογής εμπίπτουν επιχειρήσεις, των οποίων τα ετήσια ακαθάριστα έσοδα υπερβαίνουν το ποσό των 500.000 ευρώ.

Β) Από την υποχρεωτική ασφάλιση, εξαιρούνται:

α) το Δημόσιο, οι φορείς του δημοσίου τομέα και η Εταιρεία Ακινήτων Δημοσίου Α.Ε.,

β) οι αυθαίρετες κατασκευές που αποκλείονται από την κρατική αρωγή,

γ) τα πλοία, τα τρένα, τα εναέρια και εν γένει μεταφορικά μέσα που εντάσσονται στην έννοια του εξοπλισμού,

δ) οι πάσης φύσεως εναέριες, υπόγειες και υποθαλάσσιες υποδομές, συμπεριλαμβανομένων των ορυχείων,

ε) αγροτικές καλλιέργειες, φυτική παραγωγή, ιχθυοκαλλιέργειες και ζωικό κεφάλαιο και

στ) οι νεοσύστατες επιχειρήσεις που δεν έχουν ακόμα δημοσιευμένες οικονομικές καταστάσεις.

Γ) Επιπλέον, προβλέπεται η διαδικασία εξαιρέσεως για όσες επιχειρήσεις δεν μπορούν να ασφαλιστούν, για ορισμένους ή όλους τους κινδύνους και για ορισμένα ή όλα τα στοιχεία του ενεργητικού τους.

Ύστερα από τη λήψη δύο αρνητικών απαντήσεων σε αιτήματα ασφάλισης από διαφορετικές ασφαλιστικές εταιρείες, οι εν λόγω επιχειρήσεις εξαιρούνται από την υποχρέωση ασφάλισης για περίοδο δύο ετών. Αν μετά τη πάροδο αυτού του χρονικού διαστήματος, λάβουν εκ νέου δύο αρνητικές απαντήσεις από ισάριθμες ασφαλιστικές εταιρείες, η εξαιρέσή τους από την υποχρέωση ασφάλισης για φυσικές καταστροφές καθίσταται μόνιμη.

Δ) Στις επιχειρήσεις που δεν συμμορφώνονται με τις υποχρεώσεις της ΚΥΑ επιβάλλεται από την Διευρησιακή Μονάδα Ελέγχου Αγοράς (ΔΙΜΕΑ) αυτοτελές διοικητικό πρόστιμο ύψους δέκα χιλιάδων (10.000) ευρώ.

Η υπόχρεη επιχείρηση οφείλει, εντός 30 ημερών από την κοινοποίηση της πράξης επιβολής του προστίμου, να ασφαλιστεί, διαφορετικά το πρόστιμο διπλασιάζεται.

ΘΕΜΑΤΑ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ

ΥΠΕΝ: ΟΛΟΚΛΗΡΩΘΗΚΕ Η 1^η ΑΝΑΘΕΩΡΗΣΗ ΤΩΝ ΣΧΕΔΙΩΝ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΚΙΝΔΥΝΩΝ ΠΛΗΜΜΥΡΑΣ

Με επιτυχία ολοκληρώθηκε η 1^η Αναθεώρηση των Σχεδίων Διαχείρισης Κινδύνων Πλημμύρας (ΣΔΚΠ) για τις Λεκάνες Απορροής Ποταμών της χώρας, σε εφαρμογή της Οδηγίας 2007/60/ΕΚ «για την αξιολόγηση και τη διαχείριση των κινδύνων πλημμύρας» γνωστοποιεί με ανακοίνωση το υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας.

Όπως τονίζεται στην ανακοίνωση, τα Σχέδια Διαχείρισης Κινδύνων Πλημμύρας (ΣΔΚΠ), συμπεριλαμβανομένων των Χαρτών Επικινδυνότητας και Κινδύνων Πλημμύρας, αποτελούν το στρατηγικό εργαλείο για την εφαρμογή της πολιτικής που αφορά στην αξιολόγηση και διαχείριση του κινδύνου

πλημμύρας στο σύνολο της χώρας, με στόχο την αποτελεσματικότερη διαχείριση και τον μετριασμό των επιπτώσεων των πλημμυρικών φαινομένων.

Επιπροσθέτως, τα ΣΔΚΠ μπορούν να αξιοποιηθούν από τις αρμόδιες υπηρεσίες σαν ένα πρώτο εργαλείο αξιολόγησης των αρνητικών συνεπειών από τις πλημμύρες, με στόχο τον καθορισμό αποτελεσματικής στρατηγικής για την διαχείριση των κινδύνων πλημμύρας.

Η 1^η Αναθεώρηση των ΣΔΚΠ ολοκληρώθηκε, σε συνέχεια ευρείας δημόσιας διαβούλευσης με φορείς και το κοινό, τόσο επί του περιεχομένου αυτών, όσο και επί των οικείων Στρα-

τηγικών Μελετών Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων. Όπως υπογραμμίζεται, η ολοκλήρωση της αναθεώρησης συνιστά σημαντικό βήμα για την ενίσχυση της ανθεκτικότητας των περιοχών που πλήττονται από πλημμύρες, την προστασία της ανθρώπινης ζωής, της περιουσίας και του φυσικού περιβάλλοντος, και εντάσσεται στον ευρύτερο σχεδιασμό για την αντιμετώπιση των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής. Περισσότερες πληροφορίες για την 1^η Αναθεώρηση των Σχεδίων Διαχείρισης Κινδύνων Πλημμύρας είναι διαθέσιμες στην ιστοσελίδα <http://floods.ypeka.gr>.

ΠΡΟΧΩΡΑ Ο ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ ΓΙΑ ΤΟ ΝΕΟ ΑΝΤΙΚΑΡΚΙΝΙΚΟ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΟ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ «ΘΕΑΓΕΝΕΙΟ», ΜΕΣΩ ΣΔΙΤ 350 ΕΚΑΤ. ΕΥΡΩ

Προχωρά ο αναμενόμενος διαγωνισμός για την κατασκευή του Νέου Αντικαρκινικού Νοσοκομείου Θεσσαλονίκης «Θεαγένειο», μέσω Σύμπραξης Δημόσιου και Ιδιωτικού Τομέα εκτιμώμενης αξίας 350,5 εκατ. ευρώ χωρίς ΦΠΑ. Σύμφωνα με ρεπορτάζ του Γιώργου Παπακωνσταντίνου στο esopotix.gr, ήδη, βάσει προσχεδίου της προκήρυξης που «ανέβηκε» στην Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, έχει οριστεί ως ημερομηνία υποβολής των αιτήσεων συμμετοχής από ενδιαφερόμενους ομίλους η 1^η Αυγούστου 2025. Η σύμβαση του έργου θα έχει διάρκεια 30 ετών.

Όπως αναφέρεται, αντικείμενο της σύμβασης είναι η μελέτη, η χρηματοδότηση, η κατασκευή και η συντήρηση του νέου

αντικαρκινικού Νοσοκομείου Θεσσαλονίκης με στόχο τη δημιουργία ενός σύγχρονου νοσοκομείου το οποίο θα ανταποκρίνεται στις σύγχρονες απαιτήσεις πρόληψης, διάγνωσης, νοσηλείας και θεραπειών των ασθενών και θα παρέχει υψηλής ποιότητας υπηρεσίες υγείας. Βασικός σκοπός είναι η βελτίωση του επιπέδου εξυπηρέτησης των περιστατικών υγείας των ασθενών στην περιοχή της Βόρειας Ελλάδας και η προσφορά ικανοποιητικών συνθηκών εργασίας στο προσωπικό του νοσοκομείου (ιατροί, νοσηλεύτες και λοιπά προσωπικό).

Το έργο αφορά στην κατασκευή νοσοκομείου δυναμικότητας 425 κλινών, το οποίο θα αποτελείται ενδεικτικά από τα κάτωθι: Μονάδα Εντατικής Θεραπείας 10 κλινών, Μονάδα

ανακουφιστικής φροντίδας ασθενών, Μονάδα ημερήσιας νοσηλείας για χειρουργικά περιστατικά και χημειοθεραπείες, Μονάδα εξυπηρέτησης ασθενών με ψυχολογική υποστήριξη και μονάδα πόνου, Τμήμα εξωτερικών ιατρείων και περιορισμένο τμήμα επειγόντων περιστατικών, Εργαστηριακό-Διαγνωστικό Τομέα σε «in vitro» και «in vivo» υπηρεσίες όπως ακτινοδιαγνωστικό, πυρηνική ιατρική, ενδοσκοπήσεις και «in vitro» εργαστήρια με μοριακό τομέα, Ακτινοθεραπευτικό τμήμα και τμήμα θεραπειών ραδιοϊσοτόπων, χώρους πλυντηρίων, μαγειρείο και λοιπούς κοινόχρηστους χώρους.

ΔΙΚΤΥΟ ΠΟΔΗΛΑΤΟΔΡΟΜΩΝ ΣΤΟΝ ΔΗΜΟ ΠΑΛΛΗΝΗΣ

Στην υλοποίηση του σχεδίου για ένα σύγχρονο δίκτυο ποδηλατοδρόμων μέσα στην πόλη, προχωρά ο δήμος Παλλήνης. Σύμφωνα με το ΑΠΕ-ΜΠΕ, η μελέτη εφαρμογής για την κατασκευή αφορά και στις τρεις Δημοτικές Κοινότητες, την Ανθούσα, τον Γέρακα και την Παλλήνη και εντάσσεται στο ευρύτερο πλαίσιο της στρατηγικής της δημοτικής Αρχής του Χρήστου Αηδόνη, για την προώθηση της βιώσιμης κινητικότητας, την προστασία του περιβάλλοντος και τη βελτίωση της ποιότητας ζωής των πολιτών.

Το έργο φιλοδοξεί να δημιουργήσει ένα ασφαλές, προσβάσιμο και ολοκληρωμένο δίκτυο ποδηλατοδρόμων, ενισχύοντας την καθημερινή μετακίνηση των πολιτών με το ποδήλατο και μειώνοντας ταυτόχρονα τη χρήση του αυτοκινήτου. Αντικείμενο της σύμβασης είναι η ανάδειξη και συνολική αναβάθμιση της περιοχής παρέμβασης, η οποία συμπεριλαμβάνει τον σχεδιασμό ενός δικτύου ποδηλατοδρόμου, διαπλάτυνσεις

πεζοδρομίων κ.ά. Η περιοχή παρέμβασης χωροθετείται σε όλη σχεδόν την έκταση του δήμου.

Η μελέτη εφαρμογής αφορά σε ένα δίκτυο ποδηλάτου σε συλλεκτικούς δρόμους της περιοχής του Γέρακα (Κλεισθένους, Πίνδου, Λεωφόρο Γέρακα, Ξενοφώντα, Γαργηπιού, Κεφαλληνίας, Αιτωλίας, Ευρυτανίας). Το δίκτυο αυτό συμπληρώνεται από τον υφιστάμενο ποδηλατοδρόμο, που συνδέει το Δημαρχείο με την οδό Γαργηπιού στο ύψος του Κολυμβητηρίου και δημιουργείται ένα πλήρες δίκτυο που συνδέει τους προστατευμένους θύλακες ήπιες κυκλοφορίας με τους βασικούς πράσινους άξονες.

Ανάλογες διαχωρισμένες υποδομές θα δημιουργηθούν από το κέντρο της Παλλήνης κατά μήκος της Νέας Λεονταρίου και της Εθνικής Αντιστάσεως, ώστε να συνδεθούν σημαντικοί πόλοι, όπως η Δ.Ο.Υ. Παλλήνης και η Κάντζα με το κέντρο της Παλλήνης, με ασφαλείς διαδρομές για τους ποδηλάτες.

Για τη σύνδεση Ανθούσας με το σταθμό μετρό Παλλήνης και τη Λ. Μαραθώνος θα δημιουργηθεί διαχωρισμένη υποδομή ποδηλάτου κατά μήκος της Λ. Ανθούσας, που θα συνδέει το ρέμα της Ανθούσας με τη Λ. Μαραθώνος.

Σε εκτός σχεδίου περιοχές, που έχουν οδούς με στενά γεωμετρικά χαρακτηριστικά θα γίνουν παρεμβάσεις σε ακτινικούς άξονες, που θα τις συνδέουν με το κέντρο της Παλλήνης, ώστε να αποφορτιστούν από την κυκλοφορία αυτοκινήτων, να μειωθούν οι ταχύτητες και να είναι δυνατή η ασφαλής συνύπαρξη ποδηλάτων και ΙΧ. Πιο συγκεκριμένα, θα δημιουργηθεί διαδρομή προς Νέα Παλλήνη, Ντράφι, μέσω της οδού Ελαιώνων και της οδού Αργιθέας, διαδρομή προς Κάτω Χαρβάτι, μέσω των οδών Μεγάλου Αλεξάνδρου, Κορίνθου, Πλατάνου και Δημ. Παναγέα. Τέλος, δημιουργείται διαδρομή προς το Δασαρχείο Πεντέλης, μέσω της οδού Αγίου Νεκταρίου.

ΔΟΥΡΥΦΟΡΙΚΗ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ ΤΟΥ ΓΕΩΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΦΑΙΝΟΜΕΝΟΥ ΤΩΝ ΡΗΓΜΑΤΩΣΕΩΝ ΣΤΙΣ ΒΟΥΤΕΣ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ

Συνεχίζονται οι επιστημονικές έρευνες στο πλαίσιο της δέσμης των ενεργειών που αποφασίστηκαν από την ομάδα εργασίας που σύστησε ο δήμαρχος Ηρακλείου Αλέξης Καλοκαιρινός, για την αντιμετώπιση του γεωδυναμικού φαινομένου στις Βούτες.

Σύμφωνα με το ΑΠΕ-ΜΠΕ, την Τετάρτη ξεκίνησαν -και αναμένεται να ολοκληρωθούν τις επόμενες ημέρες - οι εργασίες τοποθέτησης και ρύθμισης των δύο σταθμών GNSS (παγκόσμιο δορυφορικό σύστημα πλοήγησης), στις Βούτες, από τους επίκουρους καθηγητές της Σχολής Αγρονόμων Τοπογράφων-Μηχανικών, Μηχανικών Γεωπληροφορικής Εθνικού Μετσόβιου Πολυτεχνείου, Θανάση Μπίμη και Δημή-

τρη Αναστασίου και το μέλος του Ειδικού Τεχνικού Εργαστηριακού Προσωπικού(ΕΤΕΠ) Κώστα Ραπτάκη. Οι επιστήμονες του ΕΜΠ, σε συνεργασία με τους γεωλόγους Νίκο Καζίλη και Τάκη Σοφίο και με την βοήθεια του προέδρου των Βωτών Χαράλαμπου Αλογδιανάκη, προχώρησαν στην επιλογή των καταλληλότερων σημείων για την εγκατάσταση και λειτουργία των σταθμών οι οποίοι θα καταγράφουν σε πραγματικό χρόνο οποιαδήποτε μετακίνηση του εδάφους. Οι επιστήμονες του ΕΜΠ, θα μπορούν να μελετούν από την Αθήνα όλα τα δεδομένα που θα λαμβάνουν από την περιοχή, για την εξαγωγή χρήσιμων επιστημονικών συμπερασμάτων. Σημειώνεται ότι οι σταθμοί παρέχονται από το Μετσόβιο Πολυτεχνείο και οι μι-

κροϋπολογιστές και τα άλλα υποστηρικτικά όργανα για τη λειτουργία των σταθμών παρέχονται από τον Δήμο Ηρακλείου. Κατά την άφιξή τους στο Ηράκλειο και λίγο πριν μεταβούν στις Βούτες, οι επιστήμονες του ΕΜΠ είχαν συνάντηση με τον δήμαρχο Ηρακλείου Αλέξη Καλοκαιρινό, ο οποίος τους ευχαρίστησε για την πολύτιμη συνδρομή τους στη μελέτη του φαινομένου, καθώς και με τον αντιδήμαρχο Αναπτυξιακού Προγραμματισμού & Ψηφιακού Μετασχηματισμού Τάσο Τσατσάκη και τη γενική γραμματέα του δήμου, Μαρία Σκραφνάκη.

ΘΕΜΑΤΑ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ

ΣΤΡΟΦΗ ΣΤΗ ΒΙΩΣΙΜΟΤΗΤΑ ΓΙΑ ΤΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑ Το 20% των επενδύσεων κατευθύνεται σε πράσινες δράσεις σύμφωνα με έρευνα ΙΤΕΠ

Τα ελληνικά ξενοδοχεία βρίσκονται στη διαδικασία μετάβασης προς ένα βιώσιμότερο μέλλον, επενδύοντας ενεργά σε περιβαλλοντικές δράσεις, τεχνολογίες και υποδομές. Παρότι η πρόοδος δεν είναι ομοιόμορφη, η αυξανόμενη κινητοποίηση του κλάδου αποτελεί θετικό οίκονο για τη βιωσιμότητα του ελληνικού τουριστικού προϊόντος και την περιβαλλοντική ευαισθητοποίηση των επισκεπτών, τονίζει το ΑΠΕ-ΜΠΕ. Όπως ανέφερε πρόσφατα ο πρόεδρος του Ξενοδοχειακού Επιμελητηρίου Ελλάδος Αλέξανδρος Βασιλικός, «ο δρόμος για το καλύτερο αύριο του ελληνικού τουρισμού περνά από τη βιωσιμότητα». Ο κλάδος της φιλοξενίας, σύμφωνα με τον κ. Βασιλικό, είναι αυτός που έχει την ισχυρότερη περιφερειακή διάσταση μεταξύ όλων των κλάδων της ελληνικής οικονομίας.

«Η βιωσιμότητα δεν είναι πλέον μια επιλογή. Είναι επιτακτική ανάγκη. Είναι ένα παγκόσμιο και ευρωπαϊκό ζήτημα το οποίο απαιτεί απαντήσεις. Προφανώς είναι και ένα μεγάλο εθνικό στοίχημα που αφορά τη διαφύλαξη του περιβάλλοντος και του φυσικού κάλλους σε συνδυασμό με την αυθεντικότητα και τη συνοχή των τουριστικών κοινωνιών. Το κεφάλαιο αυτό δεν πρέπει να το ξαντλήσουμε, αλλά να το μεταδώσουμε ακέραιο στις επόμενες γενιές». Στο δρόμο προς τη βιωσιμότητα των ελληνικών ξενοδοχείων ο κ. Βασιλικός προέταξε τρεις θεμελιώδεις προϋποθέσεις: Καταρχάς τους χρηματοδοτικούς πόρους και τα κατάλληλα εργαλεία «όπου όμως χρειάζεται η πρόσβαση των μικρομεσαίων επιχειρήσεων ώστε η δυνατότητα για βιώσιμη ανάπτυξη να είναι για όλους. Επίσης είναι απαραίτητη η συνεργασία, δεδομένου ότι οι μεγάλοι στόχοι απαιτούν και συνένωση μεγάλων δυνάμεων, αλλά και όραμα».

Δράσεις προς ένα πιο βιώσιμο μοντέλο λειτουργίας

Ένα σημαντικό βήμα προς ένα πιο βιώσιμο μοντέλο λειτουργίας πραγματοποιεί ο ελληνικός ξενοδοχειακός κλάδος, όπως αποτυπώνεται στα επενδυτικά του πλάνα για το 2024. Σύμφωνα με έρευνα του Ινστιτούτου Τουριστικών Ερευνών και Προβλέψεων (ΙΤΕΠ) που παρουσιάστηκε πρόσφατα σε συνέδριο του ΞΕ στη Ρόδο, το 20% των συνολικών επενδύσεων, δηλαδή περίπου 200 εκατ. ευρώ από το 1 δισ. ευρώ που επενδύθηκε συνολικά, διοχετεύθηκε σε δράσεις βιωσιμότητας.

Πρωταγωνιστές στην προσπάθεια αυτή αναδεικνύονται τα ξενοδοχεία 4 αστέρων, τα οποία απορρόφησαν περίπου 78 εκατ. ευρώ για την υλοποίηση «πράσινων» παρεμβάσεων. Ακολουθούν τα ξενοδοχεία 5 αστέρων με επενδύσεις ύψους 30 εκατ. ευρώ, ενώ κάθε μία από τις υπόλοιπες κατηγορίες ξενοδοχειακών καταλυμάτων επένδυσε περίπου 20 εκατ. ευρώ σε δράσεις βιώσιμης ανάπτυξης.

Τα μεγάλα και υψηλής κατηγορίας ξενοδοχεία ηγούνται της μετάβασης, επενδύοντας σε τεχνολογίες αιχμής για τη μέτρηση και επίτευξη στόχων βιωσιμότητας. Από την άλλη, τα

μικρότερα καταλύματα εστιάζουν σε λύσεις άμεσης εφαρμογής και χαμηλότερου κόστους.

Ανάμεσα στις δράσεις που υλοποιήθηκαν περιλαμβάνονται, συστήματα εξοικονόμησης ενέργειας και ύδατος, θερμομονωτικές υποδομές, σταθμοί φόρτισης ηλεκτρικών οχημάτων, συστήματα ελέγχου και αυτοματισμού, ανακύκλωση και διαχείριση αποβλήτων.

Χαρακτηριστικά, το 73,3% των ξενοδοχείων διαθέτει πλέον κάρτα ενεργοποίησης ρεύματος στα δωμάτια, ενώ το 56,3% έχει εγκαταστήσει παγίδες στα παράθυρα για τη διακοπή λειτουργίας του κλιματισμού όταν ανοίγουν. Το 35,2% διαθέτει αισθητήρες κίνησης για φωτισμό στους κοινόχρηστους χώρους, ενώ ένα 9,9% έχει επενδύσει σε κεντρικά συστήματα ελέγχου (BMS). Οι έξυπνοι μετρητές ενέργειας είναι παρόντες στο 9,4% των μονάδων.

Την ίδια στιγμή, η χρήση ηλεκτρικών οχημάτων προωθείται δυναμικά. Το ποσοστό των ξενοδοχείων με σταθμούς φόρτισης αυξήθηκε από 5,3% το 2020 σε 15,7% το 2024. Εντυπωσιακή είναι η πρόοδος στα 5άστερα καταλύματα, όπου η διείσδυση αυτών των υποδομών έφτασε το 65,3% φέτος, έναντι μόλις 21,3% τέσσερα χρόνια πριν. Αντίστοιχα, τα 4άστερα ξενοδοχεία είδαν το ποσοστό τους να αυξάνεται από 11,5% σε 28,5%.

Η μελέτη του ΙΤΕΠ δείχνει ότι το 21% των ξενοδοχείων διαθέτει συστήματα παρακολούθησης της ενεργειακής κατανάλωσης. Παράλληλα, το 50,2% έχει εγκαταστήσει ενεργειακά τζάμια, το 54,4% ενεργειακά κουφώματα, το 36,2% έχει προχωρήσει σε θερμομόνωση τοίχων και ταρατσών ενώ το 48,7% έχει τοποθετήσει τέντες και συστήματα σκίασης.

Στο μέτωπο της εξοικονόμησης νερού, περισσότερο από το 50% των μονάδων χρησιμοποιεί καzanάνκια χαμηλής ροής και επαναχρησιμοποιεί πετσέτες, συμβάλλοντας έτσι στη μείωση του περιβαλλοντικού αποτυπώματος. Ποσοστό 45,6% διαθέτει πισίνα. Από όλες μονάδες διαθέτουν πισίνα, ποσοστό 60,8% εστιάζει στον περιορισμό διαρροών ενώ 5,9% χρησιμοποιεί θαλασσινό νερό. Η έρευνα καταδεικνύει αύξηση του ποσοστού ξενοδοχείων που διαθέτουν σύστημα καταγραφής και παρακολούθησης των καταναλώσεων νερού στο 32%.

Στο επίκεντρο η διαχείριση αποβλήτων

Η διαχείριση αποβλήτων στα ελληνικά ξενοδοχεία περιλαμβάνει δράσεις μείωσης χρήσης υλικών (χαρτί, πλαστικό, γυαλί, μπαταρίες, λάδια αλουμίνιο, κ.ά), δράσεις ανακύκλωσης υλικών, συστήματα μέτρησης και παρακολούθησης του food waste στα ξενοδοχεία που διαθέτουν εστιατόριο. Πρακτικές ελαχιστοποίησης αποβλήτων κουζίνας κ.ά. Η έρευνα διαχωρίζει τα ξενοδοχεία σε έξι κατηγορίες με βάση τις επιδόσεις τους στη διαχείριση αποβλήτων:

-Χρήστες μεθόδων Ανακύκλωσης Υψηλής Τεχνολογίας -

High Tech Recyclers (9,4%). Υψηλά ποσοστά υιοθέτησης συστημάτων παρακολούθησης αποβλήτων και διαχείρισης τροφίμων. Το 25% ανήκει στην κατηγορία 5 αστέρων και το 33% διαθέτει πάνω από 100 δωμάτια.

-Ειδικοί στη Διαχείριση Αποβλήτων- WM Experts (9,3%). Το 50% είναι ξενοδοχεία 4 και 5 αστέρων με τουλάχιστον 50 δωμάτια. Παρουσιάζουν τα υψηλότερα ποσοστά υιοθέτησης πρακτικών διαχείρισης (>90%).

-Μινιμαλιστές- Minimalists (33,9%). Η μεγαλύτερη κατηγορία, με μόνη πρακτική τη βασική ανακύκλωση. Δεν παρουσιάζει ξεκάθαρο προφίλ ως προς την περιοχή, το μέγεθος ή την κατηγορία.

-Μη Εμπλεκόμενοι- Non-engaged (19,4%). Το 60% είναι μικρά, οικογενειακά ξενοδοχεία με περίπου 20 δωμάτια, κατηγορίας 1 ή 2 αστέρων. Σχεδόν δεν εφαρμόζουν πρακτικές διαχείρισης αποβλήτων.

-Με Ισορροπημένες Επιδόσεις- Balanced Performers (12,6%). Διακρίνονται τόσο στην ανακύκλωση όσο και στη μείωση υλικών. Το 35% βρίσκεται στο Νότιο Αιγαίο και το 90% είναι μικρά, οικογενειακά ξενοδοχεία.

-Συνειδητοποιημένοι Βάσει Οικονομικών Κριτηρίων- Cost Conscious (15,4%) Εστιάζουν σε στρατηγικές που προσφέρουν εξοικονόμηση κόστους. Μόνο το 10% διαθέτει πιστοποιήσεις περιβαλλοντικής/βιώσιμης ανάπτυξης.

Η ανάλυση των δεδομένων της έρευνας ΙΤΕΠ/ΞΕ - ESG 2024 σε συνδυασμό με σχετικά αποτελέσματα από άλλες έρευνες του ΙΤΕΠ, αποτυπώνει με σαφήνεια ότι τα ελληνικά ξενοδοχεία κινούνται σταδιακά προς ένα πιο βιώσιμο μοντέλο λειτουργίας. Τα επίπεδα βούλησης, στοχοθεσίας και ευαισθητοποίησης είναι υψηλά σε όλες τις κατηγορίες ξενοδοχείων, αλλά η πρόοδος κυρίως σε τεχνολογικό επίπεδο είναι ανομοιογενής.

Τα μεγάλα και υψηλής κατηγορίας ξενοδοχεία, σε υψηλά ποσοστά, προχωρούν με σημαντικές επενδύσεις σε νέες τεχνολογίες και συστήματα για την μέτρηση και την υλοποίηση των στόχων τους σχετικά με την βιωσιμότητα. Τα μικρότερα και χαμηλότερης κατηγορίας ξενοδοχεία προτιμούν άμεσες, ορατές και οικονομικά αποδοτικές λύσεις, ενώ πιο τεχνικά απαιτητικά έργα και επενδύσεις εφαρμόζονται περιορισμένα.

Αυτό, σύμφωνα με την έρευνα, υπογραμμίζει την άμεση ανάγκη για ενημέρωση και επιμόρφωση, για κίνητρα και επιδοτήσεις σε έργα τεχνολογικής αναβάθμισης με στόχο την βιώσιμη ανέλιξη τους, και για στρατηγική υποστήριξη από την πολιτεία και τους τοπικούς φορείς.

Σημειώνεται ότι μέσα στο καλοκαίρι θα ξεκινήσει η έρευνα ESG 2025 με στόχο να επικαιροποιήσει τα αποτελέσματα των προηγούμενων και να εκτιμήσει την εξέλιξη των δεκτών βιωσιμότητας στα ελληνικά ξενοδοχεία.

ΘΕΜΑΤΑ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ

ΚΥΚΛΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ ΣΤΟΥΣ ΟΤΑ: ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ, ΠΡΟΚΛΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΑΛΛΑΓΗ ΝΟΟΤΡΟΠΙΑΣ ΑΠΕΝΑΝΤΙ ΣΤΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΑΠΟΒΛΗΤΩΝ

Η ανάγκη για βιώσιμες και αποτελεσματικές λύσεις διαχείρισης αποβλήτων, δεν είναι απλώς μια περιβαλλοντική επιταγή, αλλά και μια οικονομική και κοινωνική αναγκαιότητα. Αυτό ήταν το θέμα συζήτησης, στο πλαίσιο της πρόσφατης Attica Green Expo 2025 με τη συμμετοχή εμπειρογνομόνων και εκπροσώπων της τοπικής αυτοδιοίκησης.

«Βρισκόμαστε σε ένα οριακό σημείο στη διαχείριση των αποβλήτων», ανέφερε χαρακτηριστικά, ο γενικός γραμματέας συντονισμού διαχείρισης αποβλήτων, Μανώλης Γραφάκος, υπογραμμίζοντας τη σημασία της προσπάθειας. Σύμφωνα με το ΑΠΕ-ΜΠΕ, ο κ. Γραφάκος αναφέρθηκε στην πρώτη τετραετία της δουλειάς του υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας, όπου δόθηκε μεγάλη έμφαση στις υποδομές. Θύμιζε ότι το 2019 η χώρα είχε μόλις τρεις μονάδες επεξεργασίας αποβλήτων και πέντε υπό κατασκευή και καμία σε διαγωνιστική διαδικασία.

«Σήμερα, η χώρα έχει 13 μονάδες και άλλες 25 υπό κατασκευή. Έπρεπε να δώσουμε τεράστιο βάρος εκεί, διότι υπήρχε ζήτημα απορρόφησης πόρων», δήλωσε ο γενικός γραμματέας.

Όπως είπε ο κ. Γραφάκος, παράλληλα δημιουργήθηκε το χρηματοδοτικό πλαίσιο για την επόμενη περίοδο, εξασφαλίζοντας 800 εκατ. ευρώ από την Ευρωπαϊκή Ένωση. «Για να λάβει η χώρα αυτά τα χρήματα, θα πρέπει να γίνει δουλειά στην ανακύκλωση και να ενισχυθούν οι ΦΟΔΣΑ» ξεκαθάρισε.

Ο γενικός γραμματέας αναφέρθηκε επίσης στο έργο της Πελοποννήσου, το οποίο πολλοί είχαν ξεγραμμένο, αλλά τελικά εξασφαλίστηκε. «Η χώρα σταθερά πάει σε ισχυρούς φορείς διαχείρισης αποβλήτων, σε υποδομές και πάμε τώρα αυτή την τετραετία να φτιάσουμε την ανακύκλωση», τόνισε. Κλείνοντας, ο κ. Γραφάκος θέσε ως προτεραιότητα την εφαρμογή της ευρωπαϊκής νομοθεσίας στην πράξη, όπου όποιος παράγει ένα προϊόν οφείλει να δημιουργήσει ένα σχέδιο και ένα σύστημα συλλογής και ανακύκλωσής του. «Έχουμε καλέσει τους υπόχρεους παραγωγούς συσκευασίας να φέρουν ένα ενιαίο επιχειρησιακό σχέδιο, να χρηματοδοτήσουν τη συλλογή και εκτιμάω ότι το επόμενο χρονικό διάστημα θα έχουμε θετικές ειδήσεις για αυτό», κατέληξε ο γενικός.

Στη συνέχεια, τον λόγο πήρε η Αλεξάνδρα-Σοφία Τόγια, διευθύνουσα σύμβουλος του Εθνικού Οργανισμού Ανακύκλωσης, η οποία ανέφερε ότι η παραγωγή και η διαχείριση των αποβλήτων προσδιορίζουν την κυκλικότητα στην οικονομία. «Σύμφωνα με μια πρόσφατη μελέτη, η Ελλάδα, στην Ευρώπη των 27, έχει ένα ποσοστό κυκλικότητας της τάξεως του 5,4%, όταν ο μέσος όρος της Ευρώπης είναι γύρω στο 12,8%», ανέφερε η κ. Τόγια, προσθέτοντας ότι η Ελλάδα υστερεί σημαντικά σε αυτόν τον τομέα.

Σχετικά με τους ΟΤΑ, η κ. Τόγια τόνισε ότι είναι σημαντικό

να δούμε πώς τα συστήματα μπορούν να ελαφρύνουν την καθημερινότητα των δήμων. «Θα αλλάξει το κομμάτι με τις συσκευασίες, τα συστήματα θα αναλάβουν πολύ μεγαλύτερο βάρος, όπως η συλλογή», ανέφερε, προσθέτοντας ότι θα υπάρξουν νέα συστήματα για νέα ρεύματα, όπως τα στρώματα, τα είδη επίπλωσης, τα οικιακά φάρμακα. Κλείνοντας, η κ. Τόγια τόνισε τη σημασία της καλλιέργειας περιβαλλοντικής συνείδησης, ειδικά στα παιδιά.

Ο Ιωάννης Ανδρουλάκης, πρόεδρος του Πράσινου Ταμείου, ανέφερε ότι το Ταμείο είναι ένα συμπληρωματικό χρηματοδοτικό εργαλείο για την υποστήριξη των δήμων στην ανακύκλωση. «Έχουμε οριζόντια στα χρηματοδοτικά μας προγράμματα μέτρα, έργα και δράσεις, τα οποία έχουν την κυκλικότητα στον πυρήνα τους», ανέφερε ο κ. Ανδρουλάκης, προσθέτοντας ότι έχουν ήδη υλοποιηθεί οκτώ περιφερειακά εργαστήρια σε όλη την επικράτεια και ακολουθούν άλλα πέντε.

Ο Διονύσιος Γκούτσας, γενικός διευθυντής ΕΑΓΜΕ, (Ελληνική Αρχή Γεωλογικών και Μεταλλευτικών Ερευνών) τόνισε τον ρόλο της Αρχής ως συμβούλου της Πολιτείας σε θέματα γεωεπιστημών. «Κάποιος μπορεί να απορεί, πώς μπορεί η γεωλογία και οι εξορύξεις να συνδέονται με την ανακύκλωση και την βιωσιμότητα», ανέφερε ο κ. Γκούτσας, ξεγινώντας ότι τα ορυκτά χρησιμοποιούνται παντού γύρω μας, από τα κινητά τηλέφωνα μέχρι τους υπολογιστές.

Τόνισε ότι η Ευρωπαϊκή Ένωση έχει καταρτίσει έναν κατάλογο με ορυκτές πρώτες ύλες, οι οποίες έχουν αναδειχθεί κρίσιμες και στρατηγικές, σε μία προσπάθεια να διασφαλίσει την εφοδιαστική αλυσίδα των πρώτων υλών και να μειώσει την εξάρτηση από τρίτες χώρες. «Ο Ευρωπαϊκός Οργανισμός ορίζει ότι μέχρι το 2030 θα πρέπει το 40% της παραγωγής κρίσιμων ορυκτών πρώτων υλών να προέρχεται από την ανακύκλωση», δήλωσε ο κ. Γκούτσας, προσθέτοντας ότι η Ελληνική Αρχή Γεωλογικών και Μεταλλευτικών Ερευνών έχει καταθέσει το εθνικό σχέδιο για τις έρευνες ορυκτών πρώτων υλών στην Ελλάδα.

Στη συνέχεια τοποθετήθηκαν οι εκπρόσωποι της τοπικής αυτοδιοίκησης, αναδεικνύοντας τις προκλήσεις και τις ευκαιρίες που αντιμετωπίζουν οι δήμοι στην προσπάθεια για την ανακύκλωση των αποβλήτων.

Η Ρωξάννη Μπέν, αντιδήμαρχος Καθαριότητας και Ανακύκλωσης του Δήμου Αθηναίων, μίλησε για τις ιδιαιτερότητες της Αθήνας, η οποία είναι η δεύτερη πιο πυκνοκατοικημένη πόλη της Ευρώπης μετά το Παρίσι. «Έχουμε πολύ υψηλό τουρισμό, περίπου το 80% των τουριστών που έρχονται στη χώρα μας, περνάει από την Αθήνα», ανέφερε, τονίζοντας την επιβάρυνση που προκαλεί αυτό στην πόλη.

Η κ. Μπέν αναφέρθηκε στην πρόκληση της χωροταξίας στην Αθήνα, η οποία επηρεάζει και τις υποδομές για τη διαχείριση των αποβλήτων. «Πολλά από όσα αναφέρθηκαν εί-

να πολύ σημαντικά για εμάς και νομίζω για όλους τους δήμους που αποτελούν κομμάτι του πυκνού αστικού ιστού», δήλωσε η κ. Μπέν, τονίζοντας τη σημασία του συστήματος «Πληρώνω όσο πετώ».

Ο δήμαρχος Αχαρνών, Σπύρος Βρεττός, μίλησε για την εμπειρία του δήμου του στην ανακύκλωση. «Δεν έχουμε άλλο χρονικό περιθώριο. Η επεξεργασία και η διαχείριση των απορριμμάτων δεν είναι πλέον επιλογή για εμάς, είναι μονόδρομος για να μπορέσουμε να επιβιώσουμε στον πλανήτη», ανέφερε χαρακτηριστικά.

Ο κ. Βρεττός τόνισε τη σημασία της ενημέρωσης και της ευαισθητοποίησης του κόσμου, ξεκινώντας από τα παιδιά. «Πρέπει να πούμε με απλά λόγια στα παιδιά ότι αν συνεχίσουμε με την πορεία που υπήρχε στις προηγούμενες δεκαετίες, μέχρι το 2050 θα θέλουμε τρεις φορές την έκταση της γης για να αποθηκεύουμε και να θάβουμε τα σκουπίδια», ανέφερε, τονίζοντας ότι το θάψιμο των σκουπιδιών είναι μια τελειωμένη ιστορία.

Ο δήμαρχος Φιλοθέης-Ψυχικού, Χαράλαμπος Μπονάτσος, τόνισε ότι η κυκλική οικονομία δεν είναι ένα θέμα απλά τεχνικής και διαχειριστικής προσέγγισης, αλλά στάση ζωής. «Αυτό σημαίνει αλλαγή νοοτροπίας. Αν δεν επιτευχθεί η αλλαγή νοοτροπίας μέσα στα σπίτια, όλο το εγχείρημα δεν θα μπορέσει να επιτύχει», τόνισε. Ο κ. Μπονάτσος μίλησε ακόμη και για τις υποστελεχωμένες υπηρεσίες στον δήμο του, αλλά και σε άλλους.

Ο δήμαρχος Πρέβεζας, Νικόλαος Γεωργάκος, μίλησε για τις ιδιαιτερότητες της περιοχής του, η οποία είναι τουριστικός προορισμός με διαφοροποιήσεις του αστικού, του ορεινού και των μικρών χωριών. «Είμαι ουσιαστικά με διπλό ρόλο σήμερα εδώ, ουσιαστικά εκπροσωπώ ως πρόεδρος, τον φορέα διαχείρισης ΦΟΔΣΑ Ηπείρου και ως δήμαρχος δεύτερης θητείας στην Πρέβεζα», ανέφερε ο κ. Γεωργάκος.

Ο κ. Γεωργάκος τόνισε ότι είναι σημαντικό να μην υπάρχουν δήμοι δύο ταχυτήτων. «Υπάρχουν δήμοι όπου κάνουν εξαιρετικά τη δουλειά τους, υπάρχουν δήμοι όμως που δεν έχουν τη δυνατότητα να πιάσουν αυτά τα αποτελέσματα», ανέφερε, προσθέτοντας ότι οι ΦΟΔΣΑ και το υπουργείο προσπαθούν να βελτιώσουν τα αποτελέσματα. Κλείνοντας, ο κ. Γεωργάκος τόνισε τη σημασία της ενημέρωσης των δημοτών.

Κλείνοντας τη συζήτηση, οι συμμετέχοντες συμφώνησαν ότι η ανακύκλωση και η διαχείριση των αποβλήτων αποτελούν μια μεγάλη πρόκληση, αλλά και μια ευκαιρία για την Ελλάδα. Με τη συνεργασία όλων των φορέων, την ενίσχυση των υποδομών, την ενημέρωση των πολιτών και την εφαρμογή των κατάλληλων πολιτικών, η χώρα μπορεί να καταφέρει να μειώσει την ταφή, να αυξήσει την ανακύκλωση και να προστατεύσει το περιβάλλον.

ΘΕΜΑΤΑ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ

ΔΙΚΤΥΑ ΟΠΤΙΚΩΝ ΙΝΩΝ FTTH: Η ΕΛΛΑΔΑ ΠΡΟΧΩΡΑ, ΜΕ ΤΗ ΔΙΕΙΣΔΥΣΗ ΝΑ ΕΧΕΙ ΞΕΠΕΡΑΣΕΙ ΤΟ 50% Παραμένει όμως μακριά από το μέσο ευρωπαϊκό όρο

Η Ελλάδα έχει ανεβάσει ρυθμό στην κατασκευή δικτύων FTTH (οπτική ίνα μέχρι τα σπίτια και τις επιχειρήσεις) με τη διείσδυση να έχει ξεπεράσει το 50% και με τη χρήση της υπηρεσίας να βρίσκεται περίπου στο 15%, χωρίς ωστόσο, να έχει γεφυρώσει την απόσταση με τις υπόλοιπες χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Ειδικότερα, σύμφωνα με ρεπορτάζ της Τέτης Ηγουμένιδη στο [economix.gr](https://www.economix.gr), ο ΟΤΕ έχει κατασκευάσει (στοιχεία τέλος Μαρτίου) 1,8 εκατ. γραμμές FTTH με σχεδιασμό στο τέλος του έτους να διαθέτει 2,1 εκατ. και 3 εκατ. μέχρι το 2027.

Η Nova σύμφωνα με τα στοιχεία που επικοινωνεί μέχρι σήμερα έχει δημιουργήσει 650.250 Homes Passed συνδέσεις, οι οποίες στοχεύει να φτάσουν 830.000 στο τέλος του έτους. Αντίστοιχα η Vodafone έχει διαθέσιμες 300.000 με σχεδιασμό για 500.000 μέχρι 31.3.26.

Να σημειωθεί ότι ο ΟΤΕ όταν αναφέρεται στο FTTH δίνει νούμερα που αντιστοιχούν στις πραγματικές συνδέσεις, έχοντας την εικόνα σε κάθε γειτονιά για το ποια σπίτια έχουν σταθερή τηλεφωνία. Η Vodafone και η Nova μιλούν για συνδέσεις Homes Passed.

Με άλλα λόγια οι δύο εταιρίες μετράνε όλα τα σπίτια (ή καλύτερα όλα τα κουδούνια) τα οποία συνδέουν, ανεξάρτητα από το αν είναι κατοικημένα, με την αγορά να εκτιμά ότι οι πραγματικές συνδέσεις είναι περίπου το 70% με 80% των Homes Passed.

Δίκτυο FTTH (με διαφορετικά τεχνικά χαρακτηριστικά) κατασκευάζει σε Αθήνα και Θεσσαλονίκη και η Inalan. Εκτιμάται ότι έχει διαθέσιμες περί τις 450.000 συνδέσεις οι οποίες στην συντριπτική τους πλειοψηφία είναι σε περιοχές

που δραστηριοποιείται ένας εκ των τριών παρόχων, ΟΤΕ, Vodafone, Nova και πλέον μπορεί και η ΔΕΗ.

Οι ΟΤΕ, Vodafone και Nova κατασκευάζουν δίκτυο οπτικών ινών ο καθένας σε διαφορετικές περιοχές, η Inalan και η ΔΕΗ κυρίως στις περιοχές που είναι οι τρεις προαναφερόμενοι (overbuild). Πιθανότατα η ΔΕΗ (η οποία διαθέτει 948.000 συνδέσεις FTTH και ο στόχος της είναι να φτάσει σε 1,5 εκατ. τέλος του 2025) να έχει πάει και σε περιοχές που δεν έχουν παρουσία με FTTH οι τρεις, όμως το στοιχείο αυτό δεν είναι διαθέσιμο.

Με βάση τα παραπάνω και σε συνάρτηση με τον αριθμό των συνδέσεων σταθερής τηλεφωνίας (4,8 εκατ. γραμμές) εκτιμάται ότι η διείσδυση του FTTH βρίσκεται περίπου στο 53% (χωρίς τις επικαλύψεις).

Τα στοιχεία καταδεικνύουν ότι η Ελλάδα έχει ανεβάσει ρυθμό στην κατασκευή δικτύων οπτικών ινών (πέρυσι ήταν 38,4%) αλλά διατηρεί ακόμα τη μεγάλη απόσταση από το μέσο ευρωπαϊκό όρο. Βάσει των στοιχείων της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, τον Ιούλιο του 2024 (στοιχεία της δεύτερης έκθεσης για την ψηφιακή δεκαετία, επίκειται η τρίτη) ο μέσος ευρωπαϊκός όρος διείσδυσης του FTTH ήταν 64%, ποσοστό που προφανώς φέτος θα έχει μεγαλώσει.

Σχετικά με τη διείσδυση της υπηρεσίας FTTH στους καταναλωτές η εκτίμηση είναι ότι κινείται σήμερα στην περιοχή του 15%, επίσης πολύ χαμηλά σε σχέση με το μέσο ευρωπαϊκό όρο.

Ο ΟΤΕ διαθέτει 430.000 πελάτες λιανικής FTTH και είναι και ο μόνος πάροχος που δημοσιεύει το συγκεκριμένο στοιχείο. Βάσει των στοιχείων που συνέλεξε το [economix](https://www.economix.gr) και των

εκτιμήσεων της αγοράς, Nova, Vodafone και Inalan, έχουν συνολικά περίπου 305.000.

Στην αύξηση της διείσδυσης της υπηρεσίας του FTTH σημαντικό ρόλο διαδραματίζει το κουπόνι ενίσχυσης της ζήτησης, Gigabit Voucher. Έχουν κατατεθεί περί τις 170.000 αιτήσεις και έχουν εκδοθεί περίπου 160.000 κουπόνια Gigabit Voucher.

Υπενθυμίζεται ότι στόχος της ΕΕ είναι μέχρι το 2030 όλοι πολίτες να μπορούν να απολαμβάνουν ταχύτητες σύνδεσης στο διαδίκτυο 1 Gbit.

Για να εκπληρώσει η Ελλάδα το στόχο αυτό και με βάση το σχεδιασμό του υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης χρειάζεται να υλοποιηθεί στο σύνολό του και το έργο ΣΔΙΤ «Υποδομές Υπερυψηλής Ευρυζωνικότητας – Ultra Fast Broadband – UFBB». Μέχρι στιγμής έχει υπογραφεί η σύμβαση με τον ένα ανάδοχο, τον ΟΤΕ, και εκκρεμεί η υπογραφή με τον δεύτερο, την Terna Fiber (Ομίλος ΓΕΚ Τέρνα).

Πληροφορίες αναφέρουν ότι η Terna Fiber αναζητά νέο συνεργάτη για να υλοποιήσει το UFBB και σε εξέλιξη βρίσκονται σχετικές διαπραγματεύσεις με τον ΟΤΕ, ενώ έχουν προηγηθεί με τη ΔΕΗ.

Από το UFBB υπολογίζεται ότι συνολικά θα επωφεληθούν, εξασφαλίζοντας δυνατότητα ταχύτητας Internet έως 1Gbps, περί τα 830.000 νοικοκυριά και επιχειρήσεις συμπεριλαμβανομένων και περίπου 10.000 δημόσιων κτιρίων (σχολεία, κέντρα υγείας κλπ), σε περιοχές που δεν έχουν συμπεριληφθεί στον σχεδιασμό των τηλεπικοινωνιακών εταιριών.

Η ΔΥΝΑΜΙΚΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΩΝ ΟΙΚΟΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΟΙ «ΔΑΙΜΟΝΕΣ» ΤΟΥΣ

Πολύ μεγάλη δυναμική έχουν τα περιφερειακά οικοσυστήματα καινοτομίας στην Ελλάδα, αλλά ενίοτε «πνίγονται» στην κινούμενη άμμο που διαμορφώνουν η γραφειοκρατία, η έλλειψη εθνικής στρατηγικής, ο κατακερματισμός της έρευνας, τα προβλήματα στις υποδομές και η ανεπάρκεια κεφαλαίων για τα επιχειρηματικά εγχειρήματα που βρίσκονται σε πολύ πρώιμο στάδιο.

Στην εκτίμηση αυτή συνέκλινε η πλειονότητα των συμμετοχόντων σε σχετικό πάνελ του συνεδρίου «Innovation Northern Greece 6.0», οι εργασίες του οποίου ολοκληρώθηκαν την περασμένη Πέμπτη, στη Θεσσαλονίκη.

Επιχειρείν με νόμους του 1922

Σύμφωνα με το ΑΠΕ-ΜΠΕ, όπως επισήμανε ο Νίκος Ευθυμιάδης, πρόεδρος του υπό δημιουργία τεχνολογικού πάρκου 4ης γενιάς ThessINTEC, που αναμένεται να λειτουργήσει μέχρι το τέλος του 2026, «εάν κάποιος πιστεύει ότι η γραφειοκρατία λύθηκε ή θα λυθεί με την ψηφιοποίηση, είναι πολύ γελασμένοι. Διότι, τελικώς αυτό που κάνουμε είναι ότι κρύβουμε τη γραφειοκρατία, κάνουμε μια παράκαμψη της γραφειοκρατίας, για να μην δούμε το πρόβλημα στο Δημόσιο (...) Δεν φταίνε οι δημόσιοι υπάλληλοι, που τους έχουν αποδεκάσει (...) Το φταίξιμο είναι διαχρονικό, σε όλες τις πολιτικές κυβερνήσεις των τελευταίων 20- 30 ετών - ακόμη είμαστε με τους νόμους του 1922! (...) Γι' αυτό εμείς αποταθήκαμε στην Περιφέρεια

και στην τοπική αυτοδιοίκηση να μας βοηθήσουν. Και αν δεν ήταν αυτές, ειλικρινά θα ήμασταν ακόμη στη γραφειοκρατία του 1922. Άρα, πρέπει να δούμε πια τους πολιτικούς να αλλάζουν τα δεδομένα της γραφειοκρατίας. Η γραφειοκρατία είναι εκεί και πρέπει να τους βοηθήσουμε να την πατάσουν, να χρησιμοποιηθούν νέα εργαλεία και σύμβουλοι. Η γραφειοκρατία είναι ενδεδυμένη με την πολιτική αδυναμία, και εκεί πρέπει να δώσουμε την έμφαση».

Ο κ. Ευθυμιάδης αναφέρθηκε και στον συνδυασμό της γραφειοκρατίας με το «αγκάθι» των υποδομών και των δικτύων ηλεκτρισμού και ιδρυσης.

Συνέχεια στη σελ 10

ΘΕΜΑΤΑ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ

Η ΔΥΝΑΜΙΚΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΩΝ ΟΙΚΟΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΟΙ «ΔΑΙΜΟΝΕΣ» ΤΟΥΣ

Συνέχεια από σελ 9

«Εμείς ξεκινάμε αυτή τη στιγμή και παίρνουμε την περιβόητη άδεια (για το ThessINTeC), διαδικασία που πήρε τρία χρόνια και συνοψίζεται σε δύο πράγματα: δεν έχουμε αρκετό ρεύμα και νερό. Μας πήρε τρία χρόνια για να καταθέσει η ΔΕΗ αν έχει αρκετό ρεύμα για να δώσει, π.χ., σε μια αμερικανική εταιρεία που θα εγκατασταθεί στο Πάρκο, και ότι μπορεί να δώσει εγγύηση μόνο για τα πρώτα δέκα χρόνια. Ποιον επενδυτή να προσελκύσεις στη Θεσσαλονίκη με αυτά τα δεδομένα;» διερωτήθηκε ο κ.Ευθυμιάδης.

Από τη Λάρισα στην Ινδία και τη Silicon Valley

Στη Λάρισα, με ελάχιστη δημόσια χρηματοδότηση, δημιουργήθηκε το 2022 το πρώτο πάρκο καινοτομίας στην Ελλάδα, το JOIST, που ηγαίνει «σφαίρα» και έχει φτάσει να φιλοξενεί μέχρι και startup από τη Βοστώνη. «Το JOIST ξεκίνησε ως μια επένδυση 4,5 εκατ. ευρώ. Η χρηματοδότηση που πήραμε από εθνικούς πόρους ήταν περίπου στις 50.000 ευρώ και μετανιώσαμε που την πήραμε, γιατί ξοδέψαμε περισσότερα για τη γραφειοκρατία» είπε ο πρόεδρος του JOIST, Τάσος Βασιλειάδης. Ο ίδιος εξέφρασε ακόμα την πεποίθηση ότι το μεγαλύτερο πρόβλημα που αντιμετωπίζουμε στην Ελλάδα είναι η εκπαίδευση, που «ποντάροντας» στην αποστήθιση, απογυμνώνει τη δυνατότητα ανάπτυξης καινοτόμου σκέψης στα παιδιά. Γι' αυτό, πρόσθεσε, 15.000 παιδιά ετησίως επισκέπτονται το JOIST, «για να τους δείξουμε πώς μπορούμε να καινοτομήσουμε και τι υπάρχει έξω από τη χώρα».

Αυτή τη στιγμή το JOIST εκκινεί νέο μοντέλο ανάπτυξης καινοτομίας, τα Digital Innovation Hubs, το πρώτο από τα οποία αναμένεται να ανοίξει στη Λάρισα εντός του επόμενου τριμήνου. «Οι μικρότερες αυτές κάψουλες που δημιουργούμε, οι οποίες πραγματικά θα ενσωματώνουν την καινοτομία και την τεχνολογία, έχουν ως στόχο να μπορέσουμε να τις εγκαταστήσουμε σε μικρότερες πόλεις όπου υπάρχει ανάγκη. Ταυτόχρονα όμως προσπαθούμε να επεκτείνουμε το δίκτυό μας σε διαφορετικές χώρες και διαφορετικές ηπείρους. Ξεκινήσαμε από την Ινδία, στην οποία ουσιαστικά έχουμε δημιουργήσει ένα SPV, μια εταιρεία για να επεκτείνουμε το μοντέλο εκεί» σημείωσε και πρόσθεσε ότι επιχειρείται άνοιγμα συνεργασίας και στη Silicon Valley.

Το μεγαλύτερο χρηματοδοτικό πρόγραμμα επιχειρηματικότητας κι η εξοικονόμηση 4,5 εκατο-

μυρίων ...χιλιομέτρων

Στις χρηματοδοτήσεις που διαθέτει για την καινοτομία, την επιχειρηματικότητα και την ψηφιοποίηση η Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας, αλλά και στο κέρδος - σε χρόνο και χρήμα - που έχει επιτευχθεί χάρη στην ψηφιοποίηση των υπηρεσιών της, αναφέρθηκε ο αρμόδιος αντιπεριφερειάρχης, Νίκος Τζόλλας. Όπως είπε, παρότι όλα έχουν ωριμάσει, εξακολουθεί να υπάρχει έλλειμμα χρηματοδότησης στα πρώτα 30.000 ευρώ που χρειάζεται μια startup για να κάνει το όνειρό της πράξη. Για τις πιο ώριμες επιχειρήσεις, ο δρόμος είναι πιο βατός, καθώς «υπάρχουν λεφτά».

«Αυτή τη στιγμή στην Περιφέρεια τρέχει το μεγαλύτερο χρηματοδοτικό πρόγραμμα επιχειρηματικότητας. Για νεοσύστατες επιχειρήσεις από 25.000 μέχρι 500.000 ευρώ, χρηματοδοτούμε το 50%. Και για τις ήδη υφιστάμενες, σε ένα συνολικό ποσό δράσης 140 εκατομμυρίων, επίσης το 50%» είπε και πρόσθεσε πως πέρυσσι το καλοκαίρι ξεκίνησε η δράση ύψους 65 εκατ. ευρώ για τη χρηματοδότηση της μικρομεσαίας επιχειρηματικότητας, με στόχο τον ψηφιακό μετασχηματισμό.

Φέτος οι χρηματοδοτήσεις συνεχίστηκαν με πρόσθετα κεφάλαια, με στόχο και την ενίσχυση των εργαστηρίων και των ερευνητικών κέντρων στα πανεπιστήμια και στα ερευνητικά ιδρύματα, αλλά και σε άλλα Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου και στα επιμελητήρια, για να παρέχουν ψηφιακές υπηρεσίες προς τους πολίτες.

«Έχουμε συνολικά το μεγαλύτερο χρηματοδοτικό πρόγραμμα, που είχε ποτέ η Περιφέρεια, ύψους 1,5 δισ. ευρώ και ήδη έχουν προκηρυχθεί δράσεις 700 εκατ.» σημείωσε, ενώ σε ό,τι αφορά την ψηφιοποίηση, υπενθύμισε πως έχουν ψηφιοποιηθεί 600 υπηρεσίες και τον τελευταίο ενάμιση χρόνο έχουν εξυπηρετηθεί 230.000 πολίτες και επιχειρηματίες. Το όφελος από τις υπηρεσίες αυτές, «μεταφράζεται» σε εξοικονόμηση 4,5 εκατ. χιλιομέτρων σε μετακινήσεις και σε σημαντικό κέρδος σε εργατοώρες, που αποτιμάται γύρω στα 2,5 με 3 εκατ. ευρώ. Βέβαια, πρόσθεσε, ούτε για την ψηφιοποίηση υπάρχουν «κεντρικές νόρμες», με αποτέλεσμα συχνά οι Περιφέρειες να βαδίζουν «στα τυφλά».

Τρεις βασικές κινήσεις για τη διπλή σύγκλιση και στα περιφερειακά οικοσυστήματα

Τρεις βασικές κινήσεις χρειάζεται να γίνουν επειγόντως, ώστε να επιτευχθεί η πολυπόθητη διπλή σύγκλιση και στα οικοσυστήματα καινοτομίας, όπως επισήμανε ο πρόεδρος

της Αλεξάνδρειας Ζώνης (ΑΖΚ), Παναγιώτης Κετικίδης, υπενθυμίζοντας πως σήμερα υπάρχει μεγάλη διαφορά ανάμεσα στην Αττική και όλες τις άλλες Περιφέρειες.

Πρώτον, χρειάζεται να καταρτιστεί εθνική στρατηγική έρευνας και καινοτομίας, αλλά όχι απλά σαν ένα πυροτέχνημα, αλλά ως πλάνο με χρονοδιαγράμματα, στόχους και δείκτες αποτίμησης και προόδου, το οποίο θα μπορεί να ελέγχεται και πολύ γρήγορα να αλλάζει, όταν υπάρχει ανάγκη.

Δεύτερον, είναι απαραίτητη η στρατηγική εστίαση των διαθέσιμων πόρων, ώστε να απορροφώνται εκεί όπου υπάρχει προστιθέμενη αξία. «Τα λεφτά πρέπει να πάνε εκεί που πρέπει και όχι σε περισσότερους από τρεις τομείς. Κι ως προς τα κριτήρια, χρειάζεται να υπάρχει εξαγωγικός χαρακτήρας. Έχουμε μικρομεσαίες επιχειρήσεις, οι οποίες πραγματικά είναι διαμάντια, αλλά δεν ξέρουν πώς να βγουν στις διεθνείς αγορές» είπε.

Τρίτον, είναι απαραίτητη η ανάπτυξη και ενίσχυση των περιφερειακών κόμβων καινοτομίας, ενώ η εθνική στρατηγική έρευνας και καινοτομίας, όταν καταρτιστεί, χρειάζεται να έχει στόχευση στην περιφέρεια.

Στην πληθυσμιακή απόσχιση της ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης, η οποία μεταφράζεται και σε δυσκολία εξεύρεσης ανθρώπινου δυναμικού από τις επιχειρήσεις, αναφέρθηκε ο αρμόδιος αναπληρωτής περιφερειάρχης, Θεόδωρος Μαρκόπουλος. «Η Ανατολική Μακεδονία Θράκη, στην απογραφή του 2011 καταγράφηκε με 618.000 κατοίκους. Στην απογραφή του 2022 πήγε στους 565.000 κατοίκους. Και δεν επηρέασε σε αυτό η μεγαλύτερη πυρκαγιά της Ευρώπης. Το θέμα είναι ευρύτερο και παλαιότερο» είπε.

«Από την προτελευταία θέση, η Περιφέρεια ανέβηκε στην τρίτη σε δεσμεύσεις και συμβασιοποιήσεις» και εξέφρασε την πεποίθηση ότι «σε λίγο καιρό θα βρίσκεται πολύ ψηλά και στο θέμα των πληρωμών». Τόνισε ωστόσο, ότι σε πολλές περιπτώσεις, το ΠΕΠ το προδιαγράφει η κεντρική κυβέρνηση, «σε σημείο που σε κάποια μέτρα κάνουμε μόνο τον ταμιά και πληρώνουμε. Εμείς ως Περιφέρεια ζητάμε να μπορέσουμε να προσαρμόσουμε στα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της περιοχής μας τις δυνατότητες που έχουμε, συνδυάζοντας διαφορετικά πράγματα. Είμαι αισιόδοξος, ότι συνδυάζοντας τη δυναμική που υπάρχει και προσπάθειες οι οποίες στο παρελθόν ήταν ασύνδετες μεταξύ τους, θα μπορέσουμε να πετύχουμε».

ΘΕΜΑΤΑ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ

ΤΙ ΜΠΟΡΟΥΜΕ ΝΑ ΜΑΘΟΥΜΕ ΓΙΑ ΤΗΝ ΟΙΚΟΔΟΜΗΣΗ ΕΝΟΣ ΑΝΘΕΚΤΙΚΟΥ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΟΥ ΔΙΚΤΥΟΥ ΑΠΟ ΤΗ ΔΙΑΚΟΠΗ ΡΕΥΜΑΤΟΣ ΣΤΗΝ ΙΒΗΡΙΚΗ

Μπορεί η σύγχρονη κοινωνία να λειτουργήσει σε έναν κόσμο χωρίς ηλεκτρικό ρεύμα;

Μπορεί η σύγχρονη κοινωνία να λειτουργήσει σε έναν κόσμο χωρίς ηλεκτρικό ρεύμα; Πρόσφατα η Ιβηρική Χερσόνησος ήρθε αντιμέτωπη με τη σκληρή πραγματικότητα αυτής της πρόκλησης, όταν υπέστη το μεγαλύτερο μπλακ άουτ στην Ευρώπη εδώ και δύο δεκαετίες. Δεκάδες εκατομμύρια άνθρωποι έμειναν χωρίς ρεύμα, δίκτυα μεταφορών, τραπεζών και επικοινωνιών επηρεάστηκαν, ενώ τα νοσοκομεία στηρίχθηκαν σε εφεδρικές γεννήτριες.

Όπως τονίζεται σε ρεπορτάζ της Έρns Δρίβα στο [economix.gr](#), δεν ήταν, όμως, το πρώτο μπλακ άουτ που έφερε φέτος τα πάνω κάτω στην Ευρώπη. Τον Μάρτιο, το αεροδρόμιο Χίθροου του Λονδίνου έκλεισε μετά από πυρκαγιά στον μοναδικό υποσταθμό που παρείχε ρεύμα σε έναν από τους πιο πολυσύχναστους κόμβους μεταφορών στον κόσμο, ακυρώνοντας πτήσεις και αφήνοντας χιλιάδες σπίτια χωρίς ηλεκτρικό ρεύμα. Η αιτία της πυρκαγιάς παραμένει άγνωστη, αλλά το συνολικό κόστος για την αεροπορική βιομηχανία εκτιμάται σε πάνω από 78 εκατομμύρια δολάρια.

Και τα δύο περιστατικά υπογραμμίζουν την επείγουσα ανάγκη βελτίωσης της συνολικής ετοιμότητας και ανθεκτικότητας των συστημάτων ηλεκτρικής ενέργειας, εν μέσω της αυξανόμενης παγκόσμιας ζήτησης ηλεκτρικής ενέργειας, της μετάβασης στην καθαρή ενέργεια και των όλο και πιο συχνών επικίνδυνων κλιματικών φαινομένων, όπως σημειώνεται σε άρθρο στο Παγκόσμιο Οικονομικό Φόρουμ. Τα καλά νέα είναι ότι υπάρχουν λύσεις για τον ιδιωτικό και τον δημόσιο τομέα για την αποφυγή μελλοντικών δαπανηρών ενεργειακών διαταραχών.

Τι συνέβη στη διακοπή ρεύματος στην Ιβηρική

Η διακοπή ρεύματος στην Ιβηρική στις 28 Απριλίου λειτουργήσε ως προειδοποιητικό μήνυμα για τα δίκτυα.

Πριν διερευνήσει κανείς τι συνέβη εκείνη την ημέρα, πρέπει να κατανοήσει ότι ένα ασφαλές και αξιόπιστο σύστημα ηλεκτρικής ενέργειας λειτουργεί σε ένα σταθερό εύρος τάσης, διατηρεί συγκεκριμένα όρια συχνότητας και εξισορροπεί συνεχώς την προσφορά και τη ζήτηση.

Επιπλέον, η σταθερότητα και η ασφάλεια συχνά ενισχύονται από τη διασυννοριακή σύνδεση των εθνικών δικτύων. Στην προκειμένη περίπτωση, το δίκτυο της Ισπανίας συνδέεται με τη Γαλλία και την Πορτογαλία για να καταστεί δυνατή η εμπορία ηλεκτρικής ενέργειας και να ενισχυθεί η ασφάλεια. Τα όσα γνωρίζουμε σήμερα για το περιστατικό έχουν ως εξής, όπως παρουσιάζονται από το EPRI (αμερικανικός ανεξάρτητος, μη κερδοσκοπικός οργανισμός που διεξάγει έρευνα και ανάπτυξη σχετικά με την παραγωγή, παράδοση και χρήση ηλεκτρικής ενέργειας) και τον ENTSO-E (Ευρωπαϊκό Δίκτυο Διαχειριστών Συστημάτων Μεταφοράς Ηλεκτρικής Ενέργειας):

- Γύρω στις 12.30 μ.μ. CEST σημειώνεται ένα συμβάν παρόμοιο με απόλεια παραγωγής. Συνήθως, τέτοια συμβάντα οδηγούν σε αναντιστοιχία μεταξύ προσφοράς και ζήτησης

ηλεκτρικής ενέργειας, προκαλώντας πτώση της συχνότητας του δικτύου. Το σύστημα βασίζεται στην αδράνεια, την εφεδρική παραγωγή αλλά και την αποσύνδεση φορτίων για να ανταποκριθεί. Εδώ, το σύστημα αντέδρασε όπως αναμενόταν.

- Λίγο αργότερα, συνέβη ένα δεύτερο συμβάν παρόμοιο με την απόλεια παραγωγής. Η παραγωγή περιστασιακά ενεργοποιείται/αποσυνδέεται για να προστατεύσει τον εξοπλισμό από φυσικές ζημιές ως αντίδραση στην υπέρταση, η οποία μπορεί να προκληθεί από διακυμάνσεις της συχνότητας ή άλλες αστάθειες του δικτύου.

- Δευτερόλεπτα αργότερα, η διασύνδεση Ισπανίας-Γαλλίας διακόπηκε λόγω αστάθειας του δικτύου. Εκείνη την περίοδο, η Ισπανία ήταν εξαγωγέας ηλεκτρικής ενέργειας, οπότε η διακοπή σήμαινε ότι η Ισπανία δεν μπορούσε πλέον να εξαγάγει αυτή την πλεονάζουσα ενέργεια, με αποτέλεσμα να υπάρχει πλεονάζουσα παραγωγή στο εσωτερικό της χώρας. Το ισπανικό δίκτυο ηλεκτρικής ενέργειας στη συνέχεια κατέρρευσε και ακολούθησε το πορτογαλικό δίκτυο.

Έχουν διατυπωθεί διάφορες θεωρίες σχετικά με το τι προκάλεσε ή συνέβαλε στο περιστατικό, συμπεριλαμβανομένης της εικασίας ότι ευθύνονται οι ανανεώσιμες πηγές ενέργειας. Θεωρίες όπως οι διαπεριφερειακές ταλαντώσεις, οι κυβερνοεπιθέσεις και τα σπάνια ατμοσφαιρικά φαινόμενα, έχουν αποκλειστεί.

Ο ισπανικός διαχειριστής του συστήματος μεταφοράς Red Eléctrica και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή έχουν ξεκινήσει ξεχωριστές έρευνες για το περιστατικό. Όμως, ανεξάρτητα από την αιτία, η διακοπή ανέδειξε πώς τα δίκτυα ηλεκτρικής ενέργειας πρέπει να είναι πιο ανθεκτικά και ανθεκτικά στο μέλλον.

Τα συστήματα ηλεκτρικής ενέργειας αντιμετωπίζουν διπλή πίεση

Στις προηγμένες οικονομίες, όπως η Ευρώπη και η Βόρεια Αμερική, τα συστήματα ηλεκτρικής ενέργειας σχεδιάστηκαν για την υποστήριξη της κεντρικής παραγωγής και των μονόδρομων ροών ενέργειας, τα οποία κατασκευάστηκαν για να ταιριάζουν σε ένα σταθερό κλίμα που, πλέον, δεν υπάρχει. Τα συστήματα αυτά πρέπει να επικαιροποιηθούν για να αντιμετωπίσουν τις σημερινές ενεργειακές πραγματικότητες, οι οποίες περιλαμβάνουν:

Αύξηση της ζήτησης ηλεκτρικής ενέργειας λόγω των αυξανόμενων πληθυσμιακών αναγκών, του ηλεκτρισμού των τελικών χρήσεων, της επέκτασης των ενεργοβόρων κέντρων δεδομένων για την υποστήριξη της τεχνητής νοημοσύνης, των αυξανόμενων αναγκών ψύξης (για τον εξοπλισμό και τους ανθρώπους) και της υιοθέτησης ηλεκτρικών οχημάτων.

Αποκεντρωμένες ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, όπως η ηλιακή και η αιολική ενέργεια, οι οποίες χρησιμοποιούν ηλεκτρονικές συσκευές που ονομάζονται αντιστροφείς αντί

για κινητήρες. Σε αντίθεση με την παραδοσιακή παραγωγή, αυτές δεν έχουν την αδράνεια – ή τη φυσική «ορμή» – που συμβάλλει στη διατήρηση της σταθερότητας του δικτύου. Η αδράνεια από τη σύγχρονη παραγωγή αντιδρά άμεσα απελευθερώνοντας κινητική ενέργεια.

Οι κλιματικοί κίνδυνοι, ιδίως η ακραία θερμότητα και η πίεση του νερού, διαταράσσουν ήδη την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας και πρόκειται να αποτελέσουν τους κύριους παράγοντες απωλειών και πείσσης στα συστήματα ηλεκτρικής ενέργειας. Σύμφωνα με μια εκτίμηση, εάν οι παγκόσμιες θερμοκρασίες ξεπεράσουν τους 2°C πάνω από τα προβιομηχανικά επίπεδα, πράγμα που αναμένεται να συμβεί μέχρι το 2045, η δυναμικότητα των πυρηνικών σταθμών των ΗΠΑ και των θερμικών σταθμών της ΕΕ θα μπορούσε να υποστεί μείωση κατά 4,5%. Χωρίς άμεση και ταχεία μετάβαση στις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας σε παγκόσμιο επίπεδο, οι κλιματικοί κίνδυνοι θα γίνουν σύντομα χρόνιες πιέσεις στα ενεργειακά συστήματα.

Οι πιέσεις αυτές δεν είναι ανυπέρβλητες. Ο σχεδιασμός πλεονασμού και έκτακτης ανάγκης μπορεί να εξελιχθεί και να διασφαλίσει τη λειτουργία της τρέχουσας υποδομής. Οι προκλήσεις αυτές δεν πρέπει επίσης να επιβραδύνουν τη μετάβαση στην καθαρή ενέργεια – αντίθετα, η ενίσχυση της ανθεκτικότητας είναι απαραίτητη για την προώθηση της μετάβασης προς την ενέργεια με χαμηλές εκπομπές άνθρακα, ενώ παράλληλα θα αντέχει στις διπλές πιέσεις της αυξανόμενης ζήτησης και της κλιμάκωσης των κλιματικών απειλών.

Η ανθεκτικότητα είναι το νέο σύνολο της ενεργειακής πολιτικής

Περιστατικά όπως το μπλακ άουτ στην Ιβηρική Χερσόνησο αποκαλύπτουν τελικά βαθύτερα κενά ανθεκτικότητας. Τα συστήματα ηλεκτρικής ενέργειας έχουν ενσωματωμένη ανθεκτικότητα από το σχεδιασμό τους – ωστόσο, στο σημερινό τοπίο, αυτή πρέπει να ενισχυθεί. Υπάρχει μια σειρά λύσεων για την υποστήριξη αυτού του στόχου:

Προσθήκη αδράνειας στο σύστημα

Το μπλακ άουτ στην Ισπανία έδειξε ότι η αδράνεια έλειπε από το σύστημα. Καθώς τα ορυκτά καύσιμα αντικαθίστανται από φθηνότερες και καθαρότερες πηγές ενέργειας, το ενεργειακό δίκτυο πρέπει να προσαρμοστεί σε νέες προκλήσεις αξιοπιστίας και αποθήκευσης, οι οποίες μπορούν να αντιμετωπιστούν με τεχνολογίες όπως η αντιπλοισταμείωση υδροηλεκτρικής ενέργειας, τα συστήματα αποθήκευσης ενέργειας από μπαταρίες, οι σφόνδυλοι και η σύγχρονη θερμική ενέργεια.

Η έντονη ανάπτυξη ανανεώσιμων πηγών ενέργειας μπορεί να ενισχύσει την ανθεκτικότητα του συστήματος με την αποκέντρωση της παραγωγής ενέργειας.

Συνέχεια στη σελ 12

ΘΕΜΑΤΑ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ

ΤΙ ΜΠΟΡΟΥΜΕ ΝΑ ΜΑΘΟΥΜΕ ΓΙΑ ΤΗΝ ΟΙΚΟΔΟΜΗΣΗ ΕΝΟΣ ΑΝΘΕΚΤΙΚΟΥ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΟΥ ΔΙΚΤΥΟΥ ΑΠΟ ΤΗ ΔΙΑΚΟΠΗ ΡΕΥΜΑΤΟΣ ΣΤΗΝ ΙΒΗΡΙΚΗ

Μπορεί η σύγχρονη κοινωνία να λειτουργήσει σε έναν κόσμο χωρίς ηλεκτρικό ρεύμα;

Συνέχεια από σελ 11

Μελλοντικά, μπορεί επίσης να εμφανιστούν νέοι τύποι υποστηρίξεων του δικτύου σε όλες τις δικαιοδοσίες για την παροχή τόσο αδρανειακής όσο και ευέλικτης εφεδρικής ισχύος όταν χρειάζεται.

Ενίσχυση των διασυνδέσεων

Για την ενίσχυση της αξιοπιστίας του δικτύου και την αποτροπή διακοπών ρεύματος, οι υπεύθυνοι χάραξης πολιτικής θα πρέπει να εξετάσουν το ενδεχόμενο σύνδεσης των δικτύων ηλεκτρικής ενέργειας πέρα από τα εθνικά σύνορα. Οι διασυνδέσεις μπορούν να αποτελέσουν μέρος μιας πολυεπίπεδης στρατηγικής ανθεκτικότητας, επιτρέποντας την κοινή χρήση πόρων ηλεκτρικής ενέργειας κατά τη διάρκεια έκτακτων καταστάσεων, με πρόσθετα οφέλη όπως η ανταγωνιστικότητα της αγοράς.

Αν και στην περίπτωση του πρόσφατου μπλακ άουτ οι διασυνδέσεις οδήγησαν στο να επηρεαστεί και η Πορτογαλία, σε άλλες περιπτώσεις, όπως οι τυφώνες στο Τέξας το 2021, η κοινή χρήση ενέργειας με άλλες περιοχές θα μπορούσε να έχει εξοικονομήσει σχεδόν 100 εκατομμύρια δολάρια σε ζημιές ανά γιγαβάτ διασύνδεσης. Τέτοιες στρατηγικές απαιτούν διασυννοιακή συνεργασία, εναρμόνιση των κωδικών δικτύου και ισχυρά ρυθμιστικά πλαίσια.

Ανάπτυξη της αποθήκευσης και των έξυπνων υποδομών

Το σύστημα πρέπει επίσης να αναπτύξει λύσεις αποθήκευσης για να συμπληρώσει την παραγωγή από ανανεώσιμες

πηγές και να παρέχει σταθερή ισχύ ή να ενεργεί ως ταχεία αντίδραση σε περίπτωση αναντιστοιχίας της ηλεκτρικής ενέργειας. Η οικοδόμηση της ευελιξίας του συστήματος μέσω έξυπνων υποδομών, διαχείρισης της ζήτησης και αποκεντρωμένων μικροδικτύων μπορεί να συμβάλει στη διασφάλιση ενός δυναμικού και ασφαλούς ενεργειακού δικτύου.

Ταυτόχρονα, οι διαχειριστές του δικτύου πρέπει να διασφαλίζουν ότι η καθαρή ενέργεια είναι διαθέσιμη και ικανή να σταθεροποιήσει το δίκτυο — ιδανικά με τη χρήση αντιστροφών που σχηματίζουν το δίκτυο. Οι επενδύσεις αυτές μπορούν να αξιοποιηθούν και για την αντιμετώπιση των κλιματικών κινδύνων.

Αντιμετώπιση των κλιματικών κινδύνων

Μπορούν να αναληφθούν διάφορες δράσεις για την αντιμετώπιση των κλιματικών κινδύνων. Τα προληπτικά μέτρα, συμπεριλαμβανομένης της βιώσιμης διαχείρισης της βλάστησης, της παρακολούθησης και πρόβλεψης των καιρικών συνθηκών, θα μπορούσαν να μετριάσουν προληπτικά τους κινδύνους και τις απώλειες.

Καθώς οι εισηγμένες εταιρείες κοινής ωφέλειας αναμένεται να υποστούν απώλειες σε ακίνητα, εγκαταστάσεις και εξοπλισμό λόγω του κλίματος έως το 2035 ύψους 33-37 δισεκατομμυρίων δολαρίων, απαιτούνται επίσης υποδομές ανθεκτικές στη θερμότητα και τεχνολογίες ψύξης.

Στο μεταξύ, η τεχνητή νοημοσύνη και τα δεδομένα σε πραγματικό χρόνο μπορούν να αξιοποιηθούν για λύσεις με γνώμονα την τεχνολογία, όπως η μοντελοποίηση των κλιματικών επιπτώσεων ή τα συστήματα έγκαιρης προ-

ειδοποίησης για την ενέργεια, τα οποία χρησιμοποιούν αισθητήρες παρατήρησης της Γης και του διαδικτύου των πραγμάτων για τον εντοπισμό κλιματικών κινδύνων κατά μήκος της αλυσίδας αξίας πριν τεθεί σε κίνδυνο η υποδομή του δικτύου.

Διακυβέρνηση

Πρέπει επίσης να αντιμετωπιστούν οι λειτουργικές ανάγκες των ενεργειακών συστημάτων. Για να διατηρηθεί η ενεργειακή ασφάλεια, είναι σημαντικό να καθοριστούν σαφείς ρόλοι, κίνητρα και κανονισμοί σε ολόκληρο τον τομέα της ηλεκτρικής ενέργειας.

Αυτό μπορεί να γίνει με τη θεσμοθέτηση των αρμοδιοτήτων και των κινήτρων, ενώ παράλληλα εντοπίζονται και μετριάονται συστηματικά οι κίνδυνοι, ενισχύοντας τόσο τους μηχανισμούς πρόληψης όσο και τους μηχανισμούς ανάκαμψης.

Οι διακλαδικές συνεργασίες μπορούν να επιτρέψουν την ανταλλαγή βέλτιστων πρακτικών και να οδηγήσουν σε συλλογική πρόοδο προς την κατεύθυνση της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή και της ανθεκτικότητας του συστήματος, ενώ οι συμπράξεις δημόσιου και ιδιωτικού τομέα μπορούν να οδηγήσουν σε μια συστηματική προσέγγιση για την παραγωγή ενέργειας, τη μετάβαση και την ανθεκτικότητα για την αποφυγή μπλακ άουτ μεγάλης κλίμακας.

Αυτές οι προληπτικές στρατηγικές ενισχύουν την ανθεκτικότητα του δικτύου και παρέχουν αξιόπιστη ηλεκτρική υποδομή. Χωρίς αυτές, οι κοινότητες και οι επιχειρήσεις θα συνεχίσουν να αντιμετωπίζουν δαπανηρά μπλακ άουτ όπως αυτό στην Ισπανία.

TITAN: ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΜΕ ΤΗΝ CARBON UPCYCLING ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΔΟΜΙΚΩΝ ΥΛΙΚΩΝ ΧΑΜΗΛΩΝ ΕΚΠΟΜΠΩΝ ΑΝΘΡΑΚΑ

Ο Όμιλος TITAN και η Carbon Upcycling Technologies Inc., πρωτοπόρος νεοφυής εταιρία στην αξιοποίηση εκπομπών άνθρακα και βιομηχανικών αποβλήτων, υπέγραψαν μνημόνιο συμφωνίας (Memorandum of Agreement - MOA) για να εξετάσουν από κοινού πώς μπορεί να αξιοποιηθεί εμπορικά η καινοτόμος τεχνολογία της Carbon Upcycling.

Σύμφωνα με το ΑΠΕ-ΜΠΕ, στόχος είναι η παραγωγή δομικών υλικών με χαμηλότερες εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα, κάνοντας χρήση τοπικών πρώτων υλών. Η συνεργασία αυτή βασίζεται σε πρότερη επένδυση του Τίτανα στην Carbon Upcycling και επιβεβαιώνει τη δέσμευση και των δύο εταιριών να επιταχύνουν τη μετάβαση του κλάδου των δομικών υλικών προς ένα πιο βιώσιμο, πράσινο μέλλον.

Στο πλαίσιο του μνημονίου συμφωνίας, η Carbon Upcycling θα πραγματοποιήσει μελέτες σε δύο εργοστάσια του Ομίλου TITAN, με στόχο την αξιοποίηση της καινοτόμου τεχνολογίας της για την παραγωγή νέων υλικών, φιλικών προς το περιβάλλον. Η τεχνολογία βασίζεται στην επαναχρησιμοποίηση εκπομπών CO₂, σε συνδυασμό με φυσικά, τοπικά διαθέσιμα υλικά, για τη δημιουργία συμπληρωματικών τσιμεντοειδών υλικών - δηλαδή υλικών που χρησιμοποιούνται ως μέρος της σύνθεσης του τσιμέντου για να ενισχύσουν τις ιδιότητές

του και να μειώσουν το περιβαλλοντικό του αποτύπωμα. Τα υλικά αυτά θα έχουν υψηλή απόδοση και μειωμένες εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα.

«Η συνεργασία μας με την Carbon Upcycling εξελίσσεται από απλή επένδυση σε ενεργό συμμετοχή στην ανάπτυξη και δοκιμή της τεχνολογίας της. Στόχος μας είναι να ενισχύσουμε την παραγωγή καινοτόμων και αποδοτικών τσιμεντοειδών λύσεων, σύμφωνα με τη Στρατηγική Πράσινης Ανάπτυξης του Τίτανα για το 2026», δήλωσε ο Λεωνίδας Κανελλόπουλος, γενικός διευθυντής Βιώσιμης Ανάπτυξης και Καινοτομίας του Ομίλου. «Αυτή η πρωτοβουλία δείχνει πόσο σημαντική είναι η τοπική παραγωγή και πώς οι λύσεις με χαμηλές εκπομπές άνθρακα μπορούν να ενσωματωθούν σε βασικές βιομηχανικές διαδικασίες. Μέσα από αυτή τη συνεργασία, ο TITAN και η Carbon Upcycling αποδεικνύουν ότι οι στρατηγικές συνεργασίες μπορούν να φέρουν πραγματική πρόοδο στον χώρο των κατασκευών».

«Χαρακτηριστικό παράδειγμα της συνεργασίας που απαιτείται για την προώθηση της παγκόσμιας βιομηχανίας τσιμέντου προς ένα μέλλον βασισμένο στην κυκλική οικονομία και με χαμηλές εκπομπές άνθρακα αποτελεί η σύμπραξή μας με τον Όμιλο TITAN», είπε ο Aroon Sinha, διευθύνων σύμβουλος

της Carbon Upcycling. «Σε όλο τον κόσμο, οι αλυσίδες παραγωγής και διανομής γίνονται όλο και πιο πολύπλοκες. Η Carbon Upcycling ανταποκρίνεται σε αυτή την πρόκληση, επιταχύνοντας την τοπική παραγωγή βασικών υλικών για το τσιμέντο, ώστε να συνεχίσουμε να χτίζουμε ό,τι έχει πραγματικά σημασία».

Το πιλοτικό εργοστάσιο της Carbon Upcycling λειτουργεί σήμερα στον Δυτικό Καναδά με τα προϊόντα τσιμέντου με ενισχυμένο CO₂ να χρησιμοποιούνται ήδη σε εμπορικές εφαρμογές. Η εταιρία αναπτύσσει τώρα το εμβληματικό της εργοστάσιο εμπορικής κλίμακας στον Ανατολικό Καναδά.

Ο Όμιλος TITAN έχει θέσει επικυρωμένους στόχους μείωσης των εκπομπών CO₂ Scope 1, 2 και 3, στο πλαίσιο της πρωτοβουλίας Science Based Targets (SBTi), με τελικό στόχο την επίτευξη καθαρών μηδενικών εκπομπών έως το 2050. Ο οδικός του χάρτης περιλαμβάνει συγκεκριμένες δράσεις για τη μείωση του ανθρακικού αποτυπώματος τόσο των λειτουργιών όσο και των προϊόντων του. Παράλληλα, ο Όμιλος επιδιώκει να διπλασιάσει τις πωλήσεις προϊόντων χαμηλών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα έως το 2026, σε σύγκριση με το 2022.

ΘΕΜΑΤΑ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ

ΣΤΟ ΕΠΙΚΕΝΤΡΟ ΤΑ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΚΑΙ Η ΠΡΑΣΙΝΗ ΜΕΤΑΒΑΣΗ Τι ειπώθηκε σε εκδήλωση που οργάνωσε η αντιπροσωπεία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής στην Ελλάδα

Εκδήλωση για τα Περιφερειακά Επιχειρησιακά Προγράμματα και την Πράσινη Μετάβαση, στο πλαίσιο της ανάπτυξης της πολιτικής συνοχής στην υπηρεσία της βιώσιμης ανάπτυξης, πραγματοποιήσε η αντιπροσωπεία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής στην Ελλάδα, στο πλαίσιο της Attica Green Expo που πραγματοποιήθηκε από 28 έως 31 Μαΐου.

Σύμφωνα με το ΑΠΕ-ΜΠΕ, όπως τόνισε ο Ευρωπαίος επίτροπος Κώστας Καδής, η βιώσιμη γαλάζια οικονομία και οι παράκτιες κοινότητες είναι ουσιαστικά οι δύο όψεις του ίδιου νομίσματος, καθώς η αλιεία δεν αφορά μόνο την παραγωγή τροφίμων ή την οικονομική ανάπτυξη, αλλά συνδέεται βαθιά με την ίδια την σχέση μας με την θάλασσα και τον ωκεανό και αποτελεί βασική παράμετρο πολιτισμού και αναπόσπαστο στοιχείο της ταυτότητας στην ΕΕ.

Ο επίτροπος αναφέρθηκε στην εμβληματική πρωτοβουλία της ΕΕ, το Σύμφωνο για τους Ωκεανούς, ένα ολοκληρωμένο σχέδιο που κάτω από την ομπρέλα του θα συντάσσονται όλες οι πολιτικές που επηρεάζουν ή επηρεάζονται από τους ωκεανούς και τις θάλασσες. Το σχέδιο θα παρουσιασθεί τον επόμενο Ιούνιο από την επικεφαλής της Κομισιόν Ούρσουλα φον ντερ Λάιεν στη Νίκαια, σε σχετικό παγκόσμιο συνέδριο του ΟΗΕ και θα αποτελέσει τη φωνή της ΕΕ στη διεθνή σκηνή, καθιστώντας την ηγετική δύναμη στον τομέα, προσφέροντας μία Ευρώπη η οποία θα επενδύει σε ένα παραγωγικό και βιώσιμο σχέδιο για τους ωκεανούς, θα σέβεται τη θάλασσα και θα στοχεύει σε μία αλιεία που θα προσφέρει εργασία, αξιοπρέπεια και σε ένα μέλλον όπου ο ωκεανός δεν θα είναι το θύμα της ανάπτυξης.

Ο ίδιος πρόσθεσε πως σύμφωνα με τα πλέον πρόσφατα στοιχεία, περίπου 150.000 άτομα εργάζονται άμεσα στον πρωτογενή τομέα της αλιείας στην ΕΕ κι εάν προστεθούν όσοι απασχολούνται στη μεταποίηση κι άλλους τομείς, ο αριθμός αυτός ανέρχεται στις 220.000. Οι κοινότητες αυτές, πρόσθεσε ο επίτροπος, δημιουργούν οικονομική ανάπτυξη, κινητικότητα κι ενισχύουν την κοινωνική συνοχή σε απομακρυσμένες περιοχές, εδώ στην Ελλάδα.

Όπως πρόσθεσε ο κ. Καδής, η βιωσιμότητα δεν αποτελεί πολυτέλεια και μπορεί να καταστεί βιώσιμη μόνο όταν βασίζεται σε μία επιστήμη που σέβεται τα όρια των θαλάσσιων οικοσυστημάτων. Η επένδυση σε καινοτόμες τεχνολογίες που μειώνουν το περιβαλλοντικό αντίκτυπο και η η εκπαίδευση, η καινοτομία, η διαφοροποίηση δραστηριοτήτων και η πρόσβαση στη γαλάζια και ψηφιακή οικονομία, η στήριξη των γυναικών και των νέων και η ενίσχυση της τοπικής αξίας μέσω του θαλάσσιου τουρισμού, αποτελούν παραδείγματα μιας ολοκληρωμένης προσέγγισης.

Όπως πρόσθεσε ο κ. Καδής, δεν μπορούμε να θυσιάσουμε την μελλοντική παραγωγή για την πρόσκαιρη εκμετάλλευση,

αλλά χρειαζόμαστε καλλιέργεια που θα αντέχει σε κρίσεις, με ανάληψη δράσεων προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή και προώθηση πολιτικών.

Στη συνέχεια πραγματοποιήθηκε συζήτηση με ανθρώπους της τοπικής αυτοδιοίκησης, η οποία χρησιμοποιεί πολλά από τα ευρωπαϊκά χρηματοδοτικά εργαλεία που παρέχονται από την ΕΕ. Στη συζήτηση συμμετείχαν ο δήμαρχος Αργιθέας Ανδρέας Στεργίου, πρόεδρος του Δικτύου Πόλεων με Λίμνες, η Άντζελα Γαϊτάνη, διευθύντρια υλοποίησης έργων της «Αναπτυξιακής Αθήνας», ο Αριστείδης Τάσιος, αντιπεριφερειάρχης στην Περιφέρεια Κεντρικής Ελλάδος, ο Ανδρέας Φίλιας, αντιπεριφερειάρχης Αγροτικής Ανάπτυξης στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδος, ο Παναγιώτης Γρηγοράκος, πρόεδρος της Ένωσης Γενικών Γραμματέων Τοπικής Αυτοδιοίκησης «Κλεισθένης» και η Θεοδώρα Ανδρινοπούλου, διευθύντρια λειτουργίας της «Βιώσιμης Ανάπτυξης».

Ο κ. Στεργίου, στην τοποθέτησή του αναφέρθηκε στο έργο του διαδημοτικού φορέα των παραλίων περιοχών, έναν δυναμικό φορέα, που ενώ ξεκίνησε με 36 μέλη, πλέον έχει ξεπεράσει τα 52-53 μέλη σε Ελλάδα, Κύπρο κι άλλες χώρες. Ο φορέας ουσιαστικά ασχολείται με όλα τα τρέχοντα θέματα που αφορούν στις λίμνες, είτε αυτές είναι φυσικές, είτε είναι τεχνητές και σε όλα τα παραλίσια οικοσυστήματα και τις προκλήσεις που καλούνται οι δήμοι να διαχειριστούν -ιδίως την κλιματική κρίση και την κλιματική προσαρμογή. Ιδιαίτερα στάθηκε στο πιλοτικό πρόγραμμα για την ορεινότητα. Ένα πρόγραμμα για τη διαχείριση των ορεινών όγκων, όπου εντάσσονται και θέματα που αφορούν τη διαχείριση των υδάτων και στην αντιπλημμυρική θωράκιση, αξιοποιώντας κάθε χρηματοδοτική δυνατότητα που υπάρχει.

Η κ. Γαϊτάνη, με τη σειρά της, αναφέρθηκε στη λειτουργία της «Αναπτυξιακής Αθήνας» ως φορέα υλοποίησης της αναπτυξιακής πολιτικής, στο πλαίσιο μίας ολοκληρωμένης χωρικής επένδυσης με βάση όλα τα εργαλεία και τις πρωτοβουλίες που μπορούν να αντληθούν από την ΕΕ, στο πλαίσιο του σχεδιασμού για το διάστημα 2021-27. Ιδιαίτερα στάθηκε στο εμβληματικό πρόγραμμα που είχε ξεκινήσει σε συνεργασία με το ΕΜΠ -όταν επιβλέπων του ήταν ο νυν δήμαρχος Χάρης Δούκας- για τον εντοπισμό και την καταγραφή των νοικοκυριών σε «ενεργειακή φτώχεια» και στις πολιτικές για τη στήριξή τους.

Ο κ. Τάσιος αναφέρθηκε στις ιδιαίτερες προκλήσεις που αντιμετωπίζουν κυρίως οι ορεινές περιοχές στην Κεντρική Ελλάδα. Ιδιαίτερα αναφέρθηκε στο μεγαλόπνοο πρόγραμμα των 426 εκατ. για την περίοδο '21-'27, με κεντρικό άξονα το πρόγραμμα ύψους 76 εκατ. που αφορά τις ολοκληρωμένες χωρικές επενδύσεις και τις βιώσιμες φυσικές αναπλάσεις σε πολλές από τις πόλεις της περιφέρειας. Παράλληλα,

υπογράμμισε τις συνεργασίες με την Περιφέρεια Θεσσαλίας για ένα ολοκληρωμένο πρόγραμμα για τη χωρική ανάπτυξη των ορεινών όγκων στις όμορες περιοχές και για την προσβασιμότητά τους σε περιοχές με λιμάνια. Επίσης, αναφέρθηκε στην προτεραιότητα που δίδεται στην ενίσχυση των υποδομών υγείας, ύψους 18 εκατ. ευρώ, που αφορά εξοπλισμό και στα 8 νοσοκομεία της περιοχής και στο σύνολο των κέντρων υγείας όλης της Στερεάς Ελλάδας, στα έργα στον Πολιτισμό και στην ανάδειξη και συνένωση των σημείων φυσικού περιβάλλοντος και κέντρων τουρισμού στην περιφέρεια.

Ο αντιπεριφερειάρχης Δυτικής Ελλάδος επικέντρωσε την τοποθέτησή του στην ενίσχυση της αγροτικής παραγωγής και την προώθηση της βιώσιμης γεωργίας. Υπογραμμίζοντας ότι το γεγονός ότι ο προϋπολογισμός της περιφέρειας έχει διπλασιασθεί από 250 εκατ. το 2009 σε 500 εκατ., οφείλεται κυρίως στα ευρωπαϊκά προγράμματα και τη σωστή διαχείριση της απορροφητικότητας και στους ταχείς ρυθμούς στη διενέργεια των έργων, από τη δημοπρασία μέχρι την εκτέλεση του έργου και την πληρωμή. Κάτι που είχε ευεργετικό αποτέλεσμα στο απόλυτο που αφήνουν τα έργα στην τοπική κοινωνία. Ιδιαίτερα αναφέρθηκε στις επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής, φέροντας το παράδειγμα της περσινης λειψυδρίας στο φράγμα του Πηνειού, τις ζωνοδόσους, την πανώλη και την ευλογία και τις επιπτώσεις που είχαν σε μία περιοχή που είναι υπεύθυνη για το 30% του ακαθάριστου περιφερειακού προϊόντος και για το 28%-29% της απασχολησιμότητας.

Ο πρόεδρος του «Κλεισθένη» κ. Γρηγοράκος, αναφέρθηκε στην υπηρεσία που προσφέρουν οι γενικών γραμματέων στους δήμους, καθώς μολοντί διορισμένοι από τον εκάστοτε δήμαρχο, στην ουσία είναι και δημοτικοί υπάλληλοι κι είναι αυτοί που θα μεταφέρουν την εντολή του δημάρχου για να διεκδικηθούν χρηματικά προγράμματα. Όπως τόνισε, ο γενικός γραμματέας είναι εκείνος που θα δώσει το feedback στον δήμαρχο για την ικανότητα σύνταξης και διεκδίκησης των φακέλων και είναι εκείνος που θα κάνει τη διασύνδεση της διεύθυνσης που διεκδικεί το πρόγραμμα. Από την πλευρά της, η κ. Ανδρινοπούλου, αναφέρθηκε στη λειτουργία του Δικτύου της Βιώσιμης Πόλης, το οποίο εντοπίζει τις ανάγκες και βοηθά τους δήμους στην ανάπτυξη της τεχνολογίας και της εκπαίδευσης του προσωπικού στην αναζήτηση και απορρόφηση ευρωπαϊκών προγραμμάτων και χρηματοδότησης. Όπως τόνισε σήμερα, το δίκτυο αριθμεί 89 δήμους, με 83 από αυτούς να είναι δήμοι της Ελλάδας, με έναν δήμο από την Κύπρο να δίνει το στίγμα της διασυνοριακότητας και συνολικά 325 μέλη.

ΘΕΜΑΤΑ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ

ΕΡΓΑ ΥΠΟΔΟΜΩΝ, ΑΝΤΙΔΙΑΒΡΩΤΙΚΑ ΚΑΙ ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΠΡΟΣΒΑΣΗ ΑΜΕΑ ΣΤΙΣ ΠΑΡΑΛΙΕΣ ΤΗΣ ΑΤΤΙΚΗΣ ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΔΗΜΟΥΣ

Οι προετοιμασίες για την υποδοχή των λουόμενων

Μπορεί ο καιρός τον Μάιο να κύλησε μέσα στην αστάθεια, όμως από τη μια μεριά, ένα μεγάλο μέρος πολιτών της Αττικής έχει ξεκινήσει τις θαλάσσιες εξορμήσεις και από την άλλη, οι δήμοι, που φρόντισαν να ολοκληρωθούν έγκαιρα οι εργασίες κι όλα να είναι έτοιμα και ασφαλή στις παραλίες, ώστε να υποδεχθούν τους λουόμενους.

Ο Ιούνιος έφτασε, η σεζόν έχει ξεκινήσει και οι ακτές θα έχουν την «τιμητική» τους τους επόμενους μήνες.

Οργάνωση και ασφάλεια

«Είμαστε έτοιμοι για ακόμη μια χρονιά και το ευχάριστο είναι πως στις παραλίες μας η επισκεψιμότητα είναι αυξανόμενη», λέει στο ΑΠΕ-ΜΠΕ ο δήμαρχος Γλυφάδας Γιώργος Παπανικολάου και στη συνέχεια τονίζει:

«Το αφήγημά μας είναι σταθερό και λέει πως σε μια εποχή, όπου αυξάνουν οι παραλίες που πρέπει ο πολίτης να πληρώσει, ο κόσμος που θέλει να βρει μια ελεύθερη παραλία, φροντισμένη, ασφαλή, καθαρή και νοικοκυρεμένη, χωρίς να βάλει το χέρι στην τσέπη, να έρθει στη Γλυφάδα. Όλα είναι έτοιμα, οργανωμένα, με τις ομπρέλες και τις υποδομές και με τα νερά καθαρά, καθώς οι παραλίες μας πήραν τις γαλάζιες σημαίες».

Ειδικά ως προς την ασφάλεια, επισημαίνει: «Έχουμε ναυαγοσώστες από 1η Ιουνίου μέχρι το τέλος του Σεπτεμβρίου, από τις 8 το πρωί έως τις 8 το βράδυ, γιατί η ανάγκη είναι μεγάλη και μετά τις 6 το απόγευμα. Η Πολιτεία δίνει 44.000 ευρώ και η σύμβαση για να καλύψουμε αυτό που θέλουμε φτάνει τις 200.000. Το καλύπτουμε λοιπόν, γιατί θέλουμε ο κόσμος να είναι ασφαλής, με την καλύτερη δυνατή προστασία. Έχει σωθεί κόσμος με αυτή την επιλογή μας, έχει αποδειχθεί σωτήρια το να κρατάει η Βάρδια μέχρι τις 8 το βράδυ».

Το Seatrac και η μέριμνα για ΑμεΑ

Ένα έργο για το οποίο εμφανίζεται ιδιαίτερα υπερήφανο η δημοτική Αρχή της Γλυφάδας, είναι το Seatrac, η πρότυπη εγκατάσταση με τα δύο ειδικά τηλεχειριζόμενα αμαξίδια, που λειτουργεί από τον Μάιο έως τον Οκτώβριο. Πρόκειται για το σύστημα που βοηθά την απρόσκοπτη πρόσβαση των ΑμεΑ στη θάλασσα. Η ολοκληρωμένη υποδομή στη Γλυφάδα περιλαμβάνει ακόμη θέσεις στάθμευσης για ΑμεΑ μπροστά στην παραλία, διάδρομο μέχρι τα δύο Seatrac, ειδικά αποδυτήρια, τουαλέτες και ντουζιέρες, ομπρέλες και

καθιστικά για την κοινωνικοποίηση των λουόμενων και υποστηρικτικό προσωπικό με εργαζόμενους του δήμου και εθελοντές. Όλη η υποδομή λειτουργεί υποδειγματικά και γι' αυτό σε κάθε σεζόν το Seatrac της Γλυφάδας ξεπερνά τις 12.000 χρήσεις.

«Είναι μια υποδομή για ανθρώπους με αναπηρία και με κινητικά προβλήματα. Έχουμε δύο, αλλά θα πάρουμε άλλα δύο. Η παροχή προς τους λουόμενους είναι ολοκληρωμένη, με ομπρέλες, με αποδυτήρια και τουαλέτες, με χώρους που θα βρει να παρκάρει, ενώ μας ενδιαφέρει όχι μόνο να μπουν στη θάλασσα, αλλά και να κάτσουν στην παραλία, να κάνουν τη συναναστροφή τους, να απολαύσουν τη θάλασσα και μέσα στο μπάνιο και έξω στην παραλία», μας λέει ο δήμαρχος Γλυφάδας και προσθέτει:

«Για εμάς το Seatrac δεν είναι απλώς ένας καινοτόμος μηχανισμός, αλλά και η ζωντανή απόδειξη της καθημερινής προσπάθειάς μας να οικοδομούμε μια κοινωνία χωρίς αποκλεισμούς και εξαιρέσεις. Βλέπουμε χιλιάδες ανθρώπους να καταφθάνουν καθημερινά από παντού για να το χρησιμοποιήσουν και καμαρώνουμε γι' αυτό».

Το παραλιακό μέτωπο και το πάρκινγκ

Θα πάει λοιπόν ο κάτοικος της Αθήνας στη Γλυφάδα για μπάνιο, όμως θα βρει να παρκάρει; «Έχουμε κάνει το μεγάλο έργο της ανάπλασης του παραλιακού μετώπου», απαντά ο κ. Παπανικολάου και εξηγεί: «Ανάπλαση με πεζόδρομους και ποδηλατοδρόμους, 6,5 χλμ. συνολικό μήκος διαδρομών, με ανοιχτά γήπεδα και χώρους άθλησης και αναψυχής και φυσικά με πάρκινγκ, έχουμε προσθέσει δύο μεγάλους χώρους. Όμως, θέλουμε να διορθώσουμε και κάποιες παθογένειες πάνω σε αυτό, να αξιοποιήσουμε καλύτερα τις διαθέσιμες θέσεις. Θα βάλουμε λοιπόν, ελεγχόμενη στάθμευση και στην παραλία και δεν θα το κάνουμε για λόγους εισπρακτικούς, αλλά ξεκάθαρα για να εξορθολογήσουμε παθογένειες. Για να γίνει πιο κατανοητό αυτό, θα πω για παράδειγμα το ότι έρχεται ένα σκάφος και καταφτάνει κι αυτός που θα το χρησιμοποιήσει. Μπαίνει και φεύγει λοιπόν και αφήνει το αυτοκίνητό του παρκαρισμένο στην παραλία ένα μήνα να κάθεται και να πιάνει θέση. Αυτά πρέπει να τα εξορθολογήσουμε και είναι το μόνο που θα ζητάμε ως έξοδο από τους επισκέπτες».

Στο σημείο αυτό, ο δήμαρχος Γλυφάδας αναφέρεται σ' ένα ακόμη πρόβλημα. «Έχουμε φθορές. Και θέλω να το στείλω ως μήνυμα, πως φροντίζουμε εμείς για την παραλία, να τη φτιάχνουμε όσο καλύτερα μπορούμε για να τη χαρεί ο κόσμος, όμως αν την προσέξει λίγο και ο κόσμος, να την προστατεύει και να μην την καταστρέφει. Γιατί έχουμε καταστροφές, κυρίως στις ομπρέλες, τις αρπάζουν και τις καίνε. Το 30% των ομπρελών καταστρέφεται και πρέπει να τις αντικαταστήσουμε. Κι έρχεται ο δημότης και με το δίκιο του λέει "γιατί εγώ να πληρώνω κάθε φορά τις καταστροφές του άλλου". Φυτεύσαμε λουλούδια και πριν περάσει η μέρα, πήγε ο άλλος και τα έκοβε για να τα πάρει σε σκούλες. Γι' αυτό λέμε, να προσέξει λίγο και ο κόσμος την παραλία».

Κλείνοντας ο κ. Παπανικολάου τονίζει: «Κάθε χρόνο θέλουμε να κάνουμε και περισσότερα πράγματα για τις παραλίες μας. Και διάφορες δράσεις σε όλο το παραλιακό μέτωπο. Να πάνε και τα ΚΑΠΗ μας για μπάνιο τους και τα 1.500 παιδιά στη Δημιουργική Απασχόληση, να τα φέρουμε οργανωμένα στην παραλία μας. Και φυσικά περιμένουμε και τον κόσμο να έρθει να χαρεί τις παραλίες μας και να συμβάλλει και στα μαγαζιά, αφού οι επισκέπτες θα κινηθούν και μέσα στην πόλη».

Και καταλήγει: «Εμείς έχουμε έτοιμες και νοικοκυρεμένες τις παραλίες και το κάνουμε με την καρδιά μας, γιατί χαιρόμαστε να το χαίρονται».

Σε Σαρωνικό και Κορινθιακό

Στην άλλη πλευρά της Αττικής, ο δήμος Μεγαρέων έχει ένα ιδιαίτερο χαρακτηριστικό, καθώς διαθέτει παραλιακό μέτωπο σε δύο κόλπους και στον Σαρωνικό και στον Κορινθιακό. Άραγε για έναν δήμο είναι πλεονέκτημα αυτό ή μελάς; Ο δήμαρχος Παναγιώτης Μαργέτης χαμογελά και απαντά:

«Όλα έχουν τα θετικά τους, έχουν και τα αρνητικά τους. Όμως, για εμάς είναι πλεονέκτημα το να διαθέτουμε 40 χλμ. ακτογραμμή στον Σαρωνικό, αλλά και 5-6 χλμ. παραλία με το Αλεποχώρι στον Κορινθιακό». Και αμέσως μετά, αναφέρεται στα παραλιακά μέρη: «Ξεκινάμε από τον Λουτρόφυργο και το Νεράκι, τη Νέα Πέραμο και φτάνουμε στην Κινέτα.

Συνέχεια στη σελ 15

ΘΕΜΑΤΑ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ

ΕΡΓΑ ΥΠΟΔΟΜΩΝ, ΑΝΤΙΔΙΑΒΡΩΤΙΚΑ ΚΑΙ ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΠΡΟΣΒΑΣΗ ΑΜΕΑ ΣΤΙΣ ΠΑΡΑΛΙΕΣ ΤΗΣ ΑΤΤΙΚΗΣ ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΔΗΜΟΥΣ

Οι προετοιμασίες για την υποδοχή των λουόμενων

Συνέχεια από σελ 14

» Είναι παλιά θέρετρα αυτά της δεκαετίας του '60, που πέρασαν αργότερα μια περίοδο καμψής, όμως με τον καθαρισμό του Σαρωνικού ξαναπήραν τα πάνω τους και έγιναν υπέροχα μέρη με υπέροχα νερά, αλλά και με όμορφα ψαροχώρια, όπως η Πάχη, που είναι σαν ένα νησί μέσα στην Αττική».

Έργα αναβάθμισης σε Βαρέα και Κινέτα

Μια από τις προσπάθειες που κάνει η τωρινή δημοτική Αρχή, είναι να αναβαθμίσει και την παραλία στη Βαρέα. Λέει γι' αυτό ο δήμαρχος Μεγαρέων: «Υπήρχε θέμα με τη χρήση γης στην περιοχή αυτή κι έτσι δεν έχει ανοικοδόμηση, δεν μπορούσαν να γίνουν καταστήματα εστίασης ή ξενοδοχεία, γεγονός που καθιστά το μέρος αναξιόποιντο. Όμως, οι επισκέπτες μπορούν να χαρούν καθαρά νερά και

θα βάλουμε τη Βαρέα σε τροχιά ανάπτυξης.

Την καθαρίζουμε, τη φροντίζουμε και αναβαθμίζουμε την περιοχή, γιατί υπάρχουν σημεία, που έχουν υποστεί διάβρωση από τα κύματα και ξεκινήσαμε έργα αποκατάστασης».

Στη συνέχεια αναφέρεται σε άλλες δύο περιοχές του δήμου: «Η Νέα Πέραμος είναι μια όμορφη που την ξέρουν λίγοι. Έχει και το λιμανάκι της κι έχουμε κάνει μια τουριστική μελέτη, για να δώσει αξία στην περιοχή.

Η Κινέτα πάλι είναι το πιο διάσημο τουριστικό θέρετρο όλα αυτά τα χρόνια, όμως ταλαιπωρήθηκε με τη φωτιά το 2018 και τις πλημμύρες το 2019. Έτσι, προχωρήσαμε κι εκεί σε έργα αναβάθμισης».

Το Αλεποχώρι και η ιδιαιτερότητά του

Με το Αλεποχώρι πάλι συμβαίνει το παράδοξο, να είναι χωρισμένο σε δύο δήμους. Ένα μικρό κομμάτι του ανήκει

στον δήμο Μάνδρας-Ειδυλλίας ως συνέχεια της Ψάθας κι ένα άλλο, το μεγαλύτερο, ανήκει στον δήμο Μεγαρέων.

«Εκεί ζούμε τον παραλογισμό της γραφειοκρατίας», λέει ο κ. Μαργέτης στο ΑΠΕ-ΜΠΕ και εξηγεί: «Ο παραλιακός δρόμος είναι πάνω στον αιγιαλό και κατασκευάστηκε πριν πολλά χρόνια από την τότε Νομαρχία. Έχει υποστεί φθορές όλα αυτά τα χρόνια, όμως η Κτηματική Υπηρεσία επεμβαίνει με γραφειοκρατικές απαιτήσεις για τη διαδικασία νομιμοποίησης του δρόμου και προσπαθούμε να λύσουμε το πρόβλημα».

Στο τέλος, προσθέτει: «Όμως, πέρα από αυτό, το Αλεποχώρι είναι ένα πανέμορφο μέρος του Κορινθιακού, με υπέροχα νερά. Συνδυάζει δάσος και θάλασσα κι έχει ένα μαγευτικό ηλιοβασιλέμα. Μπορεί λοιπόν ο κόσμος να απολαύσει ένα τοπικό μοναδικό μέσα στην Αττική και τα όποια προβλήματα προκύπτουν από τη γραφειοκρατία, εμείς θα τα αντιμετωπίσουμε».

ΕΕΚΕ: ΤΙ ΠΡΟΒΛΕΠΕΙ Ο ΝΟΜΟΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΒΑΣΗ ΣΤΙΣ ΠΑΡΑΛΙΕΣ

Τι προβλέπει το νομικό πλαίσιο αξιοποίησης της δημόσιας περιουσίας σε παραθαλάσσιες περιοχές ώστε να απολαμβάνουμε τις παραλίες με ασφάλεια, υπενθυμίζει η Ένωση Εργαζομένων Καταναλωτών Ελλάδας.

Σύμφωνα με το ΑΠΕ-ΜΠΕ, όπως αναφέρει ανακοίνωση της ΕΕΚΕ, ο νόμος για την αξιοποίηση της δημόσιας περιουσίας στις παραθαλάσσιες περιοχές περιέχει σημαντικά ζητήματα σε σχέση με την οριοθέτηση των αιγιαλών, τους όρους και τις προϋποθέσεις για την παραχώρηση χρήσης αιγιαλών και παραλιών, τις υποχρεώσεις των ανασδόχων και την αντιμετώπιση των παραβάσεων με την επιβολή κυρώσεων (Ν 5092/2024).

Πιο αναλυτικά η ΕΕΚΕ αναφέρει:

Πρώτα απ' όλα στο νόμο επισημαίνεται ξεκάθαρα ότι αν μεταξύ αιγιαλού και δημόσιας οδού παρεμβάλλεται ιδιωτικό ακίνητο, ο κύριος, επικαρπωτής και νομέας του, παρέχουν ελεύθερη διόδο για την ακώλυτη και ασφαλή πρόσβαση από τη δημόσια οδό, σύμφωνα με την πολεοδομική νομοθεσία. Υφίσταται επομένως υποχρέωση τήρησης ελεύθερης πρόσβασης στον αιγιαλό, ενώ, σε περίπτωση παρεμπόδισης της ελεύθερης πρόσβασης, προβλέπεται πρόστιμο από 2.000 έως 60.000 ευρώ.

Αναφορικά με το ζήτημα της παραχώρησης τμημάτων αιγιαλού και παραλίας προς οικονομική εκμετάλλευση και τουριστική αξιοποίηση, στόχος του νέου νόμου είναι να θέσει συγκεκριμένα όρια για την κάλυψη του αξιοποιούμενου τμήματος.

Προκειμένου να αποφευχθούν ζητήματα υπερβολικής κάλυψης της παραλίας με αποτέλεσμα να μην μπορούν οι λουόμενοι να αξιοποιήσουν το ελεύθερο μέρος της, ο νόμος απαγορεύει την παραχώρηση ποσοστού άνω του

50% του συνολικού εμβαδού κάθε παραλίας, ποσοστό το οποίο μειώνεται στο 30% για περιοχές Natura. Επιπλέον, το ανώτατο εμβαδόν κάθε παραχώρησης καθορίζεται σε 500 τ.μ., ενώ μόνο σε ποσοστό μέχρι 60% της παραχωρούμενης έκτασης (30% για περιοχές Natura) επιτρέπεται η τοποθέτηση ομπρελών, ξαπλωστών κ.λπ., Επιπλέον, είναι απαραίτητο μεταξύ των τμημάτων που παραχωρούνται να υπάρχει απόσταση 6 μέτρων ενώ απαγορεύεται ολικώς η παραχώρηση αιγιαλού και παραλίας, όταν το συνολικό μήκος ή το πλάτος είναι μικρότερο των 4 μέτρων ή όταν το συνολικό εμβαδόν του αιγιαλού είναι μικρότερο των 150 τμ.

Περαιτέρω, ο νόμος θεσπίζει για τους παραχωρησιούχους ορισμένες ελάχιστες υποχρεώσεις που στοχεύουν στην απρόσκοπτη πρόσβαση του κοινού στην παραλία καθώς και στη διευκόλυνση των καταγγελιών. Ειδικότερα, οι παραχωρησιούχοι οφείλουν:

α) Να διασφαλίζουν την ελεύθερη, ανεμπόδιση και ασφαλή διέλευση του κοινού στον αιγιαλό και την παραλία, μερμινώντας ιδιαίτερα για την πρόσβαση ΑμεΑ και ατόμων με κινητικά προβλήματα.

β) Να διατηρούν καθημερινά καθαρό τον παραχωρούμενο χώρο αιγιαλού και παραλίας,

δ) Να αναρτούν σε εμφανές σημείο στον αιγιαλό ή την παραλία πινακίδα με τις συντεταγμένες της παραχώρησης, τον αριθμό απόφασης παραχώρησης, τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις του κοινού και του παραχωρησιούχου, καθώς και QR code μοναδικού για κάθε παραχώρηση, ε) Να τοποθετούν εγκαταστάσεις και υποδομές υγιεινής (π.χ. ντους, αποδυτήρια), για την εξυπηρέτηση των λουόμενων,

στ) Να φροντίζουν για τη διατήρηση της ισορροπίας του οικοσυστήματος του παραχωρούμενου χώρου, όπως με τη διατήρηση της μορφολογίας της ακτής και της ακτογραμμής,

ζ) Να διασφαλίζουν την παρουσία ναυαγοσώστη και την εγκατάσταση seatracks, αν η υποχρέωση αυτή δεν καλύπτεται από τον οικείο δήμο,

η) Να αφαιρούν τον κάθε είδους εξοπλισμό (ομπρέλες κ.λπ.) στη λήξη της περιόδου χρήσης (κατά κανόνα η θερινή περίοδος) όπως επίσης κατά τη λήξη της σύμβασης παραχώρησης οφείλουν να παραδώσουν τον χώρο καθαρό στην αρχική του κατάσταση.

Εφόσον παραχωρησιούχος δεν συμμορφώνεται με τις εν λόγω υποχρεώσεις που πηγάζουν εκ του νόμου αλλά και τις συμβατικές του υποχρεώσεις, η σύμβαση μπορεί να καταγγελθεί αζημίως από τον παραχωρόντα φορέα.

Περαιτέρω, σε περίπτωση αυθαίρετης κατάληψης παραλίας επιβάλλεται πρόστιμο 4πλάσιο του ανταλλάγματος που θα κατέβαλλε η επιχείρηση εάν είχε σύμβαση παραχώρησης με βάση το ελάχιστο τμήμα που προβλέπει το νομοθετικό πλαίσιο, ενώ θα εκδίδεται διαταγή σφράγισης και διακοπής λειτουργίας της επιχείρησης που υλοποιείται εντός 24 ωρών. Από την άλλη, εάν υπάρχει σύμβαση παραχώρησης αλλά γίνεται υπέρβαση του παραχωρούμενου χώρου, επιβάλλεται πρόστιμο 4πλάσιο του ανταλλάγματος που αντιστοιχεί στην επιπλέον έκταση που έχει καταληφθεί.

Η ΕΕΚΕ ζητάει από τους καταναλωτές, όταν εντοπίζουν παρατυπίες να τις καταγγέλλουν.

ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ - ΑΝΑΠΤΥΞΗ

ΕΜΠΟΡΙΟ: Η ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΟΥ ΤΖΙΡΟΥ ΜΕΤΑΞΥ ΤΩΝ Α' ΤΡΙΜΗΝΩΝ 2025 ΚΑΙ 2024 ΣΥΝΙΣΤΑ ΤΗ ΧΑΜΗΛΟΤΕΡΗ ΕΠΙΔΟΣΗ ΤΩΝ ΤΕΛΕΥΤΑΙΩΝ 4 ΕΤΩΝ

Απαιτούνται ρυθμίσεις τονίζει η ΕΣΣΕ

Σε μία παρατεταμένη περίοδο αρνητικού, πραγματικού, ισοζυγίου εσόδων-εξόδων παραμένει ένα μεγάλο τμήμα του εμπορίου, όπως προκύπτει, σύμφωνα με το ΑΠΕ-ΜΠΕ, από την ανάλυση της ΕΣΣΕ για τον κύκλο εργασιών στα καταστήματα Λιανικού Εμπορίου το Α' τρίμηνο 2025, ενώ όλο και πιο έντονο φαίνεται να γίνεται το ενδιαφέρον των καταναλωτών για προϊόντα από υπαίθριους πάγκους και αγορές καθώς και για μεταχειρισμένα είδη.

Με αφορμή την ανάλυση από το Ινστιτούτο Εμπορίου και Υπηρεσιών της ΕΣΣΕ σχετικά με τον κύκλο εργασιών στα καταστήματα λιανικού εμπορίου το Α' τρίμηνο 2025, ο πρόεδρος της Ελληνικής Συνομοσπονδίας Εμπορίου και Επιχειρηματικότητας, Σταύρος Καφούνος δήλωσε: «Επιβεβαιώνονται δυστυχώς οι ανησυχίες του εμπορικού κόσμου και της ΕΣΣΕ ότι βιώνουμε σε ένα μεγάλο τμήμα του εμπορίου μία παρατεταμένη περίοδο αρνητικού πραγματικού ισοζυγίου εσόδων - εξόδων, με το κακό ξεκίνημα του 2025 να παίρνει τη σκυτάλη από το «στάσιμο» 2024. Η ανάλυση του Ινστιτούτου μας δεν αφήνει αμφιβολίες. Όσο ο πληθωρισμός θα υπερβαίνει την αναμικτή αύξηση του τζίρου, τόσο τα διογκωμένα πάγια έξοδα θα μειώνουν τις αντοχές των επιχειρήσεων, υποχρεώνοντάς τις σε έναν αγώνα επιβίωσης και όχι αύξησης της ανταγωνιστικότητάς τους. Από την αρχή του έτους έχουμε επισημάνει την ανάγκη η πολιτεία να λάβει γενναία μέτρα για τη στήριξη του εμπορίου και έχουμε καταθέσει αναλυτικά υπομνήματα με προτάσεις. Ζητούμε ρυθμίσεις τώρα, που θα ελαφρύνουν τα αχρείαστα βάρη, θα αποκαθιστούν αδικίες και θα διευκολύνουν τη χρηματοδότηση των ΜΜΕ. Σε διαφορετική περίπτωση η κατάσταση στην αγορά θα είναι μη αναστρέψιμη».

Τα στοιχεία

Εξέλιξη του Κύκλου Εργασιών στα Καστήματα Λιανικού Εμπορίου εκτός Τροφίμων/Οχημάτων/Καυσίμων το πρώτο τρίμηνο 2025:

- Μικρή αύξηση (1,2%) του κύκλου εργασιών στις εμπορικές επιχειρήσεις εκτός Τροφίμων/Οχημάτων/Καυσίμων καταγράφηκε το Α' τρίμηνο του 2025 σε σχέση με το αντί-

στοιχείο του 2024.

- Σε όρους απόλυτων μεγεθών, η αύξηση του τζίρου ανέρχεται σε +68 εκατ. ευρώ, με τον κύκλο εργασιών να διαμορφώνεται το Α' τρίμηνο σε 5,59 δισ. ευρώ, από 5,52 δισ. πέρυσι.

- Η εξέλιξη του τζίρου μεταξύ των Α' τριμήνων 2025/2024 συνιστά τη χαμηλότερη επίδοση των τελευταίων 4 ετών.

- Ο ρυθμός ενίσχυσης των πωλήσεων (+1,2%) υπολείπεται του ρυθμού πληθωρισμού για το ίδιο διάστημα (+2,6%), γεγονός που σημαίνει πως ο πραγματικός όγκος πωλήσεων είναι μειωμένος συγκριτικά με την αντίστοιχη περυσινή περίοδο. Συνεπώς, η μικρή ονομαστική αύξηση του κύκλου εργασιών απορρέει από την άνοδο του γενικού επιπέδου των τιμών και υπεραντισταθμίζεται από τις υφιστάμενες ανατιμήσεις στην ελληνική οικονομία.

- Όλο και πιο έντονο είναι το ενδιαφέρον των καταναλωτών για προϊόντα από υπαίθριους πάγκους και αγορές καθώς και για μεταχειρισμένα είδη. Η συγκεκριμένη παρατήρηση, παρά το μικρό μέγεθος των συναλλαγών, σε όρους απόλυτων ποσών, υπογραμμίζει το όλο και πιο έντονο ενδιαφέρον των καταναλωτών για τα παραπάνω προϊόντα, σαφή ένδειξη για τις ισχυρές πιέσεις που ασκούνται πλέον στο καταναλωτικό κοινό.

- Τις υψηλότερες αυξήσεις του κύκλου εργασιών, σε απόλυτα μεγέθη, σημείωσαν οι επιμέρους κλάδοι των «Φαρμακευτικών ειδών» (+40,9 εκατ. ευρώ), των «Παιχνιδιών κάθε είδους» (+32,9 εκατ. ευρώ) και των «Επίπλων, Φωτιστικών & άλλων ειδών οικιακής χρήσης» (+28,4 εκατ. ευρώ). Σε όρους ποσοστιαίων μεταβολών (%) παρατηρούνται διαφοροποιήσεις, καθώς οι επιχειρήσεις «κλωστοϋφαντουργικών προϊόντων, ενδυμάτων και υποδημάτων σε υπαίθριους πάγκους και αγορές» (+33,4%), όπως και τα «μεταχειρισμένα είδη σε καταστήματα» (+30,7%) εμφάνισαν τις μεγαλύτερες αυξήσεις.

- Οι ΜΜΕ φαίνεται να καταγράφουν χειρότερες επιδόσεις στον κύκλο εργασιών συγκριτικά με τις μεγάλες επιχειρήσεις.

Διαφοροποίηση βάσει μεγέθους επιχείρησης (Α' τρίμηνο

2025/2024): Οι παρατηρούμενες διαφοροποιήσεις βάσει μεγέθους επιχείρησης επιμένουν και αυτό το τρίμηνο. Στο σύνολο των μικρομεσαίων επιχειρήσεων στο λιανικό εμπόριο εκτός Οχημάτων/Καυσίμων/Τροφίμων ο κύκλος εργασιών υποχωρεί κατά -1,1% σε σχέση με το Α' τρίμηνο του 2024. Η εξέλιξη αυτή περιορίζει το μερίδιο αυτών των ΜΜΕ στον τζίρο στο 75,7% από 77,5% το Α' τρίμηνο του 2024.

Ανάλυση ανά Περιφέρεια (Α' τρίμηνο 2025/2024)

Οι περιφέρειες Κρήτης με άνοδο +3,4% ή σχεδόν +9,4 εκατ. ευρώ, όπως επίσης και η αντίστοιχη της Αττικής (+2,9% ή +91,4 εκατ. ευρώ) κατέγραψαν τις καλύτερες ετήσιες ποσοστιαίες μεταβολές, ενώ από την άλλη πλευρά οι περιφέρειες Νοτίου Αιγαίου (-4,4% ή -5,7 εκατ. ευρώ) και Θεσσαλίας (-4,0% ή -8,8 εκατ. ευρώ) κινήθηκαν πτωτικά με σχετικά έντονο ρυθμό.

- Αντιθέτως, κατά το Α' τρίμηνο 2022 παρατηρήθηκε η πλέον ισχυρή ετήσια μεταβολή τζίρου, καθώς οι πωλήσεις ενισχύθηκαν +24,5%, συγκρινόμενες με το ίδιο διάστημα του 2021. Εντούτοις, η συγκεκριμένη εξέλιξη δεν συνίσταται για τη διεξαγωγή ασφαλών συμπερασμάτων, για 2 κυρίως λόγους: Αφενός στις αρχές του 2022 άρχισε να αποκαθίσταται η κανονική λειτουργία των επιχειρήσεων, μετά τα περιοριστικά μέτρα του 2021 (COVID-19, Καραντίνα, περιορισμός επιχειρηματικής δραστηριότητας) και αφετέρου ο πληθωρισμός είχε επιταχυνθεί στο +7,4% (Α' τρίμηνο 2022/2021).

Τριμηνιαίες μεταβολές (Α' τρίμηνο 2025 / Α' τρίμηνο 2024)

Ο κύκλος εργασιών υποχώρησε κατά 25,0% ή -1,9 δισ. ευρώ μέσα σε ένα μόνο τρίμηνο. Ωστόσο, επιστημονικά πώς η εν λόγω αρνητική εξέλιξη αποδίδεται τόσο στην επίδραση της έντονης εποχικότητας της οικονομικής δραστηριότητας όσο και στο μη ευνοϊκό διεθνές οικονομικό και επιχειρηματικό περιβάλλον (ανησυχία για τη δασμολογική πολιτική ΗΠΑ, διεθνής ανασφάλεια/αβεβαιότητα των αγορών, περιορισμός καταναλωτικής δαπάνης, αύξηση κόστους προμήθειας προϊόντων και πρώτων υλών).

ΑΑΔΕ: ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΗ ΔΗΛΩΣΗ IBAN ΣΤΟ ΜΗΤΡΩΟ ΤΗΣ ΑΑΔΕ ΓΙΑ ΤΙΣ ΕΠΙΣΤΡΟΦΕΣ ΦΠΑ ΑΠΟ 1/7

Κατάργηση του πεδίου γνωστοποίησης του αριθμού λογαριασμού πληρωμών (IBAN) στη Δήλωση ΦΠΑ, για τις δηλώσεις ΦΠΑ από 1/7/2025, προβλέπεται με την απόφαση Α. 1077/2025 του Διοικητή της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων, Γιώργου Πασιλά, προκειμένου να επιταχυνθεί η ολοκλήρωση των αιτημάτων επιστροφής ΦΠΑ.

Όπως τονίζεται στη σχετική ανακοίνωση, η καταχώρηση IBAN στο Μητρώο της ΑΑΔΕ, και όχι στη δήλωση ΦΠΑ, καθίσταται πλέον απαραίτητη προϋπόθεση για την υποβολή δηλώσεων ΦΠΑ που περιλαμβάνουν αίτημα επιστροφής φόρου. Εφόσον δηλωθεί IBAN στο Μητρώο την πρώτη φορά που ζητείται η επιστροφή ΦΠΑ, δεν απαιτείται η εκ νέου δήλωσή του σε επόμενα αιτήματα επιστροφής ΦΠΑ.

Ο IBAN μπορεί να δηλωθεί:

- Στην ψηφιακή πύλη myAADE (myaaed.gov.gr), στη διαδρομή Μητρώο & Επικοινωνία > Δήλωση Λογαριασμού IBAN
- Στην εφαρμογή για φορητές συσκευές myAADEapp επιλέγοντας Στοιχεία Επικοινωνίας > IBAN.

Ειδικά όσοι επιθυμούν να δηλώσουν λογαριασμό που τηρείται εκτός Ελλάδος ή χωρών SEPA (36 χώρες και περιοχές: οι 27 χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, το Ηνωμένο Βασίλειο, την Ελβετία, την Ισλανδία, το Λικτενστάιν, το Μονακό, τη Νορβηγία, τον Άγιο Μαρίνο, την Ανδόρα και το Βατικανό), υποχρεούνται να συμπληρώσουν τη σχετική ένδειξη στη Δήλωση ΦΠΑ και στη συνέχεια να δηλώσουν το λογαριασμό τους στην εφαρμογή Τα Αιτήματά μου της ψηφιακής πύλης myAADE.

Για τη διευκόλυνση των δικαιούχων επιστροφής, δημιου-

ργεί ειδικό αίτημα στην πλατφόρμα Τα Αιτήματά μου, στη διαδρομή: Εσοδα, επιστροφές & διαγραφές, ενημερότητα > Δήλωση λογαριασμού IBAN αλλοδαπής σε χώρες εκτός SEPA για επιστροφές χρημάτων

Ταυτόχρονα, καταργείται στην εφαρμογή Τα Αιτήματά μου το αίτημα δήλωσης ελληνικού IBAN ή IBAN σε χώρα SEPA, καθώς αυτοί δηλώνονται αποκλειστικά μέσα από την εφαρμογή Μητρώο & Επικοινωνία της ψηφιακής πύλης myAADE ή μέσα από το myAADEapp.

Περαιτέρω, με την ίδια απόφαση προβλέπονται προσαρμογές στο λεκτικό της δήλωσης ΦΠΑ, μετά τη θέση σε ισχύ του νέου Κώδικα ΦΠΑ (ν. 5144/2024).

ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ - ΑΝΑΠΤΥΞΗ

ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ: ΔΕΥΤΕΡΟ ΔΙΑΔΟΧΙΚΟ ΡΕΚΟΡ ΕΠΙΣΚΕΠΤΩΝ ΚΑΙ ΣΗΜΑΝΤΙΚΗ ΑΥΞΗΣΗ ΣΤΑ ΕΣΟΔΑ ΤΟ 2024

Ό. Κεφαλογιάννη: Έμφαση στον εκσυγχρονισμό των τουριστικών υποδομών

Το νησί της Σαντορίνης επισκέφθηκε η υπουργός Τουρισμού, Όλγα Κεφαλογιάννη προκειμένου να παραστεί την Τετάρτη στο 6ο Περιφερειακό Συνέδριο της Πανελληνίας Ομοσπονδίας Ξενοδόχων, εκπροσωπώντας τον πρωθυπουργό, Κυριάκο Μητσοτάκη.

Σύμφωνα με το ΑΠΕ-ΜΠΕ, κατά την ομιλία της τόνισε ότι η Σαντορίνη είναι ένας προορισμός με παγκόσμια ακτινοβολία και διαχρονική συνεισφορά στον ελληνικό τουρισμό, ο οποίος βίωσε μια έκτακτη συνθήκη λόγω του γεωλογικού φαινομένου στις αρχές του έτους. Επεσήμανε όμως, ότι κυβέρνηση, τοπική αυτοδιοίκηση και φορείς καταβάλουν κάθε προσπάθεια για να στηρίξουν τους κατοίκους, να ενισχύσουν την ανθεκτικότητα του νησιού, με στοχευμένα μέτρα και έργα, και βεβαίως τον τουρισμό.

Η υπουργός αναφέρθηκε στις υψηλές επιδόσεις του ελληνικού τουρισμού το 2024, με δεύτερο διαδοχικό ρεκόρ επισκεπτών και σημαντική αύξηση στα έσοδα, υπογραμμίζοντας πως πρόκειται για αποτέλεσμα της συνεργασίας ιδιωτικού και δημόσιου τομέα.

Για τη στρατηγική του υπουργείου Τουρισμού, η κυρία Κεφαλογιάννη ανέφερε ότι στοχεύει στην επέκταση της επισκεψιμότητας στον χώρο και στον χρόνο, δηλαδή σε ολόκληρη τη χώρα και τους 12 μήνες, λέγοντας ότι, για την υλοποίηση του στρατηγικού αυτού στόχου, δίνουμε έμφαση στον εκσυγχρονισμό των τουριστικών υποδο-

μών, με βάση τις ειδικές μορφές τουρισμού, την αναβάθμιση της ποιότητας των υπηρεσιών, μέσω της ενίσχυσης της τουριστικής εκπαίδευσης και κατάρτισης, την προώθηση στοχευμένων νομοθετικών πρωτοβουλιών, που υπηρετούν τη υγιή ανάπτυξη της τουριστικής αγοράς.

Ιδιαίτερη αναφορά έκανε στις νομοθετικές παρεμβάσεις του υπουργείου Τουρισμού, όπως το νέο θεσμικό πλαίσιο για τα τουριστικά λιμάνια, τις εγκαταστάσεις υγείας και ευεξίας, τα σύνθετα τουριστικά καταλύματα, ενώ έμφαση έδωσε στη ρύθμιση της βραχυχρόνιας μίσθωσης ακινήτων, για την θωράκιση και ανάπτυξη της ποιότητας της ελληνικής φιλοξενίας.

Στη συνέχεια, η υπουργός μιλώντας σε πάνελ του συνεδρίου με τη συμμετοχή του προέδρου ΣΕΤΕ Ιωάννη Παράσχη και του προέδρου της Ένωσης Ξενοδόχων Σαντορίνης Αντώνη Παγώνη - ως συντονιστή - αναφέρθηκε στον ρόλο της Πολιτείας για τη θέσπιση κανόνων και αρχών και πλαισίου για την ισόρροπη και βιώσιμη τουριστική ανάπτυξη της χώρας και βεβαίως του κάθε προορισμού με τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά του.

Αναφέρθηκε, επίσης στη σημασία της σύστασης και λειτουργίας των Οργανισμών Διαχείρισης και Προώθησης Προορισμών, DMMOs - του νέου αυτού μοντέλου διακυβέρνησης που ενισχύει τη συνεργασία μεταξύ κράτους, τοπικής αυτοδιοίκησης και ιδιωτικού τομέα, δημιουργώ-

ντας προστιθέμενη αξία στους προορισμούς, με σκοπό τη βιώσιμη ανάπτυξή τους και την προβολή τους με σύγχρονα μέσα.

Σε ό, τι αφορά στη Σαντορίνη, σημείωσε ότι η ποιοτική και βιώσιμη τουριστική ανάπτυξη απαιτεί αυστηρούς κανόνες προστασίας και ορθολογικής διαχείρισης των τουριστικών ροών, ώστε να διαφυλαχθεί η αυθεντικότητα του νησιού και να προσφέρονται ξεχωριστές εμπειρίες στους επισκέπτες.

Σε ερώτηση για την πρόσφατη τροποποίηση του Αναπτυξιακού νόμου, η κα Κεφαλογιάννη τόνισε ότι σε αυτή αποτυπώνεται η ενσωμάτωση του τουρισμού στον αναπτυξιακό σχεδιασμό της χώρας.

Η τροποποίηση ανταποκρίνεται στις ανάγκες της ελληνικής οικονομίας για ενίσχυση της απασχόλησης, της παραγωγικότητας και της ανταγωνιστικότητας, ενώ διατηρεί σημαντικές διατάξεις που στηρίζουν επενδύσεις στον τουριστικό τομέα, τόσο για την αναβάθμιση των καταλυμάτων όσο και για τις ειδικές μορφές τουρισμού. Κατά τη διάρκεια του συνεδρίου, η υπουργός είχε την ευκαιρία να συνομιλήσει με μνημόνιο συνεργασίας για σύσταση και λειτουργία DMMO στους Δήμους Θήρας, Ανάφης, Σικίνου, Ίου και Φολεγάνδρου. Μια πρωτοβουλία που στοχεύει στην ενίσχυση της βιωσιμότητας των προορισμών και της στοχευμένης προβολής τους.

ΣΤΟ ΣΤΑΥΡΟΔΡΟΜΙ ΤΗΣ ΑΛΛΑΓΗΣ Η ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΑΓΟΡΑ ΕΚΘΕΣΕΩΝ ΠΟΥ «ΜΑΧΕΤΑΙ» ΜΕ ΤΟ ΑΠΡΟΒΛΕΠΤΟ

Νέος πρόεδρος της Ένωσης Εκθέσεων Κεντρικής Ευρώπης ο διευθύνων σύμβουλος της ΔΕΘ

Στο πιο κρίσιμο σταυροδρόμι των τελευταίων δεκαετιών βρίσκεται η ευρωπαϊκή αγορά εκθέσεων, η οποία καλείται να ισορροπήσει ανάμεσα στην ψηφιακή εποχή της τεχνητής νοημοσύνης και στη διαχρονική αξία της ανθρώπινης εποχής, αλλά και να σταθεί «όρθια και ακμαία» σε ένα διεθνές ρευστό σκηνικό όπου το απρόβλεπτο κυριαρχεί -μεταξύ άλλων με πολέμους, πανδημίες, ακραία καιρικά φαινόμενα και γεωπολιτικές εντάσεις. Αυτό είναι το κοινό μήνυμα που έστειλαν με αφορμή την προχθεσινή Παγκόσμια Ημέρα Εκθέσεων, μέσω του Αθηναϊκού/Μακεδονικού Πρακτορείου Ειδήσεων, στελέχη της Ένωσης Εκθέσεων Κεντρικής Ευρώπης (CEFA), επισημαίνοντας ότι η εκθεσιακή αγορά δε βρίσκεται απλώς σε φάση μετάβασης, αλλά σε μια καμπή που θα κρίνει την πορεία της για τα επόμενα χρόνια.

Υποστηρίζουν, δε, ότι μπορεί η ψηφιακή εποχή με αιχμή την τεχνητή νοημοσύνη να κερδίζει ολοένα και μεγαλύτερο έδαφος, αλλά -όπως σημειώνουν χαρακτηριστικά- δεν μπορεί να υπάρξει μέλλον για την εκθεσιακή ευρωπαϊκή αγορά χωρίς τον ανθρώπινο παράγοντα. Όπως εξηγούν,

«η φυσική παρουσία, η άμεση επαφή, η εμπιστοσύνη, η προσωπική εμπειρία και η χειραψία, παραμένουν αναπαραστάσιμα συστατικά για επιτυχημένες ευρωπαϊκές διοργανώσεις» και «το μέλλον θα είναι μεν υβριδικό, αλλά βαθιά αναλογικό».

Επισημαίνεται, ότι η ετήσια γενική συνέλευση των μελών της CEFA εξέλεξε παμψηφεί πρόεδρο της διεθνούς ένωσης τον διευθύνοντα σύμβουλο της ΔΕΘ Helexpo, Κυριάκο Ποζρικίδη.

Η Ευρωπαϊκή αγορά εκθέσεων βρίσκεται σε τέλμα - ώρα για ριζικές αλλαγές

Η ευρωπαϊκή βιομηχανία των εκθέσεων διανύει μια παρατεταμένη περίοδο στασιμότητας, επισημάνει μιλώντας στο ΑΠΕ-ΜΠΕ ο συνάταιρος & ανώτερος σύμβουλος στην JWC GmbH, Sebastian Witt, σημειώνοντας χαρακτηριστικά: «Εδώ και 15 χρόνια η ανάπτυξη είναι μηδαμινή, ενώ οι αριθμοί των εκθετών παραμένουν 15% κάτω από τα προ πανδημίας επίπεδα. Και το χειρότερο; Δε διαφαίνεται στον ορίζοντα μια πλήρης ανάκαμψη. Η ευρωπαϊκή αγορά εί-

ναι κορεσμένη και αυτό είναι το ψυχρό δεδομένο».

Πρόσθεσε δε ότι η Ευρώπη υστερεί ακόμα και σε επίπεδο φυσικού χώρου, σημειώνοντας ότι η πλήρης αποκατάσταση της χρήσης τετραγωνικών μέτρων δεν αναμένεται πριν το 2030. «Κι όσο για τους εκθέτες; Γίνονται ολοένα και πιο επιλεκτικοί. Δε «σπαταλάνε» χρόνο και χρήμα για εκδηλώσεις που δεν τους προσφέρουν άμεσο και ουσιαστικό όφελος», επισήμανε, εξηγώντας ότι «η εποχή των μαζικών εκθέσεων χωρίς στόχευση δείχνει ότι έφτασε στο τέλος της».

Ποια είναι η λύση; Όπως απάντησε ο κ. Witt οι νέες εκδηλώσεις που θα εμφανίζονται, θα πρέπει να είναι πιο εξειδικευμένες και εστιασμένες σε συγκεκριμένες αγορές και τομείς. «Οι διοργανωτές πρέπει να φεύρουν ένα νέο μοντέλο διοργανώσεων, αφού η έκθεση του μέλλοντος δεν είναι πια μια σειρά από περίπτερα, αλλά μια εμπειρία», τόνισε.

Συνέχεια στη σελ 18

ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ - ΑΝΑΠΤΥΞΗ

ΣΤΟ ΣΤΑΥΡΟΔΡΟΜΙ ΤΗΣ ΑΛΛΑΓΗΣ Η ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΑΓΟΡΑ ΕΚΘΕΣΕΩΝ ΠΟΥ «ΜΑΧΕΤΑΙ» ΜΕ ΤΟ ΑΠΡΟΒΛΕΠΤΟ

Νέος πρόεδρος της Ένωσης Εκθέσεων Κεντρικής Ευρώπης ο διευθύνων σύμβουλος της ΔΕΘ

Συνέχεια από σελ 17

Όπως διευκρίνισε, το περιεχόμενο των διοργανώσεων έχει πια τον πρώτο λόγο, με συνέδρια ενσωματωμένα στις εκθέσεις, με προγράμματα προσκεκλημένων αγοραστών, με στοχευμένες B2B συναντήσεις, με επιμελημένη δικτύωση.

«Οι εκθέτες θέλουν να φεύγουν από την διοργάνωση έχοντας πετύχει τους στόχους τους: να συναντήσουν τους σωστούς ανθρώπους, να ακούσουν τις σωστές ιδέες και να κάνουν ουσιαστικό business», είπε. «Αυτό είναι πια ευθύνη των διοργανωτών. Όσοι μπορούν να προσφέρουν αξία, ποιότητα και ουσία, θα επιβιώσουν και θα αναπτυχθούν. Οι υπόλοιποι, απλώς θα παρακολουθούν την πτώση», ξεκαθάρισε.

«Black Swan» (Μαύροι Κύκνοι) ή αλλιώς, το «απρόβλεπτο σοκ» και οι εκθέσεις

Για τη νέα φράση που κυριαρχεί στις συζητήσεις για την παγκόσμια οικονομία και τις εμπορικές εκθέσεις, αυτήν της «Black Swan» ή αλλιώς του «απρόβλεπτου σοκ», μίλησε ο Σέρβος επικεφαλής του Novi Sad Fair, Slobodan Cveticovic, πρώην υπουργός Οικονομίας, εξηγώντας ότι μεταξύ άλλων πόλεμοι, πανδημίες, ακραία καιρικά φαινόμενα και οικονομικοί παράγοντες, ανατρέπουν πλέον κάθε πρόβλεψη και κάθε σχεδιασμό και το τμήμα βαρβαίνει και την εκθεσιακή βιομηχανία.

«Μπορείς να κάνεις όλους τους υπολογισμούς, όλα τα πλάνα... και ξαφνικά έρχεται κάτι που δε φανταζόσουν και ανατρέπονται όλα», επισήμανε και πρόσθεσε ότι φέτος για πρώτη φορά στην ιστορία της, η μεγαλύτερη αγροτική έκθεση της περιοχής πραγματοποιήθηκε χωρίς την παρουσία ζώων, εξαιτίας μιας επιδημίας που επηρεάζει τη Σερβία και τις γύρω χώρες.

Ωστόσο, όπως είπε, παρά τις απουσίες και τη μείωση των επισκεπτών κατά 30%, η επιχειρηματική πλευρά της έκθεσης «άντεξε», αφού «οι επαγγελματίες ήρθαν, το business έγινε και οι εκθέτες ήταν ικανοποιημένοι».

Για το εάν τεχνολογία και τεχνητή νοημοσύνη μπορούν να αντικαταστήσουν την ανθρώπινη επαφή και στις εκθέσεις, ο ίδιος εξέφρασε τη βεβαιότητα ότι «ναι μεν η τεχνολογία προσφέρει εργαλεία προετοιμασίας --ιστοσελίδες, βίντεο, φωτογραφίες--ωστόσο και οι ίδιοι οι επαγγελματίες επιμένουν ότι ο κόσμος θέλει να έρθει στην έκθεση, να δει το προϊόν, να το αγγίξει». «Το ανα-

λογικό δε χάνεται», ξεκαθάρισε.

Με την παραδοχή ότι οι εκθέσεις πρέπει να υιοθετήσουν ένα νέο μοντέλο, επισήμανε ότι ενδεχομένως θα πρέπει να περιοριστούν σε διάρκεια και να προσφέρουν περισσότερο ποιοτικό χρόνο. «Οι σοβαροί αγοραστές θέλουν ουσία, όχι τουρίστες που «χαζεύουν» χωρίς να αγοράζουν», είπε.

Για τη CEFA που μετρά απώλειες στα χρόνια ύπαρξής της, τόνισε ότι «ναι μεν η αποχώρηση αρκετών Κεντροευρωπαϊκών χωρών από την ένωση δημιουργεί κενό, αλλά την ίδια στιγμή δημιουργεί και ευκαιρία» και «παρτηρούμε τι γίνεται πολιτικά, και προσαρμόζουμε την ένωση ανάλογα με τη νέα πραγματικότητα».

Αναλογικές εκθέσεις σε ψηφιακούς καιρούς

«Η μεγαλύτερη πρόκληση σήμερα δεν είναι μια «κρίση» αλλά η αλλαγή του ίδιου του οικονομικού μοντέλου», επισήμανε ο επικεφαλής της Αυστριακής Karntner Messen, Bernhard Erler, εξηγώντας ότι ναι μεν πολλές δραστηριότητες μεταφέρθηκαν στο ψηφιακό περιβάλλον, ωστόσο, «η εμπιστοσύνη δε χτίζεται με e-mail, αλλά με χειραψία και προσωπική επαφή».

«Σε έναν κόσμο που αλλάζει, η εμπιστοσύνη παραμένει αναλογική. Και όσο οι άνθρωποι θα χρειάζονται να κοιταχτούν στα μάτια για να κάνουν συμφωνίες, οι εκθέσεις θα παραμένουν ζωντανές, επίκαιρες και απαραίτητες», τόνισε. Παρατήρησε δε πως η πανδημία του κορονοϊού «ανάγκασε» την οργάνωση να εστιάσει στους σωστούς κλάδους. «Ενώ πριν την πανδημία ο κύκλος εργασιών μας ήταν 8 εκατ. ευρώ, φέτος φτάσαμε τα 9 εκατ. ευρώ και συνεχίζουμε. Επιστρέψαμε και με το παραπάνω», είπε.

Για τη χρησιμότητα της τεχνολογίας και της τεχνητής νοημοσύνης στην εκθεσιακή βιομηχανία, σημείωσε ότι «η τεχνητή νοημοσύνη δεν πρέπει να αντικαταστήσει την έκθεση», αλλά «πρέπει να τη στηρίξει, να μας βοηθήσει να είμαστε πιο αποδοτικοί, όχι να μας κλείσει τα περίπτερα». Μιλώντας ενδεικτικά για μια έκθεση Ψυλίας, εξήγησε ότι το Ψύλο είναι υλικό με πολυπλοκότητα, «δεν μπορείς να το «καταλάβεις» μέσω διαδικτύου, θέλει συζήτηση με ειδικούς, φυσική παρουσία, εμπειρία».

Για τη σημασία συμμετοχής χωρών στην CEFA και τον ρόλο που η ένωση διαδραματίζει, σημείωσε: «Εμείς είμαστε στο Νότο της Αυστρίας. Στα 30 λεπτά από τη Σλοβενία, 40 από την Ιταλία. Μέσω της CEFA, δημιουρ-

γούμε δίκτυα, φέρνουμε επισκέπτες από τα Βαλκάνια και παράλληλα βοηθάμε εταιρείες να συνδεθούν με επιμελητήρια και αρχές στην Αυστρία».

Μεταξύ άλλων, τασσόμενος υπέρ της διεύρυνσης της ένωσης με την είσοδο νέων χωρών, είπε ότι «είναι αυτονόητο βήμα». «Θέλουμε τα Βαλκάνια και τη Μέση Ευρώπη μέσα στη CEFA. Οι αγορές μας είναι αλληλένδετες. Όσο μεγαλώνει η συνεργασία, τόσο αναπτύσσονται και οι εκθέσεις μας», επισήμανε.

Η Έκθεση της Βόρειας Μακεδονίας περιμένει το νέο «σπίτι» της

«Οκτώ χρόνια παραμένουμε χωρίς στέγη, αλλά όχι χωρίς ελπίδα», δήλωσε από την πλευρά της η επικεφαλής της Skorje Fair, Daniela Gligorovska, εξηγώντας ότι το 2017 το ιστορικό εκθεσιακό κέντρο της χώρας που κατασκευάστηκε το 1974 -- κατεδαφίστηκε και άφησε την πόλη χωρίς την κατάλληλη υποδομή για εκθέσεις.

«Εδώ και οκτώ χρόνια παλεύουμε να κρατήσουμε ζωντανό τον κλάδο. Οι ανάγκες είναι τεράστιες, αλλά οι χώροι ανύπαρκτοι», εξήγησε, προσθέτοντας ότι η σημερινή κυβέρνηση ανέλαβε πρωτοβουλία για τη δημιουργία τους και «αν και βρισκόμαστε στα πρώτα στάδια των συζητήσεων και ακόμη δεν υπάρχουν λεπτομέρειες, ωστόσο για πρώτη φορά εδώ και χρόνια υπάρχει πραγματικό ενδιαφέρον για την εκθεσιακή βιομηχανία και έτσι είμαστε συγκρατημένα αισιόδοξοι».

Στο πλαίσιο αυτό, παρατηρώντας ότι παρά τα προβλήματα η χώρα παραμένει στον εκθεσιακό χάρτη, υπογράμμισε ότι η συμμετοχή στην CEFA είναι ένας καθοριστικός παράγοντας για την επιβίωση τους ιδίως τα τελευταία χρόνια. «Η δικτύωση και η ανταλλαγή εμπειριών είναι κρίσιμες. Είμαστε μέλη της CEFA, γιατί πιστεύουμε στη δύναμη της συνεργασίας», τόνισε.

Μεταξύ άλλων, ανέφερε ότι «οι εκθέσεις δεν είναι απλά βιτρίνες, αλλά εργαλείο ανάπτυξης για ολόκληρη την οικονομία» και διατύπωσε τη θέση ότι «το δια ζώσης επιχειρείν παραμένει αναντικατάστατο», καθώς «μόνο όταν κοιτάς τον άλλον στα μάτια χτίζεις πραγματικές σχέσεις, εμπιστοσύνη και προοπτικές».

Οι δηλώσεις/συνεντεύξεις έγιναν στο περιθώριο της ετήσιας γενικής συνέλευσης των μελών της CEFA την Τετάρτη, στο κτίριο διοίκησης της ΔΕΘ-Helexpo στη Θεσσαλονίκη.

ΕΠΙΣΤΗΜΗ - ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ

ΕΜΦΥΛΕΣ ΠΡΟΚΑΤΑΛΗΨΕΙΣ ΣΤΗΝ ΤΕΧΝΗΤΗ ΝΟΗΜΟΣΥΝΗ ΔΙΑΠΙΣΤΩΝΕΙ ΕΡΕΥΝΑ ΜΕ ΤΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΕΛΛΗΝΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΩΝ

Μια διαδικτυακή μηχανή αναζήτησης μεταφράζει τον αγγλικό όρο «nurse» ως «νοσοκόμα», ενώ ένα εργαλείο τεχνητής νοημοσύνης, όταν του ζητείται να δημιουργήσει εικόνες για δασκάλους σε δημοτικά σχολεία, αυτό απαντά με χαμογελαστές γυναίκες σε σχολικές αίθουσες. Αντίθετα, όταν το αίτημα αφορά μηχανικούς, οι παραγόμενες εικόνες απεικονίζουν άνδρες επαγγελματίες. Τέτοιου είδους βαθιά ριζωμένες έμφυλες προκαταλήψεις είναι ορατές στα δεδομένα και τους αλγόριθμους της τεχνητής νοημοσύνης που χρησιμοποιούνται σε εκπαιδευτικά συστήματα στους τομείς της Επιστήμης, της Τεχνολογίας, της Μηχανικής και των Μαθηματικών (STEM).

Σύμφωνα με το ΑΠΕ-ΜΠΕ, το παραπάνω αναδεικνύεται σε έρευνα διεθνούς ερευνητικής ομάδας, στην οποία συμμετείχαν ο καθηγητής της Πολυτεχνικής Σχολής του Πανεπιστημίου της Μαδρίτης, Εντμούντο Τοβάρ, η Τίνα Νάντσου από το Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών, η Χένη Βίγια από το Πανεπιστήμιο του Μόντρεαλ, ο Ευάγγελος Δαγκλής από το Πανεπιστήμιο Μακεδονίας, η Βιβιάνια Καλέα από το Πανεπιστήμιο Sapienza της Ρώμης και η Χιμέντα Οτέγκι από το Πανεπιστήμιο της Δημοκρατίας στο Μοντεβιδέο. Η έρευνα με τίτλο «The Intersection of Engineering Education, AI, and Women: A Review of IEEE Xplore» παρουσιάστηκε στο ετήσιο παγκόσμιο εκπαιδευτικό συνέδριο «IEEE Global Engineering Education Conference (EDUCON) 2025», που πραγματοποιήθηκε στο Πανεπιστήμιο Queen Mary του Λονδίνου και πρόκειται να δημοσιευθεί στην ψηφιακή Βιβλιοθήκη IEEE Xplore.

Η φυσικός, Δρ Τίνα Νάντσου, ειδική σύμβουλος για την Ελλάδα στο Ινστιτούτο Θεωρητικής Φυσικής Perimeter του Καναδά και εκπαιδευτικός η ίδια, περιγράφει στο ΑΠΕ-ΜΠΕ πώς, ερχόμενη σε επαφή με την αναπαραγωγή στερεοτύπων από την τεχνητή νοημοσύνη, «ένιωσα την ανάγκη να αναλάβω δράση και πρότεινα στην ομάδα μας να εστιάσουμε την έρευνά μας στην τεχνητή νοημοσύνη και την προκατάληψη».

«Ως γυναίκα, ερευνήτρια και εκπαιδευτικός στη Φυσική, αλληλοεπιδρώ καθημερινά με εργαλεία τεχνητής νοημοσύνης. Τα χρησιμοποιώ για να μεταφράζω επιστημονικά άρθρα, να απαντάω σε ερωτήματα, ακόμα και για να διαχειρίζομαι τα υπερφορτωμένα εισερχόμενα μηνύματά μου. Από πολλές απόψεις η τεχνητή νοημοσύνη έχει γίνει το δεξί μου χέρι- ένας πρακτικός, ισχυρός σύμμαχος στην ακαδημαϊκή και διδακτική μου ζωή. Όμως, ακριβώς μέσα από αυτή την καθημερινή, πρακτική εμπειρία, άρχισα να παρατηρώ μπί-βα που με έκαναν να νιώθω άβολα – μικρές λεπτομέρειες στην αρχή, αλλά βαθιά αποκαλυπτικές. Για παράδειγμα, στις μεταφράσεις, όταν η αρχική πρόταση ήταν ουδέτερη, όπως “Αυτός/ Αυτή είναι γιατρός”, η τεχνητή νοημοσύνη

σχεδόν πάντα απέδιδε το επάγγελμα “γιατρός” ή “μηχανικός” με το “αυτός”, ενώ αντίθετα χρησιμοποιούσε το “αυτή” για επαγγέλματα, όπως “γραμματέας” ή “νοικοκυρά”. Αυτές οι ανεπαίσθητες, αλλά σταθερές συσχετίσεις φύλου αντικατοπτρίζουν ακριβώς το είδος της κοινωνικής προκατάληψης που τα εργαλεία και τα μοντέλα τεχνητής νοημοσύνης κληρονομούν από τα δεδομένα εκπαίδευσής τους και αναπαράγουν χωρίς κριτική».

Ανάλογες παρατηρήσεις έκανε η κ. Νάντσου και κατά τη δημιουργία εικόνων. «Όταν ζητώ μια οπτική αναπαράσταση ενός “δασκάλου δημοτικού σχολείου”, σχεδόν πάντα εμφανίζεται μια χαμογελαστή γυναίκα σε μια σχολική αίθουσα. Αντίθετα, όταν ζητώ εικόνες που απεικονίζουν έναν “επιστήμονα που εργάζεται σε πειράματα φυσικής”, στις παραγόμενες εικόνες εμφανίζονται σχεδόν αποκλειστικά άνδρες. Αυτό μπορεί να φαίνεται ασήμαντο, αλλά τέτοιες οπτικές αναπαραστάσεις έχουν τη δύναμη να διαμορφώνουν, σταδιακά, τον τρόπο με τον οποίο οι μαθητές – και συνολικά η κοινωνία – αντιλαμβάνονται συγκεκριμένα επαγγέλματα. Καθώς διδάσκω και έχω την ευθύνη να καθοδηγώ τους μαθητές μου, ιδιαίτερα τα κορίτσια, στις φυσικές επιστήμες, αυτό το φαινόμενο με ώθησε στο να αναρωτηθώ: Αν τα εργαλεία που χρησιμοποιούμε στην τάξη ενισχύουν, έστω και υποσυνείδητα, τέτοια στερεότυπα, τότε ποιες αξίες μεταδίδουμε τελικά στους μαθητές μας;», επισημαίνει η Τίνα Νάντσου.

Ο καθηγητής Εντμούντο Τοβάρ εντόπισε κατά την ακαδημαϊκή του πορεία ακόμη μία διάσταση του προβλήματος: «Οι προκαταλήψεις ενισχύονται και λόγω της κυριαρχίας της αγγλικής γλώσσας στον σχεδιασμό πολυγλωσσικών εντολών στα συστήματα τεχνητής νοημοσύνης. Για παράδειγμα, τα εργαλεία τεχνητής νοημοσύνης που έχουν εκπαιδευτεί κυρίως σε αγγλόφωνα δεδομένα, δυσκολεύονται να ανταποκριθούν ισοτίμη στα ισπανικά ή σε άλλες γλώσσες ενισχύοντας με ακούσιο τρόπο αγγλοκεντρικούς πολιτισμικούς κανόνες και έμφυλα στερεότυπα».

Προκαταλήψεις ακόμα και στα πιο σύγχρονα μοντέλα

Οι ερευνητές πραγματοποίησαν ανασκόπηση σε 279 επιστημονικά άρθρα από συνέδρια και περιοδικά που δημοσιεύθηκαν στην επιστημονική ψηφιακή Βιβλιοθήκη IEEE Xplore την περίοδο 2010-2024. Όπως διαπίστωσαν, η τεχνητή νοημοσύνη έχει σημαντική, αλλά έως τώρα ελάχιστα αξιοποιημένη δυναμική για τη βελτίωση και την εξομάλυνση της εκπαιδευτικής διαδικασίας, ιδιαίτερα στους τομείς STEM. Παράλληλα, όμως, μπορεί πολύ εύκολα να αναπαράγει και να ενισχύσει υφιστάμενες έμφυλες προκαταλήψεις.

Αυτό παρατηρείται ακόμη και στα πιο σύγχρονα και προ-

ηγμένα μοντέλα. Εντοπίστηκε ότι η δημιουργική τεχνητή νοημοσύνη (Generative AI), η οποία παράγει περιεχόμενο, όπως κείμενα και εικόνες, ενσωματώνει έντονα έμφυλα, φυλετικά και επαγγελματικά στερεότυπα. Τα στερεότυπα αυτά εμφανίζονται σε μια πληθώρα τομέων, από την υγεία και την εκπαίδευση έως τις τέχνες και τον αθλητισμό, ενώ φτάνουν ακόμα και σε ζητήματα ρατσισμού και σεξουαλικοποίησης των γυναικών.

Σε έρευνα του Πανεπιστημίου Στάνφορντ, την οποία επικαλείται και η παρούσα μελέτη, διαπιστώθηκε ότι ακόμη και πολύ λεπτομερείς και σαφείς εντολές δεν είναι ικανές να εξαλείψουν τις βαθιά ριζωμένες προκαταλήψεις που ενσωματώνονται στη διαδικασία εκπαίδευσης των μοντέλων. Επιπλέον, αν και υπάρχει αυξανόμενο ενδιαφέρον για τα Μεγάλα Γλωσσικά Μοντέλα (LLMs), έχει δοθεί ελάχιστη προσοχή στον αντίκτυπο τους σε ζητήματα έμφυλης ανισότητας.

Σύμφωνα με το Berkeley Haas Center, η έμφυλη προκατάληψη στην τεχνητή νοημοσύνη δεν αποτελεί νέο φαινόμενο, αλλά ένα διαχρονικό πρόβλημα του κλάδου, το οποίο έχει αναδειχθεί λόγω της αυξανόμενης διάδοσής του σε διάφορους τομείς. Ενδεικτικό είναι το ότι την τελευταία πενταετία, η ραγδαία εξάπλωση της τεχνητής νοημοσύνης έχει συμβάλει στην αύξηση της ποσότητας και της ποιότητας των deepfakes, πολύ συχνά εις βάρος των γυναικών και φυλετικών ομάδων.

Περαιτέρω ερευνητικά ευρήματα δείχνουν ότι η μεροληψία στην τεχνητή νοημοσύνη μπορεί να ευνοεί ορισμένες ομάδες, όπως τους άνδρες, μέσα από θεσμικές πρακτικές και κανόνες – χωρίς απαραίτητα να πρόκειται για συνειδητή ή σκόπιμη επιλογή. Χαρακτηριστικό παράδειγμα αποτέλεσε το σύστημα προσλήψεων της Amazon, το οποίο εμφάνιζε μεροληψία κατά των γυναικών, απορρίπτοντας βιογραφικά που περιείχαν τη λέξη «γυναίκα». Ο λόγος ήταν ότι το σύστημα είχε εκπαιδευτεί κυρίως με δεδομένα από άνδρες υποψηφίους. «Αν και το πρόβλημα τελικά αναγνωρίστηκε και το σύστημα απενεργοποιήθηκε, αυτή η περίπτωση αποδεικνύει ξεκάθαρα ότι η αναγνώριση της προκατάληψης δεν συνεπάγεται απαραίτητα και την επιτυχή εξάλειψή της», σχολιάζει στο ΑΠΕ-ΜΠΕ η κ. Νάντσου.

Πρόκληση η εξάλειψη των προκαταλήψεων

Την ίδια στιγμή, η περιορισμένη διαφάνεια πολλών αλγορίθμων τεχνητής νοημοσύνης καθιστά δύσκολη την αναγνώριση και τη διόρθωση των προκαταλήψεων.

Συνέχεια στη σελ 20

ΕΠΙΣΤΗΜΗ - ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ

ΕΜΦΥΛΕΣ ΠΡΟΚΑΤΑΛΗΨΕΙΣ ΣΤΗΝ ΤΕΧΝΗΤΗ ΝΟΗΜΟΣΥΝΗ ΔΙΑΠΙΣΤΩΝΕΙ ΕΡΕΥΝΑ ΜΕ ΤΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΕΛΛΗΝΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΩΝ

Συνέχεια από σελ 19

Ωστόσο, όπως τονίζουν οι ερευνητές, ο φαύλος κύκλος της προκατάληψης πρέπει να διακοπεί. Η δημιουργία και χρήση ουδέτερων, τυποποιημένων συνόλων δεδομένων για την ηθικά υπεύθυνη και με ακρίβεια εκπαίδευση των μοντέλων τεχνητής νοημοσύνης είναι ζωτικής σημασίας για την παραγωγή δίκαιων και αμερόληπτων αποτελεσμάτων.

Όπως επισημαίνει στο ΑΠΕ-ΜΠΕ ο Εντμούντο Τοβάρ, «η αντιμετώπιση των προκαταλήψεων στην τεχνητή νοημοσύνη αποτελεί ένα σύνθετο εγχείρημα που απαιτεί τόσο τεχνικές παρεμβάσεις όσο και ευρύτερη κοινωνική ευαισθητοποίηση. Ένα βασικό εύρημα της έρευνάς μας είναι πως οι ρίζες των προκαταλήψεων δεν εντοπίζονται αποκλειστικά στην αλγοριθμική δομή, αλλά κυρίως στα ίδια τα δεδομένα εκπαίδευσης των μοντέλων - ιδιαίτερα όταν αυτά είναι προκατειλημμένα ή ελλιπή».

Η ενίσχυση της συμμετοχής των γυναικών στην τεχνολογία και την τεχνητή νοημοσύνη, με έμφαση στην εκπαίδευση για τον εντοπισμό προκαταλήψεων, τη συμμετοχή στη δοκιμή αλγορίθμων και την εξασφάλιση της στατιστικής επάρκειας των προγραμματιστών, είναι καθοριστικές σημασίας. Εξίσου σημαντική είναι η εκπροσώπηση γυναικών διαφόρων ηλικιών, ώστε οι απόψεις τους να λαμβάνονται ισότιμα υπόψη.

Ωστόσο, σύμφωνα με τον κ. Τοβάρ, τα στοιχεία για τη συμμετοχή των γυναικών στην τεχνητή νοημοσύνη, σε επίπεδο ανώτατης εκπαίδευσης και επαγγελματικής ενασχόλησης, παραμένουν «αποθαρρυντικά», καθώς παγκοσμίως δεν ξεπερνούν το 25%. «Αυτή η υποεκπρο-

σώπηση συχνά απορρέει από βαθιά ριζωμένα κοινωνικά στερεότυπα που συνδέουν τα πεδία STEM, και ιδίως την τεχνητή νοημοσύνη, με το ανδρικό φύλο και τις σχετικές δεξιότητες. Όπως έδειξε η έρευνά μας, αυτά τα στερεότυπα αφομοιώνονται από πολύ νωρίς, αποθαρρύνοντας συχνά τα κορίτσια από το να ακολουθήσουν τέτοιους τομείς», τονίζει.

Από την πλευρά της, η Τίνα Νάντσου επισημαίνει ότι με την πάροδο του χρόνου παρατηρείται αυξανόμενη ευαισθητοποίηση γύρω από το ζήτημα των προκαταλήψεων. «Όταν ανασωπυρώθηκε αρχικά το ενδιαφέρον για την τεχνητή νοημοσύνη, οι κίνδυνοι προκατάληψης σπάνια αναγνωρίζονταν και δεν υπήρχαν συγκεκριμένες στρατηγικές για την ανίχνευση ή τον περιορισμό τους», εξηγεί. Αντίθετα, «τα τελευταία χρόνια ένα αυξανόμενο σώμα ερευνών δείχνει μια νέα, πιο ελπιδοφόρα κατεύθυνση στα σύγχρονα μοντέλα. Για παράδειγμα, Μεγάλα Γλωσσικά Μοντέλα, όπως το Bard, το GPT-4 και το HuggingChat, αναγνωρίζουν τις προκλήσεις που αντιμετωπίζουν οι γυναίκες στα πεδία STEM, όπως η υποεκπροσώπηση και η έλλειψη καθοδήγησης, ενώ ταυτόχρονα προβάλλουν τις δυνατότητές τους».

«Με τον χρόνο, καλλιεργούνται όλο και περισσότερο η ευαισθητοποίηση και η λογοδοσία. Οι προγραμματιστές και οι χρήστες αρχίζουν να λαμβάνουν μέτρα: οι πρώτοι βελτιώνοντας τα μοντέλα τους και οι δεύτεροι δίνοντας μεγαλύτερη προσοχή στα δεδομένα που γνωστοποιούν στα μοντέλα, αποφεύγοντας όπου είναι δυνατόν τις μεροληψίες. Αυτή η αυξανόμενη επίγνωση είναι απαραίτητη αν θέλουμε τα εκπαιδευτικά εργαλεία τεχνητής νοημοσύνης να προάγουν την ισότητα και την ένταξη», προσθέτει

η κ. Νάντσου.

Η έρευνα υπογραμμίζει την ανάγκη θέσπισης ισχυρών κριτηρίων που θα επιτρέπουν στην τεχνητή νοημοσύνη να εντοπίζει και να μετριάσει έμφυλες προκαταλήψεις κατά την εκπαίδευση των μηχανικών. Είναι κρίσιμο να αξιολογείται η αντιπροσωπευτικότητα των δεδομένων, διασφαλίζοντας την ισορροπία ως προς το φύλο, την ηλικία και τους κοινωνικοοικονομικούς παράγοντες. Παράλληλα, προτείνονται τακτικοί ανεξάρτητοι έλεγχοι για την κατοχύρωση της ουδετερότητας.

«Η ενίσχυση της ισότιμης εκπροσώπησης των φύλων τόσο στην ακαδημαϊκή κοινότητα όσο και στη βιομηχανία δεν αποτελεί μόνο ζήτημα δικαιοσύνης, αλλά και αποτελεσματικότητας: οι ποικιλόμορφες ομάδες δημιουργούν ισχυρότερες και πιο συμπεριληπτικές τεχνολογίες», επισημαίνει ο κ. Τοβάρ. Παράλληλα, αναδεικνύει την ανάγκη επιμόρφωσης των εκπαιδευτικών που χρησιμοποιούν τεχνητή νοημοσύνη κατά τη διδασκαλία. «Η τεχνητή νοημοσύνη δεν πρέπει να αντικαθιστά τον εκπαιδευτικό, αλλά να λειτουργεί υποστηρικτικά προς τους παιδαγωγικούς στόχους. Ο ρόλος του εκπαιδευτικού ως καθοδηγητή και διαμεσολαβητή της τεχνολογίας παραμένει κεντρικός», παρατηρεί. Τέλος, προειδοποιεί ότι «οι εκπαιδευτικοί οφείλουν να χρησιμοποιούν τον ελάχιστο δυνατό όγκο προσωπικών δεδομένων των μαθητών και φοιτητών τους, ιδίως σε εφαρμογές που σχετίζονται με εξατομικευμένη μάθηση ή δημιουργία μαθητικών προφίλ. Τα προσωπικά δεδομένα των μαθητών πρέπει να προστατεύονται και να αξιοποιούνται μόνο όταν αυτό είναι απολύτως απαραίτητο για εκπαιδευτικούς σκοπούς».

ΑΠΑΘΗ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΩΝ ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΕΩΝ ΑΠΟΚΑΛΥΠΤΕΙ ΕΡΕΥΝΑ ΤΟΥ ΚΑΘΗΓΗΤΗ ΤΟΥ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΑΘΗΝΩΝ

Τη συστηματική χρήση παραγωγικής Τεχνητής Νοημοσύνης (GenAI) για τη δημιουργία και δημοσίευση επί σειρά ετών παραπλανητικών επιστημονικών άρθρων σε συγκεκριμένο ακαδημαϊκό περιοδικό, «έφερε στο φως» επιστημονική έρευνα του καθηγητή Διομήδη Σπινέλλη, του Τμήματος Διοικητικής Επιστήμης & Τεχνολογίας του Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών.

Αφορμή για την έρευνα ήταν η αποκάλυψη, το 2024, ότι ένα εξ ολοκλήρου κατασκευασμένο άρθρο αποδόθηκε ψευδώς στον συγγραφέα της μελέτης, κ. Σπινέλλη.

Σύμφωνα με το ΑΠΕ-ΜΠΕ, κύρια ευρήματα της έρευνας ήταν ότι από τα 53 άρθρα με τις λιγότερες βιβλιογραφικές παραπομπές που μελετήθηκαν, τα 48 φαίνεται να έχουν παραχθεί από Τεχνητή Νοημοσύνη. Επιπλέον, πολλά άρθρα είχαν αποδοθεί ψευδώς σε ερευνητές από έγκριτα πανεπιστήμια, όπως Washington University, Texas A&M, University of California at Berkeley, USC Keck School of Medicine, HEC Montreal, University of Shanghai, George

Mason University, DePaul University, Penn State. Μάλιστα, σε δύο περιπτώσεις οι ψευδώς αναφερόμενοι ως συγγραφείς των άρθρων δεν ζούσαν όταν αυτά δημοσιεύτηκαν.

Η μελέτη [Spinellis, D. False authorship: an explorative case study around an AI-generated article published under my name. Research Integrity and Peer Review 10, 8 (2025)], προειδοποιεί για τους κινδύνους που απορρέουν από τη διάδοση τεχνητά παραγόμενων και ψευδώς αποδιδόμενων επιστημονικών άρθρων, τα οποία απειλούν τη φερεγγυότητα των ακαδημαϊκών δημοσιεύσεων και συνιστά μέτρα πρόληψης, όπως η ενίσχυση της ταυτοποίησης των συγγραφέων και η αναθεώρηση των πρακτικών αξιολόγησης της ερευνητικής παραγωγής.

«Χωρίς ουσιαστικά αντίμετρα, η ανεξέλεγκτη εξάπλωση δημοσιεύσεων TN ενδέχεται να υπονομεύσει σοβαρά την εμπιστοσύνη στην επιστημονική κοινότητα», καταλήγει η μελέτη.

Αξίζει να σημειωθεί, ότι η έρευνα αξιοποίησε αυτοματοποιημένα εργαλεία για τη συλλογή και ανάλυση όλων των άρθρων του περιοδικού, εξετάζοντας στοιχεία όπως τον αριθμό βιβλιογραφικών παραπομπών που περιέχουν τα άρθρα, τα ιδρύματα των συγγραφέων και διευθύνσεις ηλεκτρονικού ταχυδρομείου ως στοιχεία επικοινωνίας τους. Για τον εντοπισμό άρθρων, που πιθανώς είχαν γραφτεί με τη χρήση τεχνητής νοημοσύνης (TN), χρησιμοποιήθηκε ένα ευρετικό μοντέλο βασισμένο στον αριθμό βιβλιογραφικών παραπομπών μέσα στο κείμενο των άρθρων. Το μοντέλο βασίστηκε στην παρατήρηση ότι βοηθοί TN, σαν το ChatGPT, δυσκολεύονται στη δημιουργία αξιόπιστων βιβλιογραφικών αναφορών. Παράλληλα, ένα υποσύνολο των άρθρων εξετάστηκε χειροκίνητα για ενδείξεις συγγραφής από TN. Τέλος η ανάλυση ενισχύθηκε με τη χρήση του εργαλείου ανίχνευσης TN Turnitin.